

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/17-04/98
Urbroj: 50301-25/18-17-3

Zagreb, 6. travnja 2017.

376 - Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo

Primijeno	7.4.2017.	
Klasifikacijska oznaka	Org. jed.	
001-01/16-04/1	04	
Urudžbeni broj	Pril.	Vrij.
50/17-14	1	0,00

**MINISTARSTVO MORA, PROMETA
I INFRASTRUKTURE**

MINISTARSTVO FINACIJA

**HRVATSKA AGENCIJA ZA
CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO**
n/r Anti Lažeti, direktoru

Predmet: Odluka o davanju odobrenja na Godišnji program rada za 2017. godinu
Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo

U prilogu se dostavlja predmetna Odluka, koju je Vlada Republike Hrvatske donijela na sjednici održanoj 6. travnja 2017. godine.

Prilog: 1

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Na temelju članka 5. stavka 4. Zakona o zračnom o prometu (Narodne novine, br. 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14) i članka 31. stavka 2. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 150/11, 119/14 i 93/16), Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj 6. travnja 2017. godine donijela

ODLUKU

o davanju odobrenja na Godišnji program rada za 2017. godinu Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo

I.

Daje se odobrenje na Godišnji program rada za 2017. godinu Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo, u tekstu koji je Vladi Republike Hrvatske dostavila Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo aktom, klase: 001-01/16-04/1, urbroja: 376-04-17-13, od 27. ožujka 2017. godine.

II.

Ova Odluka stupa na snagu danom donošenja.

Klasa: 022-03/17-04/98
Urbroj: 50301-25/18-17-2

Zagreb, 6. travnja 2017.

PREDsjedNIK

[Signature]
mrsc. Andrej Plenković

Croatian Civil Aviation Agency

**REPUBLIKA HRVATSKA
HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO**

**GODIŠNJI PROGRAM RADA
ZA 2017. GODINU**

Zagreb, ožujak 2017.

SADRŽAJ

1. UVOD.....	1
2. STRATEŠKI OKVIR AGENCIJE ZA 2017. GODINU.....	3
2.1 Misija, vizija i temeljne odrednice strategije.....	3
2.2 Ciljevi Agencije.....	4
2.3 Težišne aktivnosti Agencije	5
3. POSLOVI SIGURNOSTI I ZAŠTITE CIVILNOG ZRAČNOG PROMETA	7
3.1 Provedba nadzora, certificiranja i licenciranja	7
3.2 Posebni poslovi u području zaštite civilnog zračnog prometa	30
3.3 Provedba Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu.....	33
3.4 Stručni poslovi za potrebe Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom.....	35
4. DRUGI ZNAČAJNI POSLOVI IZ DJELATNOSTI AGENCIJE	37
4.1 Rad na izradi nacrtu prijedloga podzakonskih propisa	37
4.2 Ekonomska regulacija.....	38
4.3 Odobravanje letova.....	40
4.4 Vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova.....	42
4.5 Rješavanje o pritužbama za zaštitu prava putnika	43
4.6 Lokalni plan implementacije Jedinog europskog neba - LSSIP	43
5. SURADNJA S DOMAĆIM I INOZEMNIM NADLEŽNIM TIJELIMA.....	45
5.1 Suradnja s domaćim nadležnim tijelima	45
5.2 Suradnja s inozemnim nadležnim tijelima.....	46
5.3 Sudjelovanje u Funkcionalnom bloku zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE)	46
5.4 Suradnja s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL.....	47
6. UNAPRIJEĐIVANJE RADA I SPOSOBNOSTI ZA OBAVLJANJE POSLOVA IZ DJELATNOSTI AGENCIJE.....	49
6.1 Sustav upravljanja kvalitetom	49
6.2 Školovanje i stručno usavršavanje kadrova.....	50

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2017. GODINU

6.3	Komunikacija sa zrakoplovnom zajednicom/zrakoplovnim subjektima	51
6.4	Unaprijeđivanje organizacijske kulture	52
7.	RAZVOJNI PROJEKTI	53
7.1	Projekt EMPIC.....	53
7.2	Projekt rekonstrukcije i sanacije poslovne zgrade	55
7.3	Twinning projekt Gruzija	57
7.4	Projekt unaprijeđivanja sustava upravljanja spisima	57
8.	POTREBNI RESURSI	59
8.1	Ljudski resursi	59
9.	ZAKLJUČAK.....	62

PRILOZI

Prilog 1. Organizacijska karta

Prilog 2. Planovi nadzora u 2017. godini

Prilog 3. Plan školovanja u 2017. godini

Prilog 4. Plan sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija i institucija u 2017. godini

Prilog 5. Plan održavanja radionica i osposobljavanja za zrakoplovnu zajednicu / zrakoplovne subjekte u 2017. godini

POPIS TABLICA I SLIKA

Tablica 1.: Pregled certificiranih subjekata pod nadležnošću Sektora letačkih operacija, školstva, plovidbenosti i licenciranja	9
Tablica 2.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Sektoru letačkih operacija, školstva, plovidbenosti i licenciranja	11
Tablica 3.: Pregled broja važećih dozvola zrakoplovnog osoblja u nadležnosti Odjela licenciranja	15
Tablica 4.: Pregled broja izdanih certifikata/izvješća o zdravstvenoj sposobnosti	16
Tablica 5.: Popis aerodroma sa Svjedodžbom aerodroma	19
Tablica 6.: Popis aerodroma s Odobrenjem za uporabu aerodroma	20
Tablica 7.: Popis helidroma s Odobrenjem za uporabu helidroma	20
Tablica 8.: Popis organizacija za stručno osposobljavanje zaposlenika na aerodromu	21
Tablica 9.: Popis organizacija za pružanje zemaljskih usluga	21
Tablica 10.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Odjelu aerodroma	22
Tablica 11.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Odjelu usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom (cjeline)	24
Tablica 12.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Odjelu usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom (područja)	25
Tablica 13.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Uredu zaštite zračnog prometa	30
Tablica 14.: Podmoduli implementacije OAS i Technical area modula	54
Tablica 15.: Aktivnosti po fazama implementacije	55
Tablica 16.: Izvadak iz Plana aktivnosti na projektu rekonstrukcije i sanacije poslovne zgrade za 2017. godinu	56
Tablica 17.: Plan zapošljavanja u 2017. godini	59

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2017. GODINU

Slika 1.: Povezanost EMPIC modula	53
Slika 2.: Prikaz planirane strukture zaposlenih u Agenciji prema vrsti poslova u 2017. godini	60
Slika 3.: Prikaz planiranog broja radnika po unutarnjim ustrojstvenim jedinicama Agencije u 2017. godini.....	60

POPIS KRATICA I POJMOVA

AIP (*Aeronautical Information Publication*): Zbornik zrakoplovnih informacija Republike Hrvatske

ANS (*Air Navigation Services*): usluge u zračnoj plovidbi

AP (airports): aerodromi

ASIL (*Aviation Safety Information Letter*): Zrakoplovna sigurnosna informacija

ASO (*Air Safety Order*): Naredba o zrakoplovnoj sigurnosti

ATM/ANS (*Air Traffic Management/Air Navigation Services*): upravljanje zračnim prometom i usluge u zračnoj plovidbi

CAT (*Commercial Air Transport*): komercijalni zračni prijevoz

CAT 1 (Category 1): uzletno-sletna staza za precizno prilaženje kategorije 1

CNS (*Communication, Navigation, Surveillance*): komunikacija, navigacija, nadzor

EASA (*European Aviation Safety Agency*): Europska agencija za sigurnost zračnog prometa

EASA Committee: savjetodavni Odbor Europskoj Komisiji pri donošenju odluka

EASA TAGs (*EASA Thematic Advisory Groups*): tematske savjetodavne radne grupe Europske agencije za sigurnost zračnog prometa

EASP (*European Aviation Safety Programme*): Europski program zrakoplovne sigurnosti

EASp (European Aviation Safety Plan): Europski plan zrakoplovne sigurnosti

ECAC (*European Civil Aviation Conference*): Europska konferencija civilnog zrakoplovstva

ECCAIRS (*European Coordination Centre for Accident and Incident Reporting Systems*): Europski centar za koordinaciju sustava za izvješćivanje o zrakoplovnim nesrećama

EMPIC-EAP (European Aviation Processing System): softver za civilne i vojne zrakoplovne vlasti za upravljanje, provedbu i provjeru provedbe civilnih zrakoplovnih propisa

EUROCONTROL (*European Organization for the Safety of Air Navigation*): Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe

FAB CE (*Functional Airspace Block Central Europe*): Funkcionalni blok zračnog prostora Srednje Europe

HKZP: Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.

ICAO (*International Civil Aviation Organization*): Organizacija međunarodnoga civilnog zrakoplovstva

ICAO USOAP: ICAO Universal Safety Oversight Audit Programme

LSSIP (*Local Single Sky Implementation Plan*): Lokalni plan implementacije Jedinственог europskog neba

MET (*Meteorology*): meteorologija

NSA (*National Supervisory Authority*): Nacionalno nadzorno tijelo

OPS (operations): letačke operacije

RTG operater: operater na rendgenskom uređaju

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2017. GODINU

SEC (security): zaštita civilnog zračnog prometa

SES (*Single European Sky*): Jedinstveno europsko nebo

SMS (*Safety Management System*): sustav upravljanja sigurnošću

SSP (*State Safety Programme*): Nacionalni program sigurnosti u zračnom prometu

Zakon: Zakon o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14)

TIJELA AGENCIJE

VIJEĆE AGENCIJE

PREDSJEDNIK

Danijel Turkalj

ZAMJENICA PREDSJEDNIKA

doc. dr. sc. Andrija Vidović

ČLANOVI

prof. dr. sc. Sanja Steiner

Josip Čuletić

Mirko Božić

DIREKTOR AGENCIJE

Ante Lažeta, dipl. ing. prom.

1. UVOD

Temeljem članka 5. stavka 4. Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09, 84/11, 54/13, 127/13 i 92/14 – u daljnjem tekstu: Zakon) i članka 9. stavka 2. Statuta, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo (u daljnjem tekstu: Agencija ili HACZ) podnosi Vladi Republike Hrvatske Godišnji program rada za 2017. godinu na odobrenje.

Godišnji program rada Agencije za 2017. godinu (u daljnjem tekstu: Program rada) donijelo je Vijeće Agencije, temeljem članka 8. stavka 6. podstavka 2. Zakona i članka 16. stavka 1. točke 3. Statuta Agencije, na 66. sjednici održanoj 8. studenoga 2016. godine.

Program rada Agencije proizlazi iz obaveza koje Agencija ima po Zakonu, Zakonu o obveznim i stvarnopravnim odnosima u zračnom prometu («Narodne novine» broj 132/98, 63/08, 134/09 i 94/13), Zakonu o zračnim lukama («Narodne novine» broj 19/98, 14/11 i 78/15), Zakonu o osnutku Hrvatske kontrole zračne plovidbe («Narodne novine» broj 19/98, 20/00 i 51A/13), Zakonu o obveznim osiguranjima u prometu («Narodne novine» broj 151/05, 36/09, 75/09, 76/13 i 152/14), Zakonu o prijevozu opasnih tvari («Narodne novine» broj 79/07) i brojnim drugim propisima kao što su EU uredbe, zatim pravilnici kojima se omogućava primjena EU propisa te na kraju pravilnici kojima se reguliraju područja civilnog zrakoplovstva koja nisu regulirana EU propisima (tzv. nacionalni pravilnici).

Agencija je pravna osoba, koja na temelju javne ovlasti obavlja poslove određene Zakonom, kao djelatnost od interesa za Republiku Hrvatsku, te obavlja i druge poslove u skladu s propisima donesenim na temelju Zakona. Osnivač Agencije je Republika Hrvatska, a osnivačka prava u skladu s odredbama Zakona obavlja Vlada Republike Hrvatske. Agencija je samostalna u obavljanju poslova iz svojeg djelokruga, a za svoj rad odgovara Vladi Republike Hrvatske. Agencija predstavlja stručnu organizaciju koja sukladno brzom tehničko-tehnološkom razvoju u području civilnog zrakoplovstva omogućava praćenje i provođenje međunarodnih standarda nužnih za ispunjenje obaveza Republike Hrvatske u području sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

Djelatnost Agencije obuhvaća poslove vezane za sigurnost i zaštitu civilnog zračnog prometa, a osobito certificiranje, nadzor i inspekciju u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu, vođenje propisanih registara i evidencija, izradu nacрта prijedloga propisa, te obavljanje drugih poslova utvrđenih Zakonom.

Agencija je osnovana Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 46/07). Zakonom o zračnom prometu («Narodne novine» broj 69/09) te njegovim izmjenama i dopunama («Narodne novine» broj 84/11, 127/13 i 92/14) pridodavane su joj ovlasti u području: certificiranja subjekata u civilnom zrakoplovstvu, nadzora sigurnosti i mjera zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj, regulatornih aktivnosti kao što su izdavanje obvezujućih propisa i ekonomska regulacija subjekata u civilnom zrakoplovstvu, podnošenja optužnog prijedloga i izdavanja prekršajnog naloga.

Osnivanjem Agencije su tijekom godina implementirani ICAO standardi te osigurana sukladnost s propisima EU iz područja civilnog zrakoplovstva, posebno s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. veljače 2008. o zajedničkim pravilima u području civilnog zrakoplovstva i kojom se osniva Europska agencija za sigurnost zračnog prometa (SL L 79, 19.3.2008.) (Basic Regulation) kojom se daje opći pravni okvir sustava civilnog zrakoplovstva Europske unije. Također je postupno izvršena reforma javne uprave u području civilnog zrakoplovstva na način da je reorganiziran sustav tijela nadležnih za civilno zrakoplovstvo u Republici Hrvatskoj i jasno propisane nadležnosti istih.

Na pitanja koja nisu uređena Zakonom primjenjuju se odredbe Zakona o ustanovama i Statut Agencije. Statutom Agencije pobliže je uređeno sljedeće: načela za unutarnje ustrojstvo, vrste unutarnjih ustrojstvenih jedinica i uvjeti

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2017. GODINU

za njihovo ustrojavanje, predstavljanje i zastupanje, financiranje, poslovno planiranje i godišnje izvještavanje, rad i poslovanje, ovlasti i način odlučivanja, opći akti, tajnost podataka, javnost rada te druga pitanja značajna za rad Agencije. Unutarnje ustrojstvo Agencije prikazano je u Prilogu 1. ovoga Programa rada.

Resorno ministarstvo za područje rada Agencije je Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture (u daljnjem tekstu: Ministarstvo ili MMPi).

Ovim Programom rada utvrđuju se osnovni ciljevi i aktivnosti Agencije u 2017. godini, u skladu sa Zakonom i Statutom Agencije.

2. STRATEŠKI OKVIR AGENCIJE ZA 2017. GODINU

Agencija je od samog početka svog postojanja strateški fokusirana organizacija. U cilju daljnjeg razvoja i unaprjeđivanja svoje djelatnosti, Agencija prepoznaje važnost strateškog planiranja za sustavno donošenje temeljnih odluka i provođenje aktivnosti koje će oblikovati i upućivati na to što je Agencija, što radi, kako to radi i zašto to radi, s usmjerenjem na budućnost. Temelj za godišnje planiranje poslovanja predstavlja strateški okvir za rad i razvoj Agencije u narednom razdoblju koji je usvojen na 64. sjednici Vijeća Agencije održanoj dana 15. rujna 2016. godine. Strateški okvir proizlazi iz nadležnosti Agencije za obavljanje poslova utvrđenih Zakonom i propisima donesenima na temelju Zakona i u skladu s odgovarajućim EU propisima. Strateškim okvirom utvrđena je misija, vizija i temeljne odrednice strategije. Strateškim okvirom postavljaju se opći ciljevi, strateški ciljevi, te težišne aktivnosti Agencije koje u najvećoj mogućoj mjeri doprinose ispunjenju misije i ostvarenju vizije Agencije, primjenom temeljnih odrednica strategija. U nastavku slijedi prikaz strateškog okvira Agencije na kojem se bazira poslovanje Agencije u 2017. godini.

2.1 Misija, vizija i temeljne odrednice strategije

Misija

Agencija u cilju osiguravanja sigurnosti, zaštite i prava svih sudionika u civilnom zračnom prometu i društva u cjelini, u okviru svojih nadležnosti na profesionalan, neovisan i transparentan način osigurava primjenu i sudjeluje u izradi prijedloga propisa te poduzima i druge aktivnosti koje vode unaprjeđenju cjelokupnog sustava, pri čemu surađuje sa zrakoplovnom zajednicom, nacionalnim i međunarodnim institucijama i organizacijama.

Vizija

Agencija je prepoznata kao bitan i konstruktivan element funkcioniranja i razvoja sustava civilnog zrakoplovstva na siguran i održiv način.

Temeljne odrednice strategije

Kontinuirana i sustavna komunikacija sa zrakoplovnom zajednicom, međunarodnim institucijama i organizacijama;

Kontinuirano i sustavno unaprjeđivanje kompetencija zaposlenika kroz suradnju s etabliranim zrakoplovnim vlastima, institucijama i organizacijama;

Razmjena iskustava, ekspertize i resursa s partnerskim organizacijama;

Podrška zrakoplovnoj zajednici u razumijevanju implementacije standarda i poticanje inicijativa od zajedničkog interesa;

Zapošljavanje najkvalitetnijih kadrova koji su raspoloživi na tržištu;

Inzistirati na jasno definiranim nadležnostima i odgovornostima na svim razinama Agencije;

Sustav upravljanja kvalitetom je temelj na kojem se gradi poslovanje i kontinuirano unaprjeđivanje rada

Temeljne odrednice strategije

Agencije;

U postupke izrade nacrtu propisa sustavno uključiti obveznike primjene propisa i raspoložive stručnjake iz zrakoplovne zajednice;

Mora biti osigurana transparentnost u svim aspektima poslovanja Agencije.

2.2 Ciljevi Agencije

Opći ciljevi

1. Osiguravanje sigurnosti, zaštite i prava svih sudionika u civilnom zračnom prometu

2. Unaprjeđivanje i razvoj sustava civilnog zrakoplovstva

Strateški ciljevi

Naziv cilja	Oznaka	Opis cilja
Provođenje dodijeljenih ovlasti	SC 01	Osigurati nesmetanu provedbu dodijeljenih ovlasti u skladu sa Zakonom o zračnom prometu i Statutom Agencije.
Osiguranje potrebnih resursa za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije	SC 02	Osigurati potrebne ljudske, financijske i materijalne resurse u cilju osiguravanja i razvoja sposobnosti za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije u skladu s međunarodnim standardima i preporučenim praksama.
Kontinuirano održavanje i unaprjeđivanje sustava upravljanja	SC 03	Kontinuiranim održavanjem i unaprjeđenjem sustava upravljanja osigurati sukladnost procesa i procedura Agencije s međunarodnim standardima.
Jačanje institucionalnog položaja Agencije	SC 04	Ostvarivati i unaprjeđivati suradnju s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima i institucijama, vezano uz sigurnost i zaštitu civilnog zračnog prometa.
Uspostava i provedba pravnog okvira za civilno zrakoplovstvo	SC 05	Nastaviti s izradom opsežnog pravnog okvira kojim se regulira civilno zrakoplovstvo s ciljem osiguranja visoke razine sigurnosti i zaštite civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj. Razvijanje novih i unaprjeđivanje postojećih procedura za provedbu pravnog okvira u području civilnog zrakoplovstva.

2.3 Težišne aktivnosti Agencije

Obveza godišnjeg planiranja poslovanja propisana je odredbama članka 5. stavka 4. Zakona te odredbama članka 9. stavka 2. i članka 37. stavka 2. Statuta Agencije. Godišnje planiranje poslovanja ostvaruje se izradom godišnjeg programa rada i financijskog plana za sljedeću kalendarsku godinu koje donosi Vijeće Agencije uz prethodno odobrenje Vlade Republike Hrvatske. U skladu s usvojenim strateškim okvirom utvrđuju se težišne aktivnosti Agencije za 2017. poslovnu godinu.

Težišne aktivnosti Agencije u 2017. godini, koje se postavljaju ovim Programom rada, predstavljaju nastavak nastojanja Agencije za kontinuiranim povećanjem sposobnosti i kapaciteta za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti. U nastavku slijedi prikaz težišnih aktivnosti Agencije u 2017. godini.

R.br.	Težišne aktivnosti Agencije u 2017. godini	Opis cilja	Ključni pokazatelji uspješnosti	Poveznica sa strateškim ciljevima
1.	Kontinuirana provedba nadzora, certificiranja i licenciranja	Planirati i realizirati certifikaciju, nadzor i licenciranje sukladno zakonskim obvezama i obvezama koje proizlaze iz međunarodnih sporazuma.	Realizacija nadzora na 100% propisanoga minimuma u svakom pojedinačnom sektoru/odjelu.	SC 01
2.	Održavanje potrebne razine stručnosti	Realizirati Plan školovanja.	Realizacija Plana školovanja >75%.	SC 02
3.	Pravovremeno otklanjanje nalaza utvrđenih EC, ICAO i EASA standardizacijskim nadzorima	Pravovremeno zatvaranje nalaza koji su u nadležnosti Agencije proizašlih iz vanjskih nadzora.	EC, ICAO - nalazi za koje je nadležna HACZ zatvoreni u prihvaćenim rokovima; EASA - Nisu izdana suplementarna izvješća vezano uz nadležnost Agencije.	SC 01 SC 03
4.	Implementacija softverskog paketa EMPIC	Definirati projekt implementacije i implementirati sukladno projektu.	Implementiran EMPIC u modulu licenciranje i napredak u implementaciji ORG modula u Odjelu plovidbenosti zrakoplova bez neopravdanih kašnjenja.	SC 02 SC 03
5.	Izrada nacrti i implementacija propisa	Raditi na unaprjeđivanju postojećih nacionalnih propisa te osigurati implementaciju nacionalnih i EU propisa.	Izrada nacrti propisa provedena u skladu s definiranim procesima te bez neopravdanih kašnjenja.	SC 01 SC 05
6.	Unaprjeđivanje zrakoplovne kulture i promocija sigurnosti u zrakoplovnoj zajednici	Promocija sigurnosti, podrška zrakoplovnoj zajednici u razumijevanju i implementaciji propisa (medijske kampanje, radionice, web stranica i sl.).	Realizacija planiranih radionica za zrakoplovnu zajednicu >75%.	SC 01 SC 04 SC 05

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO
GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2017. GODINU

R.br.	Težišne aktivnosti Agencije u 2017. godini	Opis cilja	Ključni pokazatelji uspješnosti	Poveznica sa strateškim ciljevima
7.	Provedba projekta rekonstrukcije poslovne zgrade	Provedba projekta u skladu s planom upravljanja projektom.	Provoditi plan upravljanja projektom bez neopravdanih kašnjenja.	SC 02
8.	Sudjelovanje u međunarodnim aktivnostima	Sudjelovati u međunarodnim aktivnostima uključujući sastanke u institucijama i organizacijama za civilno zrakoplovstvo i aktivnostima stručnih tijela i radnih grupa.	Realizacija plana sudjelovanja u radu međunarodnih tijela >75%.	SC 01 SC 04 SC 05
9.	Unaprijeđivanje sustava upravljanja spisima	Definirati projekt unaprijeđivanja sustava u svrhu optimizacije procesa i povećanja učinkovitosti rada.	Realizacija projekta bez neopravdanih kašnjenja.	SC 02 SC 03
10.	Unaprijeđivanje sustava ocjenjivanja rada radnika	Redefiniranje postupka i kriterija ocjenjivanja radnika.	Izmijenjen Pravilnik o postupku i kriterijima ocjenjivanja rada radnika.	SC 02 SC 03

3. POSLOVI SIGURNOSTI I ZAŠTITE CIVILNOG ZRAČNOG PROMETA

Agencija će u 2017. godini nastaviti obavljati poslove vezane za sigurnost i zaštitu civilnog zračnog prometa, a osobito nadzor i inspekciju u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu, uključujući certificiranje i licenciranje zrakoplovnih subjekata.

U području zaštite civilnog zračnog prometa provodit će se značajne regulatorne i operativne aktivnosti te komunikacija, suradnja i koordinacija s ostalim subjektima zaštite civilnog zračnog prometa u cilju unaprijeđenja dostignute razine implementacije i učinkovitosti mjera zaštite civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj te daljnjeg usklađivanja s novim međunarodnim standardima i regulatornim zahtjevima Europske unije.

U 2017. godini Agencija nastavlja raditi na unaprijeđenju sigurnosti civilnog zračnog prometa kroz praćenje provedbe Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu te obavljanje stručnih poslova za potrebe Povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom.

3.1 Provedba nadzora, certificiranja i licenciranja

Temeljna zadaća Agencije je nadzor, certificiranje i licenciranje subjekata u civilnom zrakoplovstvu, u cilju osiguravanja propisane razine sigurnosti i zaštite. Aktivnosti Agencije na provedbi nadzora, certificiranja i licenciranja zrakoplovnih subjekata u 2017. godini bit će, kao i prethodnih godina, poduzimane s najvišim prioritetom.

Detaljni planovi nadzora izrađeni su na razini svakog sektora, odnosno odjela/odsjeka, u skladu s djelokrugom i područjima nadzora svake pojedine unutarnje ustrojstvene jedinice, i nalaze se u Prilogu 2. ovoga Programa rada. Pri izradi planova nadzora, uzeti su u obzir podaci i iskustva prikupljena tijekom provedenih nadzora iz prethodnih godina, temeljem kojih je utvrđen broj i učestalost, te opseg i trajanje pojedinih nadzora/inspekcija u skladu s primjenjivim propisima. Pri izradi planova nadzora vođeno je računa da se osigura ispunjavanje propisanih zahtjeva koji su ili će biti primjenjivi u smislu ispunjavanja obveza Agencije kao nadležnog tijela u provedbi nadzora zrakoplovnih subjekata (npr. nacionalni propisi, EU propisi, ICAO standardi).

Tijekom 2017. godine, Agencija će provoditi planove nadzora, kako slijedi.

Sektor letačkih operacija, školstva, plovidbenosti i licenciranja

Sektor letačkih operacija, školstva, plovidbenosti i licenciranja, u okviru nadležnosti Agencije, obavlja poslove kontinuiranog nadzora izvođenja letačkih operacija u zračnom prostoru Republike Hrvatske, tehničke ispravnosti zrakoplova kojima se izvode letačke operacije u cilju osiguravanja udovoljavanja propisanim uvjetima za sigurnu uporabu zrakoplova u civilnom zračnom prometu.

Dodatno, Sektor u okviru nadležnosti Agencije obavlja certificiranje organizacija, uređaja i zrakoplovnog osoblja vezano za letačke operacije, osposobljavanje i tehničku ispravnost zrakoplova i zrakoplovnih dijelova i to operatora zrakoplova, organizacija za osposobljavanje i organizacija za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja, certificira ispitivače pilota i zrakoplovno-medicinske ispitivače, certificira uređaje za osposobljavanje koji simuliraju let te certificira organizacija za projektiranje, proizvodnju, vođenje kontinuirane plovidbenosti i održavanje zrakoplova i zrakoplovnih komponenti. Predmetni certificirani subjekti su, predmet nadzora Sektora kako bi se osiguralo kontinuirano udovoljavanje primjenjivim propisima odnosno potvrdila valjanosti certifikata koji posjeduju.

Trenutno je pod nadležnošću Sektora 479 certificiranih subjekata od čega je 79 ovlaštenih organizacija, 17 ovlaštenih operatora zrakoplova, 290 ovlaštenih operatora sustava bespilotnih zrakoplova, 5 certificiranih uređaja za osposobljavanje koji simuliraju let, 70 certificiranih ispitivača pilota te 18 zrakoplovno-medicinskih ispitivača.

Vrsta subjekta	Broj certificiranih subjekata
Operatori zrakoplova	17 od čega: 9 operatora koji obavljaju CAT (A-B) 4 operatora koji obavljaju CAT (A-A) 3 operatora koji obavljaju SPO 1 operator složenih zrakoplova koji obavlja nekomercijalne operacije
Operatori sustava bespilotnih zrakoplova	290 od čega: 5 operatora kategorije D 285 operatora kategorija A, B i C
Organizacije za osposobljavanje pilota aviona, helikoptera, balona i jedrilica u skladu s europskim propisima (ATO)	13 od čega: 6 ATO (avion) 1 ATO (helikopter) 6 PPL RF (avion)
Organizacije za osposobljavanje padobranaca (P)	10
Organizacije za osposobljavanje jedriličara (J)	8
Organizacija za osposobljavanje ovjesnih parajedriličara (PJ)	3
Organizacije za osposobljavanje pilota sportsko - rekreativnih zrakoplova (SRZ)	4
Organizacija za osposobljavanje dipečera leta/operativnih kontrolora prometa	1
Organizacije za održavanje zrakoplova	13
Organizacije za održavanje Annex II zrakoplova	3
Organizacije za vođenje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova	16
Organizacije za vođenje kontinuirane plovidbenosti Annex II zrakoplova	2
Organizacije za osposobljavanje osoba za održavanje zrakoplova (147)	1
Operatori simulatora leta (FSTD)	2
Uređaji za osposobljavanje koji simuliraju let (FSTD)	5 od čega: 1 FFS (H) 1 FNPT II (H) 3 FNPT II (A)
Organizacije za utvrđivanje razine jezične sposobnosti pilota i kontrolora zračnog prometa (LPAB)	1

Vrsta subjekta	Broj certificiranih subjekata
Ispitivači pilota zrakoplova u skladu s europskim propisima	48
Ispitivači pilota zrakoplova u skladu s nacionalnim propisima	22
Organizacije za utvrđivanje zdravstvene sposobnosti zrakoplovnoga osoblja (AeMC)	2
Zrakoplovno-medicinski ispitivači (AME)	18
Ukupno	479

Tablica 1.: Pregled certificiranih subjekata pod nadležnošću Sektora letačkih operacija, školstva, plovidbenosti i licenciranja

Sektor provodi nadzor sigurnosti u skladu s primjenjivim člancima Dijela 11. Zakona kao i primjenjivim odredbama propisa ovisno o području, odnosno predmetu nadzora. Nadzor sigurnosti provodi se prema odobrenim godišnjim planovima nadzora koji se utvrđuju na razini svakog odjela/odsjeka u okviru njihove nadležnosti, a uzimajući u obzir zahtjeve primjenjivih propisa vezano za ciklus, opseg, vrstu i frekvenciju nadzora koji je potrebno provoditi.

Predmetni nadzori provode se putem redovitih i inspekcijskih nadzora. Redoviti nadzor (audit) primjenjiv je za nadzor ovlaštenih organizacija i operatora zrakoplova kako bi se osiguralo kontinuirano udovoljavanje primjenjivim zahtjevima odnosno potvrdila valjanosti certifikata koji posjeduju. Inspekcijski nadzor je manjeg opsega (fokusiran) i primjenjuje se za utvrđivanje tehničke ispravnosti zrakoplova kao i usklađenosti s propisima svih pravnih i fizičkih osoba u civilnom zračnom prometu. Za razliku od redovitog nadzora koji je uvijek najavljen i dogovoren s organizacijom, inspekcijski nadzor može biti najavljen ili nenajavljen.

Planom nadzora za 2017. nastavljena je praksa da se plan nadzora temelji ne samo na zahtjevima primjenjivih propisa za područje/predmet nadzora već i na procjeni rizika (*risk based oversight*) za svaku pojedinu ovlaštenu organizaciju u djelokrugu odgovornosti Sektora.

Nadzor temeljen na procjeni rizika usmjerio je nadzore na područje odnosno predmet nadzora gdje je to potrebnije te je dodatno utjecao na određivanje odgovarajućeg ciklusa, opsega, vrste i frekvencije nadzora za svaku pojedinu ovlaštenu organizaciju odnosno aktivnost. Posljedično, nadzori su efektivniji i efikasniji, ali isto tako, u skladu s propisanim uvjetima omogućuju i povećanje ciklusa odnosno smanjenje frekvencija nadzora nad organizacijama za koje su prethodni nadzori utvrdili da su kontinuirano usklađene s primjenjivim propisima kao i da imaju stabilan i efikasan sustav upravljanja sigurnošću.

U Plan nadzora za 2017. godinu uključeni su dodatni resursi za provođenje neplanskog nadzora (uvjetni nadzori) zrakoplova i operatora zrakoplova u slučaju pojave negativnih trendova uočenih analizom koju Sektor kontinuirano provodi kao i u slučaju zaprimanja informacija ili prijava o narušavanju sigurnosti iz domene nadležnosti Sektora. Isto tako, Planom nadzora za 2017. godinu predviđeni su i dodatni resursi za eventualno certificiranje i posljedično nadzor novih ovlaštenih organizacija i operatora zrakoplova.

Obzirom na odgovornosti i djelokrug rada Sektora, izrađen je slijedeći Plan nadzora za 2017. godinu:

Plan nadzora u 2017. godini				
Unutarnja ustrojstvena jedinica		Područje nadzora	Broj nadzora	
			Plan	Uvjetni
Sektor letačkih operacija i plovidbenosti zrakoplova	Odjel letačkih operacija i školstva	Nadzor certificiranih operatora zrakoplova	27	7
		Nadzor operatora zrakoplova prema izjavljenoj aktivnosti	4	14
		Nadzor operatora zrakoplova koji nisu složeni u nekomercijalnim operacijama (NCO)	11	5
		Nadzor prijevoza opasnih roba (DG)	27	0
		Nadzor osposobljavanja operatora zrakoplova u RH	10	10
		Nadzor operatora zrakoplova u inozemstvu	11	7
		Nadzor registriranih površina	1	3
		Nadzor zrakoplovnih priredbi	0	4
		Nadzor odobrenih organizacija za osposobljavanje u skladu s EU propisima (ATO)	10	5
		Nadzor odobrenih organizacija za osposobljavanje u skladu s nacionalnim propisima	19	5
	Odjel plovidbenosti	Nadzor Part 145, Part M, Part 147 organizacija i FSTD operatora i uređaja	55	10
		Nadzor kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM)	18	0
		Provjera plovidbenosti zrakoplova (ARW)	0	70
		Nadzor zrakoplova u organizacija u inozemstvu	4	0
	Odjel licenciranja	Nadzor ovlaštenih organizacija za testiranje jezične sposobnosti - LPAB	1	0
		Nadzor ovlaštenih ispitivača pilota zrakoplova	4	11

Plan nadzora u 2017. godini				
Unutarnja ustrojstvena jedinica		Područje nadzora	Broj nadzora	
			Plan	Uvjetni
		Nadzor ovlaštenih ispitivača pilota zrakoplova u inozemstvu	8	8
		Nadzor certificiranih zrakoplovno-medicinskih centara (AeMC) i zrakoplovno-medicinskih ispitivača (AME)	7	9
	Odsjek SAFA/SACA inspekcija	RAMP inspekcije operatora zrakoplova	200	0
Ukupno			417	168

Tablica 2.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Sektoru letačkih operacija, školstva, plovodbenosti i licenciranja

Odjel letačkih operacija i školstva

Odjel letačkih operacija i školstva razvio je, u skladu s djelokrugom rada, slijedeće planove nadzora:

- Nadzor certificiranih operatora zrakoplova;
- Nadzor operatora zrakoplova prema izjavljenoj aktivnosti;
- Nadzor operatora zrakoplova koji nisu složeni u nekomercijalnim operacijama (NCO);
- Nadzor prijevoza opasnih roba (DG);
- Nadzor osposobljavanja operatora zrakoplova u RH;
- Nadzor osposobljavanja operatora zrakoplova u inozemstvu;
- Nadzor registriranih površina;
- Nadzor zrakoplovnih priredbi;
- Nadzor organizacija za osposobljavanje pilota zrakoplova u skladu s europskim propisima (ATO);
- Nadzor organizacija za osposobljavanje pilota zrakoplova u skladu s nacionalnim propisima (ATO-N: jedrilice, ovjesne jedrilice, parajedrilice, baloni, sportsko rekreativni zrakoplovi, padobranci, dispečeri leta/operativni kontrolori prometa).

Operatori zrakoplova koji izvode letačke operacije komercijalnog zračnog prijevoza nadziru se prema odredbama Uredbe (EU) 965/2012 kako je zadnje izmijenjena i dopunjena, osim operatora zrakoplova performansne klase B koji izvode letačke operacije komercijalnog zračnog prijevoza A-A. Za njih će do 21. travnja 2017. godine i dalje biti primjenjiva Uredba (EU) 3922/1991 kako je zadnje izmijenjena i dopunjena. Nakon 21. travnja 2017. godine i oni će se morati uskladiti sa zahtjevima Uredbe (EU) 965/2012.

Operatori zrakoplova koji izvode nekomercijalne letačke operacije nadziru se prema odredbama Uredbe (EU) 965/2012 kako je zadnje izmijenjena i dopunjena.

Operatori zrakoplova koji izvode specijalizirane letačke operacije nadziru se do 21. travnja 2017. godine prema odredbama nacionalnog propisa, Pravilnika o zahtjevima za izvođenje operacija zrakoplovima i o organizacijskim

zahtjevima kojima moraju udovoljavati operatori zrakoplova («Narodne novine» broj 54/10, 34/11, 39/12, 10/14 i 76/16), a nakon toga datuma morat će se uskladiti sa zahtjevima Uredbe (EU) 965/2012.

Budući da je operatorima zrakoplova koji izvođe specijalizirane letačke operacije bila dana mogućnost da u prijelaznom razdoblju (odgode primjene EU propisa) izvođe letačke operacije sukladno nacionalnom ili EU propisu, u trenutku pisanja ovoga plana, evidentiran je jedan operator koji je izjavio svoju aktivnost sukladno EU propisu.

Za sve operatore zrakoplova koji izvođe letačke operacije komercijalnog zračnog prijevoza, sačinjena je, u skladu s odredbama Uredbe (EU) 965/2012, procjena rizika i definirane smjernice za planiranje ciklusa i vrste nadzora. Temeljem procjene i smjernica određeni su ciklusi i vrste nadzora koji će se provoditi u 2017. i 2018. godini. Sukladno navedenom, Odjel će provoditi 24-mjesečni ciklus nadzora za sve operatore zrakoplova u svojoj nadležnosti, osim za jednog za kojeg je temeljem procjene rizika određen 12-mjesečni ciklus.

Za operatore zrakoplova koji izvođe specijalizirane letačke operacije i nekomercijalne letačke operacije složenim zrakoplovom na motorni pogon, Odjel je zadržao 24-mjesečni ciklus za nadzor punog opsega i jedan fokusirani nadzor.

Odjel provodi i nadzor nekomercijalnih letačkih operacija zrakoplovima koji nisu složeni zrakoplovi na motorni pogon, zrakoplovnih priredaba i operacija na registriranim površinama. Intenzitet ovog nadzora baziran je na rezultatima prošlogodišnjih nadzora, očekivanim prometom na aerodromima s odobrenjem i registriranim površinama, te je dodano uvjetovan neplaniranom pojavnošću letačkih ili padobranskih aktivnosti kao što je npr. organizacija zrakoplovnih priredbi ili postupanje po prijavama.

Nastavlja se nadzor operatora sustava bespilotnih zrakoplova, a koji se provodi prema odredbama Pravilnika o sustavima bespilotnih zrakoplova (Narodne novine 49/15 i 77/15). Ovi nadzori uključeni su u dio plana nadzora operatora zrakoplova.

Inspektor Odjela nadležan za nadzor opasnih roba, nadzirat će subjekte iz svoje nadležnosti sukladno planu koji se ne razlikuje bitno od prošle godine. Ovo područje, naime, ne pokazuje povećane rizike, pa je zaključeno da je plan nadzora odgovarajući.

Organizacije za osposobljavanje pilota zrakoplova u skladu s europskim propisima (ATO) nadziru se prema Uredbi (EU) 1178/2011 kako je zadnje izmijenjena i dopunjena. Za one ATO organizacije kojima s 2017. godinom započinje novi ciklus nadzora, sačinjena je, u skladu s odredbama Uredbe (EU) 1178/2011, procjena rizika i definirane smjernice za planiranje ciklusa i vrste nadzora. Temeljem procjene i smjernica određeni su ciklusi i vrste nadzora koji će se provoditi u 2017. i 2018. godini. Za organizacije za koje se ciklus nadzora nastavlja iz prethodnih godina provest će se utvrđeni plan nadzora.

Budući da su u 2016. godini završena prijelazna razdoblja za usklađivanje s novim izmjenama i dopunama primjenjivih nacionalnih propisa, većina organizacija za osposobljavanje pilota zrakoplova u skladu s nacionalnim propisima (ATO-N: jedrilice, ovjesne jedrilice, parajedrilice, baloni, sportsko rekreativni zrakoplovi, padobranci) ishodovala je trajno važeće potvrde organizacije o osposobljavanju. Odjel planira u 2017. godini i nadzor organizacije koja provodi tečaj osposobljavanja za dispečere leta/operativne kontrolore prometa. Za navedene organizacije će se u 2017. godini provesti nadzor u skladu sa zahtjevima primjenjivih nacionalnih propisa, a ovisno o opsegu aktivnosti koje provode.

U suradnji s Odjelom licenciranja, Odjel će i u 2017. godini nastaviti s aktivnostima standardizacije inspektora koji nadziru ispitivače pilota.

Za potrebe iskazivanja potrebnih ljudskih i materijalnih resursa, Odjel je posebno pripremio i plan nadzora osposobljavanja operatora zrakoplova u Republici Hrvatskoj i inozemstvu, iako ovi planovi nadzora nadopunjuju opseg nadzora definiran u planu nadzora operatora zrakoplova.

Odjel plovidbenosti

Odjel plovidbenosti obavlja poslove certifikacije i nadzora zrakoplova, kao i certifikaciju i nadzor organizacija za projektiranje, proizvodnju, vođenje kontinuirane plovidbenosti i održavanje zrakoplova i zrakoplovnih komponenti temeljem odredbi Zakona te Uredbe Komisije (EU) br. 748/2012 od 3. kolovoza 2012. o utvrđivanju provedbenih pravila za certifikaciju plovidbenosti i ekološku certifikaciju zrakoplova i s njima povezanih proizvoda, dijelova i uređaja te za certifikaciju projektnih i proizvodnih organizacija (SL L 224, 21.8.2012.), Uredbe Komisije (EU) br. 1321/2014 od 26. studenoga 2014. o kontinuiranoj plovidbenosti zrakoplova i aeronautičkih proizvoda, dijelova i uređaja, te o odobravanju organizacija i osoblja uključenih u te poslove (SL L 362, 17.12.2014.), i Pravilnika o projektiranju, prihvaćanju, gradnji i održavanju zrakoplova na koje se ne primjenjuje uredba (EU) br. 216/2008 («Narodne novine» broj 77/16) za slučaj kada se radi o Annex II zrakoplovima.

Dodatno, inspektori Odjela, u suradnji s ostalim Odjelima Agencije, sudjeluju i u certificiranju i kontinuiranom nadzoru operatora sustava bespilotnih letjelica, provođenju SAFA/SACA i NCC/NCO nadzorima, za što je također predviđen dio resursa ovim planom.

Odjel je razvio, u skladu s djelokrugom rada, slijedeće planove nadzora:

- Nadzor organizacija za održavanje (Part-145) i organizacija za vođenje kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (Part-M);
- Nadzor organizacija za održavanje i vođenje kontinuirane plovidbenosti Annex II zrakoplova
- Nadzor kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM);
- Provjera plovidbenosti zrakoplova (ARW) koji nisu obuhvaćeni provjerama plovidbenosti od strane ovlaštenih CAMO organizacija ili ovlaštenog osoblja;
- Inozemni nadzor kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM), provjere plovidbenosti zrakoplova (ARW) i nadzor ugovorene organizacije za vođenje kontinuirane plovidbenosti (Part-M);
- Nadzor organizacija za osposobljavanje zrakoplovno-tehničkog osoblja (Part-147);
- Nadzor organizacija koje posjeduju Certifikat kvalifikacije uređaja za osposobljavanje koji simuliraju let koji posjeduju operatori simulatora (FSTDs).

U svrhu osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima, planom nadzora obuhvaćene su sve ovlaštene organizacije (Part 145, Part M, Annex II, Part 147 i FSTD) najmanje jednom u kalendarskoj godini pri čemu je uzeto u obzir da se u određenom dvogodišnjem ciklusu nadzora organizacije izvrši nadzor nad svim njenim aktivnostima u sklopu odobrenih ovlaštenja. Kompleksne organizacije bit će nadzirane parcijalno svake kalendarske godine, pri čemu se vodi posebna pozornost da su u dvogodišnjem ciklusu pregledane sve aktivnosti organizacije. Dodatno, takvim planiranjem smanjuje se negativan utjecaj na redovno poslovanje organizacije zbog toga što je ukupan broj potrebnih dana za nadzor takve organizacije podijeljen u dva dijela a time se osigurava i kvalitetnija priprema i nadzor od strane inspektora. Manje kompleksne organizacije biti će nadzirane na način da se izvrši jedan kompletan nadzor nad svim aktivnostima organizacije i jedan nenajavljeni parcijalni nadzor u određenom dvogodišnjem ciklusu nadzora organizacije.

Što se tiče FSTD organizacija, kod njih se jednom godišnje nadzire certificirani uređaj, dok se sama organizacija nadzire jednom u ciklusu od dvije godine (2 FSTD organizacije, sa ukupno 5 certificiranih uređaja).

Planom nadzora predviđeni su i dodatni nenajavljeni nadzori (najava 2 dana prije nadzora) organizacija koji su određeni na temelju procjene rizika koji imaju mogući utjecaj na sigurnost gdje su uzete u obzir nepravilnosti

utvrđene tijekom prijašnjih nadzora pojedine organizacije, kompleksnost same organizacije, starost organizacije, broj različitih tipova zrakoplova u odobrenim ovlaštenjima organizacije, promjene odgovornih osoba unutar organizacije, značajno povećanje ili smanjenje količine posla, uvođenje novih tipova zrakoplova, odlazak dugogodišnjih zaposlenika i prijem novih zaposlenika, financijska stabilnost organizacije i sl.

U slučaju postojanja sumnje ili prijave o narušavanju sigurnosti, Odjel će obavljati izvanredne inspekcijske nadzore.

Planom nadzora obuhvaćeno je 15 Part M, 12 Part-145, 3 Annex II, 1 Part-147 i 2 FSTD organizacije od toga su 55 planirana nadzora od kojih je većina nenajavljena i 10 uvjetno planiranih nadzora što ukupno iznosi 65 planiranih nadzora tijekom 2017. godine. Uvjetno planirani nadzori temelje se na analizi prethodnih godina o broju zahtjeva za certifikacijom ili proširenjem opsega ovlaštenja i broju izvanrednih inspekcijskih nadzora organizacija.

Nadzor kontinuirane plovidbenosti zrakoplova (ACAM) temelji se na godišnjoj analizi nalaza utvrđenih tijekom nadzora zrakoplova te procjenom rizika koji bi mogli utjecati na sigurnost letenja zrakoplovom prema sljedećim kriterijima:

- Zrakoplovi čija je kontinuirana plovidbenost vođena od strane CAMO organizacije s velikim brojem zrakoplova;
- Zrakoplovi održavani od strane Part 66 ovlaštenog mehaničara;
- Zrakoplovi koji do sada nisu bili pregledani kroz ACAM program ili za koje HACZ ne obavlja provjeru plovidbenosti ili HACZ nije izdala ARC;
- Zrakoplovi čiju kontinuiranu plovidbenost vodi nova CAMO organizacija ili zrakoplovi novog operatora;
- Zrakoplovi koji operiraju izvan EU;
- Zrakoplovi koji se nalaze u CAMO organizacijama koje su imale ili imaju više ustanovljenih nedostataka, ili koji su održavani od strane Part 145 koje su imale ili imaju više ustanovljenih nedostataka;
- Relevantni uzorak zrakoplova CAT operatora.

Planom nadzora obuhvaćeno je ukupno 19 zrakoplova, 12 „In depth“ pregleda od čega su 2 planirana u inozemstvu i 7 „Ramp“ inspekcija koje će provesti Odsjek SAFA/SACA sukladno predmetnom planu. Po obavljenim inspekcijama, Odsjek SAFA/SACA dostavit će Odjelu nalaze (check liste) na dalje postupanje i koji ostaje odgovoran za praćenje realizacije ACAM inspekcija.

Prilikom planiranja ACAM pregleda za 2017. godinu nisu obuhvaćene kategorije zrakoplova kao što su jedrilice i baloni zbog toga jer inspektori Odjela obavljaju veliki broj provjera plovidbenosti tih kategorija zrakoplova, a što se smatra dovoljnim nadzorom u smislu njihove kontinuirane plovidbenosti.

Planom provjere plovidbenosti zrakoplova (ARW) predviđeno je ukupno 71 zrakoplov od čega 1 u inozemstvu. Plan je izrađen na osnovi realizacije planova provjere plovidbenosti za prethodne godine, te je dosadašnje iskustvo u izradi planova na ovaj način pokazalo da su oni točni na razini cca 90%. Pregledi tih zrakoplova grupirani su prema lokaciji matičnog aerodroma i prema mjesecu u kojem im istječe važnost potvrde o provjeri plovidbenosti (ARC) odnosno dozvola za letenje (*Permit to Fly*). U svezi ovog plana, potrebno je napomenuti da on ima samo orijentacijski karakter iz razloga što njegova realizacija u praksi ovisi o tome da li će vlasnici/operatori zrakoplova stvarno i podnijeti zahtjev za provjeru plovidbenosti svojeg zrakoplova te na kojoj će se lokaciji pregled obavljati.

Odjel licenciranja

Odjel u 2017. godini nastavlja s provođenjem poslova u odjelu koji se odnosi na poslove licenciranja zrakoplovnog osoblja (piloti aviona, helikoptera, jedrilica, ovjesnih jedrilica, parajedrilica, balona, sportsko-rekreativnih zrakoplova, padobranaca, kontrolori zračnog prometa, osobe za održavanje zrakoplova, dispečeri leta/operativni kontrolori zračnog prometa) te certifikacijom i nadzorom ispitivača pilota, zrakoplovno-medicinskih ispitivača, zrakoplovno-medicinskih centara i organizacija za testiranje razine jezične sposobnosti u skladu s primjenjivim europskim i nacionalnim propisima.

Broj važećih dozvola zrakoplovnog osoblja koje je izdao Odjel, a za koje će se provoditi redovni poslovi iz djelokruga Odjela naveden je u slijedećoj tablici:

VRSTA DOZVOLE	BROJ DOZVOLA		UKUPNO
DOZVOLA PILOTA – AVION (PART-FCL)	PPL(A)	258	676
	CPL(A)	150	
	ATPL(A)	268	
DOZVOLA PILOTA – HELIKOPTER (PART-FCL)	PPL(H)	0	21
	CPL(H)	18	
	ATPL(H)	3	
DOZVOLA PILOTA – JEDRILICA (PART-FCL)	SPL	8	8
DOZVOLA PADOBRANACA	277		277
NACIONALNA DOZVOLA PILOTA JEDRILICE	89		89
DOZVOLA PILOTA BALONA	5		5
DOZVOLA PILOTA PARAJEDRILICE	424		424
DOZVOLA PILOTA OVJESNE JEDRILICE	79		79
DOZVOLA PILOTA MIKROLAKOG ZRAKOPLOVA KLASI I & II	41		41
DOZVOLA PILOTA SPORTSKO REKREATIVNOG ZRAKOPLOVA	89		89
KONTROLOR ZRAČNOG PROMETA (ATC)	ATC	270	290
	ATC - student	20	
DOZVOLA ODRŽAVANJA ZRAKOPLOVA (PART-66)	PART 66	350	350
DISPEČERI LETA/ OPERATIVNI KONTROLORI PROMETA	FDO/ FOO	33	33
UKUPNO			2.382

Tablica 3.: Pregled broja važećih dozvola zrakoplovnog osoblja u nadležnosti Odjela licenciranja

U području licenciranja pilota aviona, helikoptera, jedrilica i balona u skladu sa zahtjevima Uredbe br. 1178/2011 u 2017. godini provodit će se posebni projekti implementacije izmjena i dopuna navedenog propisa koji, između ostalog, imaju za glavne ciljeve:

- poboljšavanje zahtjeva za certifikaciju ispitivača pilota zrakoplova, gdje će se posebna pozornost posvetiti standardizaciji nadzora ispitivača; i
- uvođenje privilegije za letenje pilota u skladu s postupcima za navigaciju temeljenu na performansama (performance based navigation – PBN) u dozvole pilota zrakoplova.

Odjel je implementirao softversku aplikaciju (EMPIC) za dozvole pilota, osoblja za održavanje zrakoplova i kontrolora zračnog prometa, a u 2017. godini će pojačano raditi na implementaciji modula za zrakoplovno-medicinske preglede te modula za nacionalne dozvole pilota i padobranaca.

Odjel, u okviru svog djelokruga rada, nastavlja s redovitim poslovima provođenja teorijskih ispita za stjecanje dozvola i ovlaštenja pilota, dozvola osoblja za održavanje zrakoplova, dipečera leta/operativnog kontolora zračnog prometa te ispita za rukovatelje bespilotnih zrakoplova. U tu svrhu Odjel će obavljati poslove ažuriranja postojećih banka pitanja i unapređenja samog procesa provođenja ispita. Nastavno na to, Odjel nastavlja rad na posebnom projektu, u kome djelatnici Agencije u suradnji s EASA-om provode procjenu pitanja za provođenje teorijskih ispita za stjecanje dozvola izdanih u skladu s EU propisom. Na taj način, Agencija pridonosi poboljšanju kvalitete pitanja koja se koriste u svim europskim nadležnim civilnim zrakoplovnim vlastima.

Na temelju odobrenja i certifikata koje posjeduju ovlaštene organizacije i ispitivači, izuzev subjekata u području zrakoplovne medicine, a u cilju nadzora njihovog kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima, izrađeni su slijedeći Planovi nadzora za 2017. godinu:

- Nadzor organizacija za testiranje razine jezične sposobnosti (LPAB);
- Nadzor ispitivača pilota (Pilot Examiners - HR) koje je certificirala Agencija kada provode stručne provjere pilota na teritoriju Republike Hrvatske;
- Nadzor ispitivača pilota - (Pilot Examiners - INO) koje je certificirala Agencija kada provode stručne provjere pilota na teritoriju drugih država članica Europske unije.

Pri planiranju nadzora naglasak je stavljen na zahtjeve primjenjivih propisa vezano za ciklus, opseg, vrstu i frekvenciju nadzora koji je potrebno provoditi.

U Plan nadzora za 2017. godinu uključeni su dodatni resursi za provođenje neplanskog nadzora (uvjetni nadzori) ispitivača pilota u slučaju pojave negativnih trendova uočenih analizom koju Odjel uz pomoć Odjela letačkih operacija i školstva kontinuirano provodi, kao i u slučaju zaprimanja informacija ili prijava o narušavanju sigurnosti. Isto tako, Planom nadzora za 2017. godinu predviđeni su i dodatni resursi za eventualno certificiranje i posljedično nadzor novih ovlaštenih organizacija i ispitivača.

Odsjek zrakoplovne medicine

Odsjek zrakoplovne medicine, ustrojen je u okviru Odjela licenciranja provodi poslove medicinske certifikacije zrakoplovnog osoblja (piloti aviona, helikoptera, jedrilica, ovjesnih jedrilica, parajedrilica, balona, sportsko-rekreativnih zrakoplova, padobrancima, kontrolori zračnog prometa) te certifikaciju i nadzor zrakoplovno-medicinskih centara (AeMC) i zrakoplovno-medicinskih ispitivača (AME). U nastavku slijedi broj izdanih certifikata/izvješća o zdravstvenoj sposobnosti, a koji će biti predmet nadzora u 2017. godini (uz dodatne nove):

VRSTA CERTIFIKATA / IZVJEŠĆA O ZDRAVSTVENOJ SPOSOBNOSTI	UKUPNO
Kategorija 1/2/LAPL	530
Medicinski izvještaj kabinske posade	104
Kategorija 3	220
Kategorija 2 nacionalna	128
UKUPNO	982

Tablica 4.: Pregled broja izdanih certifikata/izvješća o zdravstvenoj sposobnosti

Odjel je razvio, u skladu s djelokrugom rada, slijedeći plan nadzora:

- Nadzor certificiranih zrakoplovno-medicinskih centara (AeMC) i zrakoplovno-medicinskih ispitivača (AME).

Odsjek provodi nadzor zrakoplovno-medicinskih centara (AeMC) u ciklusu od 24 mjeseca, a zrakoplovno-medicinskih ispitivača (AME) u ciklusu od 36 mjeseci pri čemu se utvrđuje kontinuirano udovoljavanje zahtjevima. Pri izradi plana nadzora predviđeni su dodatni resursi za eventualno certificiranje i posljedično nadzor novih ovlaštenih organizacija i ispitivača te za nadzor u slučaju pojave negativnih trendova ustanovljenih analizom Odsjeka.

Odsjek SAFA/SACA inspekcija

Odsjek SAFA/SACA inspekcija, u cilju procjene sigurnosti inozemnih operatora zrakoplova koji slijeću/polijeću sa međunarodnih aerodroma u Republici Hrvatskoj, obavlja poslove nadzora sigurnosti tih operatora putem RAMP inspekcija u skladu sa zahtjevima dijela ARO.RAMP. Uredbe (EU) br. 965/2012.

Godišnji plan RAMP inspekcija nad inozemnim operatorima zrakoplovateljima se na proračunskoj metodologiji definiranoj odredbom Uredbe (EU) 965/2012 koja uzima u obzir broj operatora, vrstu operacija koje obavljaju, broj njihovih slijetanja na međunarodne aerodrome u Republici Hrvatskoj u zadnjih 12 mjeseci kao i sigurnosne rizike koji iz navedenoga proizlaze.

Dodatno, u cilju optimizacije i efikasnijeg provođenja nadzora Sektora, Odsjek će u koordinaciji s Odjelom plovidbenosti izvršiti i nadzor zrakoplova planiranih za ACAM Ramp inspekcijski nadzor.

Obzirom na državu nadležnu za nadzor operatora zrakoplova, RAMP inspekcijski pregledi mogu biti:

- SAFA inspekcijski pregledi nad operatorima zrakoplova iz trećih država (TCO) kod kojih se provjerava usklađenost zrakoplova i operatora s međunarodnim ICAO standardima;
- SACA inspekcijski pregledi nad operatorima zrakoplova iz države članice EU ili Norveške, Islanda i Švicarske kod kojih se provjerava usklađenost zrakoplova i operatora sa EU zahtjevima;
- SANA inspekcijski pregledi nad operatorima zrakoplova koji su pod nadležnošću Agencije kod kojih se provjerava usklađenost zrakoplova i operatora s EU i nacionalnim zahtjevima.

Osnovni parametri i zahtjevi koje Plan nadzora Odsjeka SAFA/SACA inspekcija obuhvaća su:

- Planiranje resursa za provođenje RAMP inspekcija operatora i zrakoplova s EASA Liste prioritizacije SAFA inspekcija zrakoplova i operatora u okviru EU SAFA programa i putem redovite EASA SAFA analize;
- Planiranje resursa za provođenje RAMP inspekcija sumnjivih zrakoplova u skladu s analizom i procjenom rizika koju provodi odsjek SAFA/SACA;
- Fokus planiranja RAMP inspekcijskog nadzora je na provođenju RAMP inspekcija u ljetnim mjesecima i vikendima na aerodromima uz obalu;
- Ispunjavanje zadane godišnje kvote (ukupna vrijednost provedenih RAMP inspekcija) provođenjem odgovarajućeg broja RAMP inspekcija;
- Obavljanje nadzora u koordinaciji s Odjelom letaćkih operacija odnosno Odjelom plovidbenosti;
- Što veći uzorak operatora i zrakoplova koji slijeću na međunarodne aerodrome u Republici Hrvatskoj;
- Provođenje RAMP nadzora na svim međunarodnim aerodromima u Republici Hrvatskoj.

Obzirom da su od kraja 2015. godine države članice i države potpisnice SAFA Radnog sporazuma putem EASA prihvatile i započele s primjenom softverskog alata EUROCONTROL-a koji omogućuje pristup podacima o broju letova operatora u pojedinim državama iz kojih se mogu izvesti potrebni parametri za izračun kvote, tako i Odsjek SAFA/SACA inspekcije putem tog alata izračunava potrebnu kvotu Ramp inspekcijskih nadzora po zračnim lukama Republike Hrvatske. Temeljem toga, Odsjek je za 2017. godinu izračunao da Republika Hrvatska treba postići kvotu od 239 tj. potrebno je provesti 200 RAMP inspekcijskih nadzora na zračnim lukama. Plan nadzora

Odsjeka za 2017. godinu predvidio je višednevne inspekcije od 3 do 4 dana u tjednu (uključujući i vikende) po zračnim lukama Republike Hrvatske u ljetnom razdoblju.

Planom nadzora za 2017. godinu predviđena su ukupno 22 izlaska na sve međunarodne aerodrome u Republici Hrvatskoj u svrhu izvršenja potrebnog broja RAMP inspekcija. U te izlaske planirano je izvršenje i SANA RAMP inspekcija prema planu nadzora i potrebama Odjela plovidbenosti.

Sektor aerodroma, usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom

Sektor je izradio Godišnji plan nadzora za 2017. godinu za pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, organizacije za osposobljavanje kontrolora zračne plovidbe, aerodrome, pružatelja zemaljskih usluga, ovlaštenih organizacija za stručno osposobljavanje zaposlenika i drugih ugovornih djelatnika aerodroma te pružatelja usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge.

Godišnji plan nadzora izrađen je u koordinaciji s organizacijama koje Agencija nadzire u provedbi njihovih aktivnosti, a u cilju ispunjenja zakonima propisanih uvjeta (EU i nacionalni propisi).

Ključne aktivnosti tijekom 2017. godine bit će nastavak recertifikacije aerodroma na koje se primjenjuje Uredba Komisije (EU) br. 139/2014. i završetak dvogodišnjeg ciklusa nadzora pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

Specijalist za ekonomsku regulaciju i financijske performanse radit će na praćenju i pripremi izvješća za drugu godinu Plana mjerenja učinkovitosti, inspekcijskim nadzorima ekonomske učinkovitosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, praćenju potrebnih mjera za razvijanje plana obračuna za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, sudjelovat će u izradi konsolidirane baze troškova i jedinične cijene rutnih i terminalnih naknada kao i baze troškova Agencije koji se nadoknađuju iz rutnih i terminalnih naknada. Obavljat će i nadzor nad ekonomskim sposobnostima subjekata u civilnom zrakoplovstvu kojima je ekonomska sposobnost uvjet za izdavanje licencije, svjedodžbe ili odobrenja, te u odobravanju cjenika aerodromskih naknada i naknada za zaštitni pregled putnika i njihove ručne prtljage.

Radna skupina za nacionalnu implementaciju Uredbe Komisije (EU) br. 73/2010 o utvrđivanju zahtjeva o kvaliteti zrakoplovnih podataka i zrakoplovnih informacija za jedinstveno europsko nebo osnovana je 10. travnja 2013. godine na inicijativu Agencije, a sastoji se od predstavnika resornog Ministarstva, HKZP-a, predstavnika svih zračnih luka u Republici Hrvatskoj čiji su podaci objavljeni u AIP-u Republike Hrvatske, Državne geodetske uprave, Hrvatske komore ovlaštenih inženjera geodezije, Geodetskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Ministarstva obrane i Agencije. Voditelj Radne skupine je zrakoplovni inspektor Agencije. U 2017. godini planirano je održavanje dva sastanka Radne skupine čiji je zadatak pratiti stanje nacionalne implementacije Uredbe (EU) br. 73/2010 sukladno implementacijskom planu koji je razvila Agencija, te predlagati mjere za otklanjanje svih nesukladnosti nastalih u implementacijskom razdoblju. Trenutno stanje implementacije u Republici Hrvatskoj sukladno je trenutnim stanjima implementacije u većini EU država. Na razini EU zaključeno je da predmetna Uredba u sadašnjem obliku nije primjenjiva u svim svojim zahtjevima, te će kao takva biti zamijenjena novom EU uredbom koja će biti usuglašena kao primjenjiva u svim svojim zahtjevima. Radna skupina će i u 2017. aktivno pratiti sve promjene koje će se dešavati te raditi na otklanjanju svih potencijalnih prepreka implementaciji.

Rješavanje problema implementacije elektroničkih podataka o terenu i preprekama (eTOD) u Republici Hrvatskoj je inicirano od strane Agencije početkom 2015. godine. Kako je to problem koji se mora rješavati na državnoj razini, Agencija je početkom listopada 2016. godine uputila službeni dopis u resorno Ministarstvo s konkretnim opisom aktivnosti koje moraju biti inicirane od strane Vlade Republike Hrvatske. S obzirom na činjenicu da je krajnji rok implementacije eTOD u skladu s ESSIP-om 31. svibnja 2018. godine, za očekivati je da će u 2017. godini biti pokrenut veliki broj aktivnosti vezan uz implementaciju eTOD-a, od osnivanja povjerenstva, do izrade projekta financiranja.

Odjel aerodroma

Odjel aerodroma će obavljati nadzor u skladu s odobrenim Godišnjim planom nadzora za 2017. godinu. Nadzor obuhvaća aktivnosti certificiranja i provjere kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima aerodroma, helidroma, pružatelja zemaljskih usluga, ovlaštenih organizacija za stručno osposobljavanje zaposlenika i drugih ugovornih djelatnika aerodroma, pružatelja usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge.

Pod nadležnošću Odjela aerodroma trenutno je 9 aerodroma sa svjedodžbom, 26 aerodroma s odobrenjem za uporabu, od kojih je 11 aerodroma na vodi te 1 helidrom s odobrenjem za uporabu kako slijedi:

R.br.	Naziv aerodroma	Operator aerodroma
1.	Zračna luka Dubrovnik	Zračna luka Dubrovnik d.o.o.
2.	Zračna luka Pula	Zračna luka Pula d.o.o.
3.	Zračna luka Split	Zračna luka Split d.o.o.
4.	Zračna luka Zadar	Zračna luka Zadar d.o.o.
5.	Zračna luka Franjo Tuđman Zagreb	Međunarodna zračna luka Zagreb - Upravitelj d.o.o.
6.	Zračna luka Osijek	Zračna luka Osijek d.o.o.
7.	Zračna luka Mali Lošinj	Zračno pristanište Mali Lošinj d.d.
8.	Zračna luka Rijeka	Zračna luka Rijeka d.o.o.
9.	Zračna luka Brač	Aerodrom Brač d.o.o.

Tablica 5.: Popis aerodroma sa Svjedodžbom aerodroma

R.br.	Naziv aerodroma	Operator aerodroma
1.	Bjelovar-Brezovac	Zrakoplovni klub Bjelovar
2.	Zvekovac	Aeroklub Dubrava
3.	Zabok-Gubaševo	Krapinsko-zagorski aerodrom d.o.o.
4.	Vrsar	Aeroklub Vrsar
5.	Grobničko polje	Zrakoplovno društvo Krila Kvarnera
6.	Daruvar	Aeroklub Ždral
7.	Lučko	Aeroklub Zagreb
8.	Čakovec	Aeroklub Međimurje

R.br.	Naziv aerodroma	Operator aerodroma
9.	Hvar	Aeroklub Faros
10.	Osijek-Čepin	Aeroklub Osijek
11.	Sinj	Aeroklub Sinj
12.	Sopot - Vinkovci	Zrakoplovni klub Vrabac
13.	Otočac	Aeroklub Krila Gacke
14.	Jelas	Aeroklub Brod
15.	Split – Port (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
16.	Split – Resnik (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
17.	Hvar – Jelsa (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
18.	Rab (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
19.	Pula (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
20.	Lastovo - Ubli (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
21.	Korčula – Vela Luka (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
22.	Korčula – Lumbarda (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
23.	Rijeka - Port Rijeka (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
24.	Mali Lošinj (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.
25.	Varaždin	Diamond Aviation Center d.o.o.
26.	Novalja (a/d na vodi)	Europski obalni avioprijevoznik d.o.o.

Tablica 6.: Popis aerodroma s Odobrenjem za uporabu aerodroma

R.br.	Naziv helidroma	Operator
1.	Tvornica ulja Agrokor	Agrokor d.d.

Tablica 7.: Popis helidroma s Odobrenjem za uporabu helidroma

Pod nadležnošću Odjela aerodroma trenutno je 8 organizacija za stručno osposobljavanje zaposlenika i drugih ugovornih djelatnika aerodroma, pružatelja usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge kako slijedi:

R.br.	Organizacija za stručno osposobljavanje
1.	Služba za stručno osposobljavanje MZLZ
2.	Školski centar Split
3.	Centar za stručno osposobljavanje ZL Dubrovnik
4.	Tehničko Veleučilište Zagreb
5.	Organizacija za stručno osposobljavanje ZL Zadar
6.	Croatia Airlines TTC
7.	Organizacija za stručno osposobljavanje ZL Pula
8.	INA d.d – centar za stručno osposobljavanje

Tablica 8.: Popis organizacija za stručno osposobljavanje zaposlenika na aerodromu

U skladu s Pravilnikom o pružanju zemaljskih usluga («Narodne novine» broj 61/15) pod nadležnošću Odjela aerodroma trenutno je 12 organizacija za pružanje zemaljskih usluga:

R.br.	Organizacija za pružanje zemaljskih usluga
1.	INA industrija nafte d.d. (Odobrenje izdano za sljedeće zračne luke: Zagreb, Pula, Split, Zadar, Dubrovnik, Rijeka i Osijek)
2.	Newrest-Dubrovnik d.o.o.
3.	Međunarodna zračna luka Zagreb d.d.
4.	Zračna luka Split d.o.o..
5.	Zračna luka Dubrovnik d.o.o.
6.	Aerodrom Brač d.o.o.
7.	Zračna luka Zadar d.o.o.
8.	Zračna luka Pula d.o.o.
9.	Zračna luka Rijeka d.o.o.
10.	Zračna luka Osijek
11.	Međunarodna zračna luka Zagreb – Ugostiteljstvo d.o.o.
12.	Međunarodna zračna luka Zagreb – Zemaljske usluge d.o.o.

Tablica 9.: Popis organizacija za pružanje zemaljskih usluga

U skladu s člankom 18.b Zakona i ASO 2013-004, Odjel aerodroma od 2014. godine registrira površine za slijetanje i uzlijetanje zrakoplova, te o njima vodi evidenciju. Do kraja 2016. godine registrirano je 19 površina za slijetanje i uzlijetanje zrakoplova.

Na temelju svjedodžbi i odobrenja koje posjeduju aerodromi, helidromi, organizacije za pružanje zemaljskih usluga i organizacije za stručno osposobljavanje zaposlenika na aerodromu, a u cilju njihovog kontinuiranog udovoljavanja propisanim zahtjevima, izrađen je Plan nadzora za 2017. godinu:

Plan nadzora u 2017. godini				
Unutarnja jedinica	ustrojstvena	Područje nadzora	Broj nadzora	
			Plan	Uvjetni
Odjel aerodroma		Operatori aerodroma kojima je izdana Svjedodžba aerodroma	15	1
		Operatori aerodroma kojima je izdano Odobrenje za uporabu aerodroma	7	3
		Organizacije za stručno osposobljavanje	3	1
		Pružatelji zemaljskih usluga	7	1
Ukupno			32	6

Tablica 10.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Odjelu aerodroma

Tijekom 2017. godine područje nadzora Odjela aerodroma odnosit će se na: ispravnost i dokumentiranost podataka objavljenih u Zborniku zrakoplovnih informacija (AIP); kontrolu površine s ograničenjem prepreka oko aerodroma te usklađenost sadržaja objavljenih aerodromskih karata; označavanje prepreka; održavanje infrastrukturnih objekata aerodroma; spasilačko-vatrogasnu zaštitu na aerodromu; stanje svjetlosnih sustava koji služe za prilaženje, uzlijetanje i slijetanje zrakoplova; provedbe mjera sigurnosti zračnog prometa tijekom radova na aerodromu; održavanje vozila, sredstava i druge opreme koja se koristi u procesima prihvata i otpreme; organizacije za osposobljavanje, stručnu osposobljenost zaposlenika aerodroma; organizaciju i provedbu te dokumentiranost svih procesa u prihvatu i otpremi zrakoplova, putnika, prtljage, tereta i pošte; organizaciju i izvršenje operacija punjenja i pražnjenja goriva, uključujući pohranu goriva; stupanj implementacije i primjene sustava upravljanja sigurnošću te *follow up* nadzori.

Planom nadzora za 2017. godinu predviđeni su dodatni resursi za eventualno certificiranje i nadzor novih operatora aerodroma, helidroma, pružatelja zemaljskih usluga, organizacija za stručno osposobljavanje. Također su u Plan nadzora za 2017. godinu uključeni dodatni resursi za provođenje neplanskog nadzora u slučaju pojave negativnih trendova kao i u slučaju zaprimanja informacija ili prijava o narušavanju sigurnosti iz domene nadležnosti Odjela.

U 2017. godini Odjel nastavlja s provedbom Plana implementacije Uredbe (EU) br. 139/2014. Za početak 2017. godine planirane su završne radnje u vidu provedbe nadzora operatora aerodroma Međunarodne zračne luke Zagreb, Zračne luke Dubrovnik i Zračne luke Pula u dijelu koji se odnosi na ispunjavanje osnovnih operativnih uvjeta. Isto tako, a prema trenutnom statusu, za navedene zračne luke očekuje se završetak i izdavanje svjedodžbe za infrastrukturu. Prema istom planu nastavlja se s provjerom zadovoljavanja osnovnih uvjeta u infrastrukturi te osnovnih operativnih uvjeta operatora aerodroma Zračne luke Zadar, Zračne luke Split, Zračne

luke Rijeka, Zračne luke Osijek te Aerodroma Brač. U svrhu lakše i brže provedbe Plana, Agencija će nastaviti i u 2017. godini organizirati radionice s operatorima aerodroma.

Odjel će tijekom 2017. godine provoditi odobravanje programa osposobljavanja zaposlenika i drugih ugovornih djelatnika aerodroma, pružatelja zemaljskih usluga i korisnika usluga aerodroma koji samostalno obavljaju zemaljske usluge sukladno Pravilniku o stručnom osposobljavanju za poslove od značaja za sigurnost zračnog prometa na aerodromu («Narodne novine» broj 69/16).

Uz preglede i odobravanja projektne dokumentacije, a s obzirom na zahtjeve iz djelokruga rada Odjela u području planiranja, izgradnje, održavanja i rekonstrukcije infrastrukturnih objekata u zračnim lukama, Odjel će kroz 2017. godinu intenzivno sudjelovati u aktivnostima vezanim uz puštanje u rad novih objekata i operativnih površina na zračnim lukama.

Tijekom 2017. godine Odjel će provoditi aktivnosti vezane uz izdavanje posebnih uvjeta građenja i potvrda glavnih projekata za objekte unutar zona zaštite od prepreka oko aerodroma i visokih objekata na cijelom području Republike Hrvatske kao što su vjetroelektrane, visoki antenski stupovi, dalekovodi i sl., a koji svojom visinom mogu ugrožavati sigurnost zračne plovidbe. Nastavlja se suradnja s Agencijom za ozakonjenje nezakonito izgrađenih zgrada (AZONIZ) i Područnim uredima u svrhu izdavanja posebnih uvjeta potrebnih za legalizaciju postojećih objekata koji se nalaze u blizini aerodroma ili su u području zračnih koridora. Rješavanje i izdavanje prethodno navedenih posebnih uvjeta, mišljenja i potvrda ovisit će o količini i intenzitetu pristiglih zahtjeva te suradnji s Hrvatskom kontrolom zračne plovidbe d.o.o.

Odjel će nastaviti s prikupljanjem statističkih podataka o prometu na aerodromima u Republici Hrvatskoj i to za aerodrome: ZL Zagreb, ZL Split, ZL Dubrovnik, ZL Pula, ZL Zadar, ZL Osijek, ZL Rijeka, Aerodrom Brač i ZP Mali Lošinj, a koji se objavljuju na internetskim stranicama Agencije.

Odjel usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom

Odjel usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom provodi poslove nadzora nad pružateljima usluga u zračnoj plovidbi. U Republici Hrvatskoj samo je Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o. (HKZP) certificirana za pružanje usluga u zračnoj plovidbi, temeljem Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 1035/2011 od 17. listopada 2011. o utvrđivanju zajedničkih zahtjeva za pružanje usluga u zračnoj plovidbi (SL L 271, 18.10.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1035/2011). Odjel provodi nadzor nad:

- Operativnim uslugama u zračnom prometu (ATS);
- Uslugama komunikacije navigacije i nadzora (CNS);
- Uslugama zrakoplovne meteorologije (MET);
- Uslugama zrakoplovnog informiranja (AIS).

Osim nad uslugama za koje je pružatelj usluga certificiran, Odjel provodi nadzor i nad:

- Upravljanjem zračnim prometom (ASM);
- Upravljanjem protokom zračnog prometa (ATFM);
- Oblikovanjem i utvrđivanjem načina, postupaka i drugih uvjeta za sigurno uzlijetanje i slijetanje zrakoplova na kontrolirani aerodrom (PANS OPS).

Odjel provodi kontinuirani nadzor nad certificiranim organizacijama za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa:

- Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o.;
- Hrvatsko učilišno središte za kontrolu zračnog prometa.

Obzirom na odgovornosti i djelokrug rada Odjela, izrađen je sljedeći Plan nadzora za 2017. godinu:

Plan nadzora u 2017 godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinica	Nadzirane cjeline	Broj nadzora	
		Plan	Uvjetni
Odjel usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom	HKZP Sjedište	3	1
	Podružnica HKZP - Pula	2	
	Podružnica HKZP - Lošinj	2	1
	Podružnica HKZP - Rijeka	2	
	Podružnica HKZP - Osijek	2	
	Podružnica HKZP - Zagreb/Lučko	1	
	Podružnica HKZP - Split/Brač	3	1
	Podružnica HKZP - Dubrovnik	2	
	Podružnica HKZP - Zadar	2	
	Nadzor promjena	5	4
	Organizacije za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa (HKZP)	1	4
	Organizacije za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa (HUSK)	1	1
	Ukupno	26	12

Tablica 11.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Odjelu usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom (cjeline)

Plan nadzora u 2017. godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinica	Područje nadzora	Broj nadzora kojim će biti obuhvaćena pojedina područja	
		Plan	Uvjetni
Odjel usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom	Operativne usluge u zračnom prometu	16	3

Plan nadzora u 2017. godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinca	Područje nadzora	Broj nadzora kojim će biti obuhvaćena pojedina područja	
		Plan	Uvjetni
	Upravljanje zračnim prostorom i protokom zračnog prometa	14	
	Utvrdjivanje letnih procedura	4	
	Usluge zrakoplovnog informiranja	10	
	Usluge zrakoplovne meteorologije	10	
	Usluge komunikacije, navigacije i nadzora	14	
	Interoperabilnost u mreži upravljanja europskim zračnim prometom	4	
Ukupno		72	3

Tablica 12.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Odjelu usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom (područja)

U sklopu planiranja nadzora za 2017. godinu, a temeljem identificiranih rizika Odjel je izradio Godišnji plan nadzora za 2017. godinu kojim su obuhvaćene aktivnosti Odjela vezane za nadzor.

Godišnjim planom nadzora obuhvatit će se nadzor udovoljavanja zahtjeva certifikacije te nadzor obavljanja funkcija upravljanja protokom zračnog prometa i upravljanja zračnim prostorom pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, kao i nadzor certificiranih organizacija za osposobljavanje kontrolora zračnog prometa. U cilju planiranja ljudskih resursa potrebnih za provedbu nadzora u dvogodišnjem ciklusu, a u skladu s Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 1034/2011 od 17. listopada 2011. o nadzoru sigurnosti u upravljanju zračnim prometom i uslugama u zračnoj plovidbi (SL L 271, 18.10.2011.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 1034/2011) i provjerom udovoljavanja zajedničkim zahtjevima pružatelja usluga u zračnoj plovidbi u skladu s Uredbom (EU) br. 1035/2011.

Godišnjim planom nadzora za 2017. godinu za provjeru zahtjeva po zajedničkim zahtjevima sukladno Uredbi (EU) br. 1035/2011 te ostalim primjenjivim propisima koji se odnose na usluge za koje je pružatelj usluga certificiran. Planirana su dva sveobuhvatna nadzora koji će se obaviti u središnjici pružatelja usluga po svim područjima nadzora i kraći komplementarni nadzori izdvojenih lokacija/podružnica pružatelja usluga.

Sveobuhvatni nadzori u pravilu traju pet radnih dana i provodit će se u proljetnom i jesenskom dijelu godine uvažavajući sezonski karakter prometa (ljetno razdoblje), dok će se nadzori izdvojenih lokacija obaviti u travnju,

svibnju i lipnju, te rujnu, listopadu, studenom i prosincu. Svaki od nadzora obuhvaća provjeru jedne ili više cjelina (operativne usluge u zračnom prometu (ATS), upravljanje zračnim prostorom (ASM), protokom zračnog prometa (ATFM), utvrđivanje letnih procedura (PANS OPS), usluge zrakoplovnog informiranja (AIS), usluge zrakoplovne meteorologije (MET), usluge komunikacije, navigacije i nadzora (CNS), interoperabilnost u mreži upravljanja europskim zračnim prometom (IOP)) pri čemu se o točnim područjima koje će biti predmetom nadzora odlučiti i temeljem analize rizika koja se obavlja na godišnjoj razini te prije svakog nadzora. Odjel je također za 2017. godinu predvidio uvjetne nadzore koji su vezani za eventualne zahtjeve za certifikaciju pružatelja aerodromskih letnih informacija (AFIS).

U 2017. godini, Odjel nastavlja dvogodišnji ciklus provjere udovoljavanja zajedničkim zahtjevima pružatelja usluga u zračnoj plovidbi (HKZP).

U 2017. godini započinje ciklus dvogodišnjeg nadzora dviju organizacija za osposobljavanje (HUSK i HKZP) i to prema Uredbi Komisije (EU) 2015/340 od 20. veljače 2015. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, o izmjeni Provedbene uredbe Komisije (EU) br. 923/2012 i o stavljanju izvan snage Uredbe Komisije (EU) br. 805/2011 (SL L 63/1), osim samog nadzora Odjel će se baviti odobravanjem:

- svih programa i planova stručnog osposobljavanja kontrolora zračnog prometa; i
- operativnih priručnika organizacija za osposobljavanje.

Kao dio redovitih poslova, Odjel planira provoditi odobravanje programa osposobljavanja zrakoplovno-tehničkog osoblja (članak 93. Zakona).

U sklopu nadzora interoperabilnosti u mreži upravljanja zračnom prometom, a temeljem Uredbe (EZ) br. 552/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 10. ožujka 2004. o interoperabilnosti Europske mreže za upravljanje zračnim prometom (SL L 96, 31.3.2004.), Odjel će kontinuirano provjeravati sukladnosti dostavljenih EZ izjava o sukladnosti te pripadajućih tehničkih dosjea podnijetih od strane pružatelja usluga u zračnoj plovidbi te održavati će bazu EZ izjava o sukladnosti.

U sklopu nadzora promjena koje mogu imati utjecaj na sigurnost, sukladno Uredbi (EU) br. 1034/2011, Odjel u 2017. godini planira provoditi nadzor nad uvođenjem promjena od strane pružatelja usluga u zračnoj plovidbi i to:

1. uvođenje novih postupaka RNAV 1 u TMA Zagreb, te APV postupaka instrumentalnog prilaza Baro VNAV, LNAV/VNAV i LNAV minima na RWY05 i RWY23 Međunarodne zračne luke Zagreb, RNAV 1 u TMA Osijek, te APV postupaka instrumentalnog prilaza Baro VNAV, LNAV/VNAV i LNAV minima na RWY 11 Zračne luke Osijek;
2. instalacije novog diesel agregata i zamjene UPS sustava napajanja za centar oblasne kontrole Zagreb;
3. uvođenje ATM sustava ARES kao pričuvnog sustava, te novog zasebnog sustava Skypad za posebne okolnosti (*contingency*);
4. uvođenje komunikacije podatkovnom vezom, CPDLC (*Controller Pilot Data Link Communication*);
5. nadzor zemaljskog prometa na Međunarodnoj zračnoj luci Zagreb, A-SMGCS (*Advanced-Surface Movement Guidance and Control*).

Ured zaštite zračnog prometa

Nadzor u području zaštite civilnog zračnog prometa prvenstveno se temelji, pored aktivnosti u područjima zakonodavstva, dokumentacije, organizacije i osposobljavanja, na mjerama kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa te institutima i ovlastima određenim člankom 133. Zakona.

Mjere kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa predstavljaju postupke procjene usklađenosti primijenjenih mjera zaštite zračnog prometa s Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 3, kojim su propisani zahtjevi i metode primjene preventivnih mjera zaštite civilnog zrakoplovstva od djela nezakonitog ometanja. Mjere kontrole kvalitete određene su Nacionalnim programom kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, Izdanje 1 (Odluka Vlade Republike Hrvatske od 21. ožujka 2013. godine). Pored Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa metodologija, opseg i intenzitet kontrole kvalitete planira se u skladu s Uredbom (EU) br. 18/2010 od 8. siječnja 2010. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 300/2008 Europskog parlamenta i Vijeća u vezi sa specifikacijama za nacionalne programe kontrole kvalitete u području zaštite civilnog zračnog prometa (SL L 7, 12.1.2010.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 18/2010).

Od mjera kontrole kvalitete propisanih relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima, u cilju osiguranja implementacije, učinkovitosti i održivosti zahtjeva određenih Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, slijedeće su u isključivoj nadležnosti Agencije i predstavljaju eksplicitna sredstva u funkciji nadzora u području zaštite civilnog zračnog prometa:

1. Audit zaštite
2. Inspekcija zaštite

Pored navedenih mjera kontrole kvalitete, kojima je svrha procjena usklađenosti s propisanim zahtjevima i kontinuiteta primjene svih mjera zaštite, u nadležnosti Agencije je i mjera prosudbe zaštite. Prosudbu zaštite Nadležno tijelo provodi u slučaju kada se utvrdi potreba nove procjene primijenjenih operacija/postupaka u cilju otkrivanja i definiranja mogućih ranjivosti te određivanja odgovarajućih mjera zaštite, poput završetka velikih infrastrukturnih radova na objektima zračnih luka, koji se tijekom 2017. godine planira otvaranjem novog putničkog terminala u Zračnoj luci Franjo Tuđman.

Subjekti nad kojima se obavlja kontrola kvalitete određeni su Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa i svrstavaju se u tri kategorije, sukladno vrsti preventivnih mjera koje primjenjuju:

1. Operatori aerodroma
2. Operatori zrakoplova
3. Ostali subjekti

Operatori aerodroma podijeljeni su u dvije grupe u ovisnosti o opsegu mjera zaštite koje su obvezni primjenjivati, odnosno aerodrome/zračne luke s punim opsegom preventivnih mjera zaštite i aerodrome na kojima se primjenjuju alternativne mjere zaštite. Grupe su određene Dodatkom II-1-4 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa. U grupu operatora aerodroma na kojima se primjenjuje puni opseg preventivnih mjera zaštite zračnog prometa (u skladu s Uredbom (EZ) br. 300/2008 od 11. ožujka 2008. o zajedničkim pravilima u području zaštite civilnog zračnog prometa i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 2320/2002, Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1998 od 5. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih mjera za provedbu zajedničkih osnovnih standarda iz područja zaštite zračnog prometa (SL L 299/1, 14.11.2015.), i Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa) te stalan nadzor propisanog ciklusa i intenziteta svrstani su:

1. Zračna luka Franjo Tuđman
2. Zračna luka Dubrovnik
3. Zračna luka Split
4. Zračna luka Pula

5. Zračna luka Zadar
6. Zračna luka Rijeka
7. Zračna luka Osijek
8. Aerodrom Brač

Grupu aerodroma na kojima se, sukladno Uredbi Komisije (EU) br. 1254/2009 od 18. prosinca 2009. o utvrđivanju mjerila na temelju kojih se državama članicama omogućuje odstupanje od zajedničkih osnovnih standarda zaštite civilnog zračnog prometa i o donošenju alternativnih mjera zaštite (SL L 338, 19.12.2009.), primjenjuju alternativne mjere zaštite sačinjava 26 aerodroma s Odobrenjem za uporabu. Prioritet za planiranje aktivnosti nadzora čine aerodromi na kojima se obavljaju komercijalne operacije. Ciklus i intenzitet nadzora ove grupe aerodroma nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja zaštite i specifičnih okolnosti, a prvenstveno prema procjeni prijetnji/rizika te opsegu, značaju i složenosti operacija. U sklopu nadzora ove grupe aerodroma tijekom obavlja se i nadzor operatora aerodroma Zračno pristanište Mali Lošinj, koji sukladno odobrenom posebnom programu zaštite privremeno, do završetka novog putničkog terminala, primjenjuje alternativne mjere zaštite zračnog prometa. Tijekom 2017. godine nadzor se planira na aerodromima Hvar (Starigrad), Osijek-Čepin, Hvar (Jelsa - AD na vodi), Vinkovci-Sopot, Vukovar i Vela luka (AD na vodi).

Operatori zrakoplova također su, Dodatkom II-1-5 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, podijeljeni u dvije grupe, u ovisnosti o vrsti i složenosti mjera zaštite koje primjenjuju. Prvu grupu sačinjavaju zračni prijevoznici obveznici izrade programa zaštite, nad kojima je obavezan stalan nadzor.

Nadzor u ovoj grupi operatora zrakoplova obuhvaća i strane operatore odnosno zračne prijevoznike koji obavljaju operacije letenja u Republici Hrvatskoj, prvenstveno u linijskom zračnom prijevozu. Zbog određenih specifičnosti mjera zaštite za zrakoplove nadzor stranih prijevoznika prioritetno se planira nad operatorima koji obavljaju letove iz trećih zemalja.

Drugu grupu komercijalnih zračnih prijevoznika nižeg prioriteta u aktivnostima nadzora sačinjava 9 operatora zrakoplova koji mjere zaštite civilnog zračnog prometa, adekvatne karakteristikama zrakoplova (MTOM < 5 700 kg), složenosti operacija (u načelu poslovno zrakoplovstvo, taxi prijevoz) i potencijalnom utjecaju na sustav zaštite, obavljaju temeljem plana odobrenog u sklopu Operativnog priručnika. Ciklus i intenzitet nadzora ove grupe operatora zrakoplova nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja zaštite i prisutnih specifičnih okolnosti, a prvenstveno prema procjeni prijetnji/rizika te značaju, opsegu i složenosti operacija. Tijekom 2017. godine planira se nadzor dva operatora zrakoplova iz ove grupe.

Kategorija „Ostali subjekti“ obuhvaća subjekte koji su obveznici primjene mjera zaštite u korelaciji s određenim uslugama, a obuhvaća pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, organizacije i subjekte zaštite koji obavljaju određene mjere zaštite i osposobljavanje u području zaštite civilnog zrakoplovstva, regulirane agente, poznate pošiljatelje i regulirane dobavljače opskrbe zrakoplova/aerodroma.

3. Izdanjem Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa određeni su bitno izmijenjeni i složeniji zahtjevi u području prijevoza tereta, pošte i opskrbe. Implementacija propisanih zahtjeva započela je stjecanjem statusa reguliranog agenta (4 pravne osobe – operatori aerodroma), dok je u ostalim kategorijama (poznati pošiljatelji, regulirani dobavljači) status do kraja 2016. godine ostvarila samo jedna pravna osoba.

U tijeku su postupci stjecanja statusa poznatog pošiljatelja i reguliranog dobavljača opskrbe za 3 pravne osobe. Implementacija sustava nastavlja se tijekom 2017. godine, međutim u ovoj fazi planiranja rada broj reguliranih agenata, poznatih pošiljatelja i reguliranih dobavljača opskrbe zrakoplova/aerodroma nije moguće konkretno

odrediti. Ciklus i intenzitet nadzora ove kategorije subjekata nije propisan relevantnim zakonodavnim i provedbenim aktima i određuje se u skladu s procjenom ukupnog stanja zaštite i prisutnih specifičnih okolnosti.

Proces planiranja nadzora općenito mora obuhvatiti spoznaje i činjenice o razini prijetnje civilnom zrakoplovstvu, vrsti, prirodi i opsegu operacija, rezultate prethodnih nadzora, stanje implementacije propisanih zahtjeva kao i druge faktore koji mogu utjecati na učestalost nadzornih aktivnosti. Stanje implementacije propisanih zahtjeva te novosti u sustavu i mjerama zaštite prevladavajući su faktor u procesu planiranja i određivanja učestalosti nadzornih aktivnosti tijekom 2017. godine. Naime, 14. studenog 2015. godine objavljena je Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1998 od 5. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih mjera za provedbu zajedničkih osnovnih standarda iz područja zaštite zračnog prometa. Navedenom Uredbom stavlja se izvan snage Uredba (EU) br. 185/2010, što nameće potrebu usklađivanja Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, izradu i odobravanje posebnih programa zaštite operatora i ostalih subjekata te implementaciju novih operativnih zahtjeva.

Također, tijekom 2015. godine istekli su rokovi konačne implementacije novih odgovornosti/odnosa u sustavu zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj, temeljem kojih su u sustav uvedeni novi subjekti, pružatelji usluga određenih mjera zaštite, što nameće potrebu nadzora mjera zaštite zračnog prometa koje se ugovorom s operatorima aerodroma preuzimaju. Ocjenjuje se kako aktivnosti i stanje zaštite u planskom razdoblju određuju slijedeći bitni elementi:

1. Donošenje novog Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa u korelaciji s novom Provedbenom uredbom Komisije (EU) 2015/1998 od 5. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih mjera za provedbu zajedničkih osnovnih standarda iz područja zaštite zračnog prometa, te donošenje i odobravanje novih posebnih programa zaštite;
2. Dovršetak implementacije sustava alternativnih mjera zaštite;
3. Dovršetak uvođenje u obveznu upotrebu zaštitne opreme za otkrivanje tragova eksploziva – ETD;
4. Uvođenje u sustav zaštite novih subjekata u zaštićenom lancu dostave – prvenstveno poznatih pošiljatelja i reguliranih dobavljača opskrbe zrakoplova/aerodroma.

Stoga se planom nadzora za 2017. godinu većina aktivnosti kontrole kvalitete zaštite zračnog prometa, a ujedno i nadzora odnosno audita i inspekcija zaštite, usmjerava na nadzor svih aerodroma u grupi koja primjenjuje puni opseg mjera zaštite i zračnih prijevoznika u linijskom zračnom prometu, obveznika izrade posebnih programa zaštite, u zakonom propisanom minimumu. Kao prioritet druge razine određen je nadzor subjekata u grupi aerodroma koji primjenjuju alternativne mjere zaštite civilnog zračnog prometa, odnosno komercijalnih zračnih prijevoznika koji mjere zaštite primjenjuju temeljem plana odobrenog u sklopu Operativnog priručnika. Tijekom 2017. godine prosudba zaštite, uvažavajući svrhu i ciljeve u korelaciji s glavnom karakteristikom stanja predstojećeg razdoblja, obavit će se u slučaju eventualne potrebe i u sklopu aktivnosti audita i inspekcije zaštite u Zračnoj luci Franjo Tuđman.

Tijekom 2017. godine planira se obaviti ukupno 44 nadzora/mjera kontrole kvalitete, od kojih je 22 u kategoriji operatora aerodroma, 19 u kategoriji operatora zrakoplova i 3 u kategoriji ostalih subjekata. Pored navedenog broja aktivnosti planom se rezerviraju sredstva i kapaciteti za 16 uvjetnih aktivnosti, u funkciji „follow up“ nadzora, nadzora novih subjekata u sustavu zaštite i obavljanja novih mjera kontrole kvalitete – testa zaštite.

Svi nadzori u kategorijama operatora aerodroma i zrakoplova, koji se temelje na mjeri inspekcije zaštite planirani su kao nenajavljeni, sukladno točki 4.4 Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa i točki 7.3 Priloga II Uredbe (EU) br. 18/2010.

Slijedi Plan nadzora u 2017. godini:

Plan nadzora u 2017. godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinica	Područje nadzora	Broj nadzora	
		Plan	Uvjetni
Ured zaštite zračnog prometa	Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – operatori aerodroma	22	13
	Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – operatori zrakoplova	19	3
	Mjere kontrole kvalitete zaštite CZP – ostali subjekti	3	
Ukupno		44	16

Tablica 13.: Broj planiranih nadzora u 2017. godini u Uredu zaštite zračnog prometa

3.2 Posebni poslovi u području zaštite civilnog zračnog prometa

Aktivnosti Agencije u području zaštite civilnog zračnog prometa u prethodnom razdoblju bile su fokusirane na regulatorna pitanja, suradnju s tijelima koja čine sustav zaštite civilnog zračnog prometa, nadzor primjene preventivnih mjera zaštite, kontrolu kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, tehničke opreme i infrastrukture za zaštitu civilnog zračnog prometa. Tijekom 2017. godine, Agencija će nastaviti provoditi značajne regulatorne i operativne aktivnosti u cilju unaprijeđivanja dostignute razine implementacije i učinkovitosti mjera zaštite civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj te daljnjeg usklađivanja s novim međunarodnim standardima i novim regulatornim zahtjevima Europske unije.

REGULATORNI POSLOVI

1. Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu («Narodne novine» broj 84/11) utvrđena je obaveza izrade Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, kao neovisnog regulatornog akta u odnosu na Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa. Temeljem navedene obaveze, kao i obaveze kontinuiranog usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s propisima EU, Vlada Republike Hrvatske donijela je dana 21. ožujka 2013. godine Izdavanje 3 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, čime je obavljeno konačno usklađivanje s tada važećom/novom regulativom EU u području zaštite civilnog zračnog prometa.

U cilju jasnoće propisa i objedinjavanja svih propisa iz područja zaštite civilnog zračnog prometa donijeta je i dana 14. studenog 2015. godine objavljena Provedbena uredba Komisije (EU) 2015/1998 od 5. studenoga 2015. o utvrđivanju detaljnih mjera za provedbu zajedničkih osnovnih standarda iz područja zaštite zračnog prometa. Uredba je stupila na snagu dana 1. veljače 2016. godine. Navedenom Uredbom stavlja se izvan snage Uredba (EU) br. 185/2010, što nameće obvezu usklađivanja/izrade i donošenja novog Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, a tijekom 2017. godine i izradu i odobravanje posebnih programa zaštite operatora i ostalih subjekata te implementaciju novih operativnih zahtjeva.

2. Nacionalni program kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o zračnom prometu („Narodne novine“ broj 84/11) utvrđena je obaveza izrade Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa, kao neovisnog regulatornog akta u odnosu na Nacionalni program zaštite civilnog zračnog prometa. Temeljem navedene obaveze, kao i obaveze konstantnog usklađivanja hrvatskog zakonodavstva s propisima EU, Vlada Republike Hrvatske donijela je dana 21. ožujka 2013. godine Izdaje 1 Nacionalnog programa kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa. U korelaciji s donošenjem novog Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa dovršit će se i 1. reviziju Programa, a tijekom 2017. godine primarni cilj je operacionalizacija novih zahtjeva.

OPERATIVNI POSLOVI

1. Alternativne mjere zaštite zračnog prometa

Uredbom Komisije (EU) br. 1254/2009 od 18. prosinca 2009. o utvrđivanju mjerila na temelju kojih se državama članicama omogućuje odstupanje od zajedničkih osnovnih standarda zaštite civilnog zračnog prometa i o donošenju alternativnih mjera zaštite i točkom 1.0.1, Poglavlje 1, Dio 3 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, Izdaje 3, određeno je da Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo može temeljem lokalne procjene rizika odobriti alternativne mjere zaštite, navedene točkom 1.8.2, Poglavlje 1, Dio 2 Nacionalnog programa, kojima se osigurava adekvatna razina zaštite u zračnim lukama ili demarkiranim područjima zračnih luka u kojima je promet ograničen s jednom ili više propisanih kategorija operacija.

Svaki operator aerodroma koji pripada kategoriji s alternativnim mjerama zaštite obavezan je izraditi, primijeniti i održavati Poseban aerodromski program zaštite.

Zbog potrebe potpune operativne primjene obavezujućih i izravno primjenjivih zahtjeva određenih Uredbom Komisije (EU) br. 1254/2009 od 18. prosinca 2009. i zahtjeva određenih Nacionalnim programom zaštite civilnog zračnog prometa, Izdaje 3, Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo obavila je lokalnu procjenu prijetnji i rizika u odnosu na registrirane aerodrome koji su ishodili odobrenje za uporabu u skladu s člankom 74. Zakona, na kojima je promet ograničen kategorijama navedenim točkom 1.0.1, Poglavlje 1, Dio 3 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa, Izdaje 3. Temeljem zakonom određenih ovlasti, Agencija je u 2015. godini izdala nalog za operativnu primjenu alternativnih mjera zaštite na aerodromima određenim Popisom aerodroma koji primjenjuju alternativne mjere zaštite (trenutno 26 aerodroma). U tijeku je izrada i odobravanje Posebnih aerodromskih programa zaštite, na predlošku koji je izradio Ured zaštite zračnog prometa. Dovršetak procesa planira se do kraja ožujka 2017. godine. Tijekom 2017. godine nastavit će se aktivnosti implementacije mjera zaštite i inicijalnih nadzora implementacije – inspekcije zaštite u ovom području, koji će primarno biti usmjereni na operatore koji obavljaju komercijalne operacije letenja.

2. Certifikacija zaštitnog osoblja

Certifikacija određenih kategorija zaštitnog osoblja obaveza je Nadležnog tijela određena Poglavljem 11 Priloga 1 Uredbe Komisije (EU) br. 185/2010 od 4. ožujka 2010. o utvrđivanju detaljnih mjera za provedbu zajedničkih osnovnih standarda o zaštiti zračnog prometa i Poglavlja 11 Dio 4 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa.

U potpunosti su realizirane aktivnosti izgradnje sposobnosti i kapaciteta za testiranje/certificiranje RTG operatora i ostalih kategorija zaštitnog osoblja, što uključuje nabavu planiranih modula sredstva/aplikacije za test provjere kompetencije prepoznavanja objekata prijetnje, tj. testiranje/certificiranje RTG operatora (Casra X-Ray CAT –

Competency Assessment Test) te izradu potrebnih protokola i testova za teorijske i praktične ispite za sve kategorije zaštitnog osoblja koje su obvezne proći postupak certifikacije od strane nadležnog tijela.

Tijekom 2014. godine obavljena je inicijalna certifikacija zaštitnog osoblja pružatelja usluga – zaštitarskih tvrtki, prvenstveno u dijelu poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage, u korelaciji s procesom prijenosa poslova zaštitnog pregleda putnika i ručne prtljage. Tijekom 2017. godine planira se obaviti poslove recertifikacije zaštitnog osoblja uvažavajući propisani rok od 3 godine. Također, planira se obnova licence za module sredstva/aplikacije za test provjere kompetencije prepoznavanja objekata prijetnje, tj. testiranje/certificiranje RTG operatora (Casra X-Ray CAT – Competency Assessment Test).

3. Operativna implementacija standarda i zahtjeva u području planiranja, rekonstrukcije i izgradnje zračnih luka

Izdanjem 3 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa prvi puta su određeni konkretni tehnički i organizacijski zahtjevi u području planiranja, rekonstrukcije i izgradnje infrastrukturnih objekata u zračnim lukama, koji se odnose na nadzirana područja aerodroma i putnički terminal, sigurnosno osjetljive objekte u nadziranom području aerodroma te zaštitu perimetra (Dodatak IV-1-7 Nacionalnom programu zaštite civilnog zračnog prometa). Tijekom 2017. godine planiraju se intenzivne aktivnosti implementacije zahtjeva prvenstveno kroz dovršetak projekata izgradnje novih putničkih terminala u Zračnoj luci Franjo Tuđman i Zračnoj luci Dubrovnik.

POSLOVI KOMUNIKACIJE, SURADNJE I KOORDINACIJE S OSTALIM SUBJEKTIMA ZAŠTITE CIVILNOG ZRAČNOG PROMETA

1. Radni sastanci s osobama odgovornim za zaštitu civilnog zračnog prometa

U cilju upoznavanja s razvojem prijetnji, novim preventivnim mjerama, metodama i postupcima, razvojem nacionalnog i međunarodnog odnosnog zakonodavstva, razmjene iskustava i ujednačavanja metodologije i kvalitete primijenjenih mjera zaštite, tijekom 2017. godine održat će se 2 sastanka s osobama odgovornim za zaštitu civilnog zračnog prometa u svim relevantnim subjektima i nadležnim državnim tijelima, u organizaciji Ureda zaštite zračnog prometa.

U skladu s nadležnostima određenim točkama 2.3.6.1. i 2.3.6.2 Nacionalnog programa zaštite civilnog zračnog prometa i funkcijom Agencije kao Nadležnog tijela ostvarena je aktivna suradnja tijela nadležnih za procjenu prijetnji civilnom zračnom prometu, Sigurnosno-obavještajne agencije, Ministarstva unutarnjih poslova i Agencije, uz sudjelovanje predstavnika operatora zrakoplova i aerodroma. U koordinaciji Agencije, održavat će se redoviti sastanci ili usmene konzultacije, s ciljem utvrđivanja i upoznavanja s razinom prijetnje te donošenja odgovarajućih i adekvatnih mjera reakcije ili dodatnih mjera zaštite.

2. Sudjelovanje u radu tuzemnih i inozemnih radnih tijela

Nacionalno povjerenstvo za zaštitu civilnog zračnog prometa: radnik Ureda, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će u radu Nacionalnog povjerenstva za zaštitu civilnog zračnog prometa (min. četiri sjednice), tijela odgovornog za implementaciju preventivnih mjera zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj.

EC Regulatory Committee: radnik Ureda, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će u radu Regulatornog odbora Europske komisije za zaštitu civilnog zračnog prometa (Regulatory Committee for Civil Aviation Security).

EC Regulatory Committee – Inspection Working Group: radnik Ureda, kao predstavnik Agencije, sudjelovat će na sastancima radne grupe Regulatornog odbora Europske komisije za zaštitu civilnog zračnog prometa (Regulatory Committee for Civil Aviation Security), formirane za aktivnosti uređenja u području inspekcija zaštite CZP.

ECAC Security Forum: Sudjelovat će se na 2 sjednice ECAC Security Forumu, tijela ECAC-a nadležnog za razvoj i stručne odluke u dijelu izrade preporuka i predlaganja inicijativa u području zaštite civilnog zračnog prometa.

ECAC Guidance Material Task Force: predstavnik Ureda sudjelovat će, kao stalan član, na 3 radna sastanka ECAC GMTF – specijalizirane radne grupe za izradu priručnika i procedura iz područja zaštite civilnog zračnog prometa.

ECAC Workshop: predstavnici Ureda sudjelovat će na 4 radionice ECAC-a u cilju usvajanja najbolje prakse i uputa za operativnu implementaciju preventivnih mjera zaštite civilnog zračnog prometa.

EASA Network of national focal points: Predstavnik Ureda sudjeluje u radu mreže nacionalnih kontakata za razmjenu podataka o kibernetičkoj sigurnosti.

EASA European Conflict Zone Alerting System: predstavnik Ureda sudjeluje u radu mreže nacionalnih kontakata (NAA RCZ) za razmjenu i distribuciju EASA SIB-ova.

3.3 Provedba Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu

U skladu s odredbama Zakona o zračnom prometu, Agencija prati provedbu Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu u područjima iz svoje nadležnosti, te obavlja stručne poslove za Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu (u daljnjem tekstu: Povjerenstvo), sukladno Odluci o osnivanju Povjerenstva za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu («Narodne novine» broj 76/14 i 119/15).

U svezi provedbe Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu poslovi i nadležnosti Povjerenstva su vezani uz strateško upravljanje sigurnošću zračnog prometa na teritoriju i u zračnom prostoru Republike Hrvatske prema nacionalnim i međunarodnim zahtjevima i standardima, praćenje i koordiniranje provedbe Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu, predlaganje prihvatljive razine sigurnosti kroz prijedloge izmjena i dopuna Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu, te davanje preporuka i smjernica nadležnim tijelima u vezi provedbe Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu.

Obveze Agencije prema Nacionalnom programu i planu sigurnosti predviđaju tijekom 2017. godine intenzivan rad na:

- provedbi aktivnosti u nadležnosti Agencije;
- definiranju mjera potrebnih za ublažavanje rizika na temelju provedene procjene;
- kontinuiranom nadzoru nad provedbom i praćenje učinkovitosti dogovorenih mjera za ublažavanje rizika;
- pripremi prijedloga za reviziju i unaprijeđenje programa i plana sigurnosti itd.

Ured upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa će i tijekom 2017. godine obavljati stručne poslove vezane za sustav izvješćivanja o događajima povezanim sa sigurnošću u zračnom prometu, statistički pratiti trendove sigurnosti, pripremati periodička izvješća o sigurnosti, te koordinirati i pratiti provedbu zadataka koje Povjerenstvo dodijeli Agenciji.

U skladu s internim Sustavom upravljanja sigurnošću, u Agenciji se od početka 2010. godine sustavno prikupljaju i obrađuju sva izvješća o događajima vezanima za sigurnost zračnog prometa te se evidentiraju u internoj bazi podataka koja služi kao osnova za izradu godišnjeg i periodičkih izvješća za HACZ Odbor za sigurnost (*Safety Board*) i za rad Povjerenstva. Svaki se događaj analizira u cilju identifikacije opasnosti, procjene rizika i definiranja mjera za ublažavanje rizika, ukoliko je primjenjivo, a prikupljeni podaci se prate radi definiranja pokazatelja sigurnosti (*safety indicator*) i ciljeva sigurnosti (*safety target*), kao važnih elemenata Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu.

Tijekom 2017. godine, a u skladu s ranije potpisanim Sporazumom o suradnji i zajedničkim operativnim procedurama za zajedničko postupanje s događajima povezanim sa sigurnošću te uspostavljenim protokolima i procedurama vezanim uz pristup, korištenje i postupanje u ECCAIRS-u (s Agencijom za istraživanje nesreće u

zračnom, pomorskom i željezničkom prometu), Agencija namjerava prijeći na ECCAIRS bazu podataka. Inicijalni unos podataka i konačna odgovornost za ECCAIRS bazu ostaje u nadležnosti Agencije za istraživanje nesreće u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu dok će se pojedini zadaci koji se tiču unosa podataka o događajima povezanim sa sigurnošću koji nisu nesreće i ozbiljne nezgode, te unosa analiza dodjeliti Agenciji. Cilj je uspostaviti funkcionalnu ECCAIRS bazu podataka na nacionalnoj razini i potpuno usklađivanje s Uredbom (EU) br. 376/2014 o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu, o izmjeni Uredbe (EU) br. 996/2010 Europskog parlamenta i Vijeća i stavljanju izvan snage Direktive 2003/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i uredbi Komisije (EZ) br. 1321/2007 i (EZ) br. 1330/2007 (u daljnjem tekstu: Uredba (EU) br. 376/2014). Podloga za sve analize i izvješća za rad HACZ Odbora za sigurnost i Povjerenstva će se temeljiti na podacima iz ECCAIRS baze podataka.

Uredba (EU) br. 376/2014 godine zahtijeva standardizaciju radi olakšavanja razmjene informacija te kompatibilnost sa softverom ECCAIRS i klasifikacijom ICAO ADREP-a, te će se slijedom toga tijekom 2017. godine raditi na daljnjem usklađivanju sa Uredbom (EU) br. 376/2014 u svim domenama.

Agencija je prema Pravilniku o provedbi Uredbe (EU) br. 376/2014 Europskog parlamenta i Vijeća o izvješćivanju, analizi i naknadnom postupanju u vezi s događajima u civilnom zrakoplovstvu («Narodne novine» broj 107/15) nadležna za osiguravanje provedbe kulture pravičnosti (u onom okviru koji određuje Uredba) i zaštitu osoba koje su prijavile ili sudjelovale u događajima povezanim sa sigurnošću, te će se u skladu sa spomenutim zahtjevima tijekom 2017. godine revidirati relevantni postojeći procesi i procedure, te uspostaviti sustav koji će osigurati efikasnu provedbu postavljenih zahtjeva.

Agencija će aktivno promicati kulturu sigurnosti i kulturu pravičnosti (*Just culture*). U skladu s Europskom Deklaracijom o kulturi pravičnosti i u skladu s obvezama koje proizlaze iz Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu (*SSP*), Agencija će razvijati smjernice i najbolju praksu za implementiranje kulture sigurnosti i pravičnosti u nadgledanim organizacijama.

Promocija sigurnosti je bitan element sustava upravljanja sigurnošću jer se kroz promociju pozitivnih primjera iz prakse i razmjenu sigurnosnih informacija kod svih dionika, podiže i sveukupna razina svijesti i sigurnosti, te se stvara pozitivna kultura sigurnosti. Agencija je u svrhu unaprijeđenja zrakoplovne kulture i promocije sigurnosti u zrakoplovnoj zajednici uspostavila Program aktivnosti za 2017. godinu, kako bi se ispunili slijedeći ciljevi: bolje razumijevanje propisa i veća razina implementacije, unaprijeđenje sadržaja i funkcionalnosti WEB stranice Agencije i potpora inicijativama zrakoplovne zajednice. U Programu unaprijeđenja zrakoplovne kulture i promocije sigurnosti za 2017. godinu, Agencija je planirala i niz aktivnosti kojima će poticati kulturu izvješćivanja i promovirati sigurnost s posebnim naglaskom na domenu generalne avijacije koja je najizloženija rizicima u sigurnosti. U planu je cijeli niz promotivnih i edukativnih materijala, video uradaka, kviz-pitanja itd.

U skladu s EU propisima i Naredbom o zrakoplovnoj sigurnosti ASO-2010-004, Agencija će i tijekom 2017. godine kontinuirano pratiti implementaciju i funkcioniranje Sustava upravljanja sigurnošću (*Safety Management System - SMS*) nadziranih subjekata koji su dužni uspostaviti SMS.

U skladu s ICAO odredbama, nadležno tijelo mora osigurati obuku, upoznavanje i dvosmjernu komunikaciju vezanu uz relevantne informacije o sigurnosti, kako bi potaknula razvoj pozitivne organizacijske kulture koja pomaže razvoju efektivnog i uspješnog SSP-a. Kako je u nadležnosti Agencije osigurati kvalitetnu pripremu i provođenje cijelog procesa, u 2017. godini će se u skladu s programom osposobljavanja provesti obnova znanja inspektora po pitanjima SMS-a.

Agencija će tijekom 2017. godine aktivno sudjelovati na međunarodnim radionicama vezanim uz temu sprječavanja rizika u civilnom zračnom prometu, kontinuirano pratiti smjernice, studije, strategije, programe i planove koje izdaje EASA, EUROCONTROL, ESSI (ECAS, EGAS i EHAST), IATA itd., te sve relevantne i korisne

informacije distribuirati prema zrakoplovnoj industriji. Predstavници Agencije će aktivno sudjelovati u radu Mreže analitičara EASA-e (Network of analysts – NoA) te kontinuirano razmjenjivati informacije o sigurnosti s EASA-om i ostalim državama članicama kroz NoA grupu kako bi se omogućila adekvatna analiza podataka o sigurnosti na europskoj razini.

3.4 Stručni poslovi za potrebe Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom

Temeljem Zakona te Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom («Narodne novine» broj 138/09), Povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom obavlja sljedeće stalne funkcije:

- Priprema prijedloge bitne za strateško upravljanje zračnim prostorom;
- Predlaže nacionalnu politiku upravljanja zračnim prostorom i strateške planove za upravljanje zračnim prostorom, uzimajući u obzir zahtjeve nacionalnih i međunarodnih korisnika zračnog prostora, te zahtjeve pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

Stručne poslove za potrebe Povjerenstva obavlja Agencija, temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom («Narodne novine» broj 116/09, 93/10, 126/10, 91/11, 76/12, 28/13 i 76/14).

Obzirom da je upravljanje zračnim prostorom (ustroj i struktura, klasifikacija, fleksibilna uporaba zračnog prostora te druge funkcije s ciljem maksimalnog korištenja raspoloživog zračnog prostora) u nadležnosti ministra pomorstva, prometa i infrastrukture uz suglasnost ministra nadležnog za poslove obrane, Povjerenstvo je u ulozi savjetodavnog tijela koje priprema sve relevantne prijedloge za što učinkovitije upravljanje zračnim prostorom.

Tijekom 2017. godine stručni poslovi za potrebe Povjerenstva će se naročito sastojati prema sljedećem:

- a. Davanje stručnog mišljenja na sigurnosne procjene te sigurnosne studije u svezi promjena prilikom uspostave ili modifikacije zračnog prostora (reorganizacija zračnog prostora R. Hrvatske, kreiranje zona za potrebe zrakoplovno sportskih aktivnosti, prijedlog Plana promjene rutne mreže za 2017. godinu, promjena lateralnih granica CTR-ova i uspostava zona jedriličarskih i padobranskih aktivnosti) ukoliko Povjerenstvo zaprimi takve zahtjeve;
- b. Davanje stručnog mišljenja u svezi implementacije zahtjeva Hrvatskog zrakoplovnog saveza za reorganizacijom i korištenjem zračnog prostora, kao i održavanje tematskog sastanka Povjerenstva s korisnicima zračnog prostora Republike Hrvatske;
- c. Sudjelovanje u raspravama i davanje mišljenja na izvješća i zahtjeve u svezi prijedloga promjena zona zračnog prostora;
- d. U sklopu redovitih sjednica Povjerenstva, Agencija podnosi izvješća o pregledu stanja FAB CE inicijative u okviru svojih nadležnosti (sudjelovanje u FAB CE NSA CC radnom tijelu te pripadajućim radnim skupinama);
- e. Izrada nacrt prijedloga izmjena i dopuna Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom te ostalih dokumenata iz nadležnosti Povjerenstva;
- f. Sudjelovanje u izradi nacrt izvješća o fleksibilnoj upotrebi zračnog prostora za Europsku komisiju;
- g. Predaja izvješća Povjerenstvu o provedenim nadzorima sigurnosti u Hrvatskoj kontroli zračne plovidbe d.o.o. sukladno zahtjevima Uredbe (EU) br. 1034/2011 i Uredbe Komisije (EZ) br. 2150/2005 od 23. prosinca 2005. o utvrđivanju zajedničkih pravila za fleksibilno korištenje zračnog prostora (SL L 342, 24.12.2005.), što predstavlja ispunjenje zahtjeva članka 32. Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom.

Tijekom 2017. godine, težište stručnih poslova će se staviti na sudjelovanje u projektu tranzicije sadašnje NATO Speedy zone u zonu baziranu na konceptu fleksibilne upotrebe zračnog prostora. Nadalje će se nastaviti praćenje

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2017. GODINU

procesa reorganizacije zračnog prostora (podizanje gornje granice G sloja zračnog prostora i/ili uvođenje E klase), te sa tim u svezi davanje stručnih mišljenja te sudjelovanjima na koordinacijama i sastancima sa ostalim zainteresiranim zrakoplovnim subjektima. Također će se nastaviti rješavati zahtjevi za izmjenama zračnog prostora od strane korisnika te u svezi s time procjenjivanje sigurnosnih studija i sigurnosnih procjena.

Posebna pozornost biti će usmjerena na izradu novog Pravilnika o upravljanju zračnim prostorom, kao i učinkovito upravljanje zračnim prostorom te na provedbu potrebnih mjera Plana primjene sustava upravljanja zračnim prostorom kako bi se osiguralo da se sustav fleksibilne uporabe zračnog prostora na što bolji način primjeni u zračnom prostoru Republike Hrvatske.

Temeljem provedenog EASA sveobuhvatnog standardizacijskog audita (EASA Comprehensive Standardization Inspection of Croatia) i otvorenih nalaza od strane EASA-e koji bi mogli biti u domeni rada Nacionalnog povjerenstva za upravljanje zračnim prostorom, predstavnici Agencije sudjelovat će u pripremi prijedloga i provedbi mjera za otklanjanje otvorenih nalaza.

Predstavnici Agencije će tijekom 2017. godine sudjelovati u radu Povjerenstva na definiranju stajališta Republike Hrvatske u svezi Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE), kao i izradu nacрта Godišnjeg izvješća Europskoj komisiji o fleksibilnoj uporabi zračnog prostora tzv. „*FUA Report*“ za 2016. godinu.

4. DRUGI ZNAČAJNI POSLOVI IZ DJELATNOSTI AGENCIJE

4.1 Rad na izradi nacrtu prijedloga podzakonskih propisa

Tijekom 2017. godine Agencija će kontinuirano analizirati potrebu za izradom nacrtu prijedloga podzakonskih propisa u skladu s potrebama zrakoplovne industrije, rezultatima provedenih nadzora kao i regulatornim promjenama u Republici Hrvatskoj i EU. Pod izradom nacrtu prijedloga podzakonskih propisa podrazumijeva se izrada nacrtu prijedloga novih pravilnika iz nadležnosti Agencije, kao i izmjene i dopune postojećih.

Potrebu donošenja propisa za provedbu EU propisa Agencija utvrđuje tako što sukladno internoj proceduri prati nacrtu EU propisa, postupak njihovog donošenja pred tijelima EU i njihovu objavu u Službenom listu EU, te provodi analizu potrebe donošenja provedbenih propisa. Osim toga, Agencija sukladno internim procedurama prati i druge regulatorne promjene, kao i sigurnosne standarde i potrebe zrakoplovne industrije temeljem čega procjenjuje potrebu izmjena i/ili dopuna postojećih ili donošenja novih propisa.

I u 2017. godini Agencija će voditi računa o potrebama zrakoplovne industrije pri izradi nacrtu prijedloga podzakonskih propisa. U tom cilju, poticati će se sudjelovanje zrakoplovnih subjekata u izradi nacrtu prijedloga podzakonskih propisa kroz raznovrsne oblike savjetovanja, specijaliziranih sastanaka, radionica i drugih oblika komunikacije koji imaju za cilj pridonijeti kvaliteti budućih propisa. Nacrtu prijedloga pravilnika objavljuivat će se na internetskim stranicama Agencije radi provodbe javne rasprave i savjetovanja te prikupljanja komentara i prijedloga.

Agencija će tako raditi na nacrtima prijedloga slijedećih pravilnika koji se potom upućuju resornom ministru na donošenje (nazivi pravilnika ne moraju nužno biti identični):

1. Pravilnik o aerodromima;
2. Pravilnik o spasilačko-vatrogasnoj zaštiti na aerodromu;
3. Pravilnik o helidromima;
4. Pravilnik o utvrđivanju zdravstvene sposobnosti zrakoplovnog osoblja i uvjetima kojima mora udovoljavati poduzetnik koji obavlja liječničke preglede zrakoplovnog osoblja na koje se ne primjenjuju odredbe Uredbe (EZ) br. 216/2008;
5. Pravilnik o stručnom osposobljavanju, dozvolama, ovlaštenjima i posebnim ovlastima pomoćnog zrakoplovnog osoblja koje obavlja poslove pružanja usluga zrakoplovnog informiranja;
6. Pravilnik o gradnji i postavljanju zrakoplovnih prepreka;
7. Pravilnik o uvjetima kojima mora udovoljavati pomoćno zrakoplovno osoblje;
8. Pravilnik o projektiranju, postavljanju, puštanju u rad, nadogradnji, održavanju i nadzoru nad radom i ispravnošću tehničkih sustava i objekata zračne plovidbe.

Agencija će u skladu sa svojom ovlasti iz članka 5. stavka 7. točke 16. Zakona predlagati resornom Ministarstvu odgodu početka primjene novih EU propisa kada je ta mogućnost predviđena EU propisom i kada analiza pokaže da je to u interesu civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj. Zbog sve opsežnijih i razrađenijih propisa na EU razini, proces implementacije većine novih EU propisa je složen i obuhvaća niz aktivnosti kao što su izrada novih procedura i pripadajućih lista provjere, osposobljavanje inspektora, pripremu logističkih elemenata (izrada baza podataka, izrada obrazaca), ali i pravovremeno informiranje i edukaciju svih zainteresiranih subjekata u civilnom zrakoplovstvu. U skladu sa zakonskim ovlastima, Agencija će tijekom 2017. godine izdavati naredbe o zrakoplovnoj sigurnosti (*Air Safety Order – ASO*) u pitanjima iz područja civilnog zrakoplovstva u kojima je izdavanje istih potrebno kako bi se omogućila provedba zakona i pravilnika, odnosno zrakoplovne sigurnosne informacije (*Air Safety Information Letter – ASIL*) kako bi se zainteresiranim subjektima dale detaljnije informacije

o zahtjevima iz važećih pravilnika ili europskih pravila u nekom području ili kako bi ih se informiralo o stvarima od interesa za sigurnost civilnog zračnog prometa.

Agencija će pratiti ICAO državna pisma (ICAO State Letters) i upućivati ih nadležnim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama radi pravodobnog informiranja o izmjenama ICAO standarda i sukladno tome potrebnim intervencijama u važeće propise.

Agencija će davati i mišljenja na nacрте prijedloga propisa iz nadležnosti drugih državnih tijela i pravnih osoba s javnim ovlastima.

Praćenje EU propisa

Praćenje EU propisa omogućuje pravovremeno planiranje njihove implementacije. EU propisi se dinamično razvijaju u gotovo svim područjima civilnog zrakoplovstva i mora se osigurati mehanizam praćenja još u fazi prije njihove objave u Službenom listu EU. U 2014. godini uspostavljena je procedura praćenja i analize nacрта EU propisa koja uređuje način praćenja i obavezne aspekte analize nacрта EU propisa iz područja nadležnosti Agencije.

Praćenje i analiza nacрта EU propisa u skladu s ovom procedurom je obveza svih unutarnjih ustrojstvenih jedinica Agencije te će se u 2017. godini nastaviti pravovremeno i kontinuirano praćenje zakonodavnih postupaka u EU kako bi se na vrijeme provela stručna analiza i utvrdila potreba donošenja provedbenog podzakonskog propisa, što podrazumijeva i eventualnu potrebu izmjena odredbi postojećih provedbenih propisa.

Podaci prikupljeni kroz ovaj postupak koristit će se za pravovremenu reakciju na razini države, u sklopu raznovrsnih radnih tijela koja sudjeluju u zakonodavnim postupcima Europske unije. U tom smislu Agencija će pružati stručnu pomoć resornom Ministarstvu pri izradi prijedloga stajališta Republike Hrvatske za potrebe sudjelovanja u radnoj skupini Vijeća Europske unije.

4.2 Ekonomska regulacija

Agencija će u 2017. godini nastaviti obavljati poslove ekonomske regulacije u području civilnog zračnog prometa. Poslovi ekonomske regulacije obuhvaćaju slijedeće:

- Utvrđivanje jediničnih cijena rutnih i terminalnih naknada;
- Odobranje cjenika naknada zračnih luka i visine naknade za zaštitni pregled;
- Nadzor ekonomske sposobnosti subjekata u civilnom zrakoplovstvu Republike Hrvatske.

Utvrđivanje jediničnih cijena rutnih i terminalnih naknada

U skladu s odredbama Pravilnika o utvrđivanju rutnih i terminalnih naknada («Narodne novine» broj 91/13), Agencija utvrđuje jedinične cijene rutnih i terminalnih naknada za naplatne zone u Republici Hrvatskoj, u skladu s EUROCONTROL-ovim Sustavom rutnih naknada i odgovarajućim EU propisima. Tijekom 2017. godine, Agencija će u propisanom postupku utvrditi prijedlog jedinstvene konačne baze troškova i konačnu jediničnu cijenu rutnih naknada Republike Hrvatske za 2018. godinu, te iste uputiti u daljnji postupak donošenja pred Proširenim odborom za rutne naknade (*Enlarged Committee for Route Charges*) EUROCONTROL-a. Isto tako, Agencija će utvrditi konačne baze troškova i konačne jedinične cijene terminalnih naknada Republike Hrvatske za 2018. godinu. Jedinične cijene rutnih i terminalnih naknada objavljuju se na način uobičajen u zračnom prometu putem Zbornika zrakoplovnih informacija Republike Hrvatske (AIP) i EUROCONTROL-ovih okružnica (*Information Circulars*).

Agencija je stalni član Proširenog odbora za rutne naknade (*Enlarged Committee for Route Charges*) koji je dio nadzorne strukture EUROCONTROL-a, a sastoji se od predstavnika zemalja članica. Također, u okviru ovog odbora djeluje i stalna radna grupa (Study group) čiji zadaci se sastoje u razmatranju različitih financijskih pitanja u organizaciji procesa prikupljanja i obrade podataka koje zemlje članice dostavljaju EUROCONTROL-u i Europskoj komisiji. Agencija ima stalnog predstavnika u okviru ove radne grupe.

Odobrovanje cjenika naknada zračnih luka i visine naknade za zaštitni pregled

Agencija temeljem članka 42. Zakona odobrava cjenike naknada zračnih luka, kao i njihove izmjene. Sustav nadzora nad naknadama zračnih luka uspostavljen je od strane ICAO-a te je postao obavezujući za sve države članice Europske unije Direktivom 2009/12/EZ Europskoga parlamenta i Vijeća od 11. ožujka 2009. o naknadama zračnih luka (SL L 70, 14. 3. 2009)(u daljnjem tekstu: Direktiva 2009/12/EZ). Navedena Direktiva transponirana je u hrvatski pravni sustav Pravilnikom o naknadama zračnih luka («Narodne novine» 65/15). Pojam naknada zračnih luka odnosi se na davanje koje se naplaćuje u korist upravnog tijela zračne luke i koje plaćaju korisnici zračnih luka za korištenje objekata, sredstava, uređaja i usluga koje isključivo pruža tijelo zračne luke i koje se odnose na slijetanje, uzlijetanje, sustave rasvjete, boravak parkiranog zrakoplova, te skrb putnika i prtljage. Takve naknade, odnosno cjenici (ili njihov dio), podložni su odobrenju Agencije kao i pripadajuće poticajne mjere. Cilj ovakvog regulatornog okvira jest osigurati transparentnost poslovanja i naplatu stvarnih troškova te spriječiti diskriminaciju pojedinih korisnika zračnih luka kroz redovan sustav konzultacija s korisnicima zračne luke i nadzor Agencije putem odobravanja cjenika. Iz istog razloga, a sukladno člancima 42. i 120. Zakona, naknada koja se naplaćuje radi provođenja zaštitnog pregleda putnika i njihove ručne prtljage te predane putničke prtljage se također odobrava.

Nadzor ekonomske sposobnosti subjekata u civilnom zrakoplovstvu Republike Hrvatske

Operatori aerodroma

Na osnovu Pravilnika o izdavanju svjedodžbe aerodroma i odobrenja za uporabu aerodroma («Narodne novine» 14/16), utvrđuje se potreba procjenjivanja financijskog položaja operatora aerodroma u okviru izdavanja i redovitog nadzora imatelja svjedodžbe aerodroma. Navedenim Pravilnikom propisano je da operator aerodroma dokazuje svoju ekonomsku sposobnost dostavljanjem potrebne financijske dokumentacije tj. dokaze o ekonomskoj sposobnosti. Isto tako imatelji svjedodžbe aerodroma kontinuirano su dužni dostavljati dokaze o ekonomskoj sposobnosti operatora za prethodnu kalendarsku godinu. Pregled financijskih izvješća uključuje i pregled planova poslovanja za buduće razdoblje u kojem se glavni naglasak stavlja na kontinuitet poslovanja i financijsku sposobnost u području sigurnosti operacija na aerodromima.

Zračni prijevoznici

U skladu sa zahtjevima Uredbe (EZ) br 1008/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o zajedničkim pravilima za obavljanje zračnog prijevoza u Zajednici (preinaka) (SL L 293, 31.10.2008.), Agencija je ovlaštena utvrđivati financijski položaj zračnih prijevoznika. Agencija je gore navedeni EU propis razradila internim dokumentom „Postupak za izdavanje, kontinuirano praćenje valjanosti, privremeno oduzimanje i oduzimanje operativne licencije“ u okviru kojeg se utvrđuju obveze zračnog prijevoznika i procedura procjenjivanja financijskog položaja ovisno o tipu operativne licencije. Postupak razrađuje prikupljanje specifične dokumentacije koja obuhvaća financijska izvješća, izvještaje o bonitetu, planove poslovanja i drugu propisanu dokumentaciju zračnog prijevoznika koja služi provjeri ispunjenja uvjeta financijske sposobnosti u trenutku izdavanja i tijekom kontinuiranog praćenja valjanosti operativne licencije. Isto tako predviđene radnje obuhvaćanju i mozebitne

promjene tijekom rada operatora (tehničke i financijske) kao i slučajeve privremenog ili trajnog oduzimanja operativne licencije. Prema navedenoj proceduri, za svakog od operatora zrakoplova procjenjuje se financijski položaj radi utvrđivanja financijske sposobnosti udovoljavanja tekućim i eventualnim budućim zahtjevima iz područja sigurnosti operacija. Operatori zrakoplova se kontaktiraju osobno i primjenjuje se individualni pristup, jer se i obim njihovih operacija znatno razlikuje.

Pružatelji zemaljskih usluga

Pružanje zemaljskih usluga uređeno je Direktivom Vijeća 96/67/EZ od 15. listopada 1996. o pristupu tržištu zemaljskih usluga u Zajednici (SL L 272, 25.10.1996) (u daljnjem tekstu: Direktiva 96/67/EZ) koja je implementirana Pravilnikom o pružanju zemaljskih usluga («Narodne novine» 61/15) i Naredbom o zrakoplovnoj sigurnosti ASO-2010-005 Rev.2 - Postupak i kriteriji za izdavanje Odobrenja za pružanje zemaljskih usluga. Smisao navedenog pravnog okvira jest uvođenje slobode samostalnog obavljanja zemaljskih usluga na svim zračnim lukama otvorenim za komercijalni zračni prijevoz te otvaranje tržišta ostalim pružateljima zemaljskih usluga na zračnim lukama čiji godišnji promet nije manji od 2 milijuna putnika ili 50 000 tona tereta. Pružatelj zemaljskih usluga (koji može biti i zračni prijevoznik), ako je registriran za pružanje zemaljskih usluga, može započeti s obavljanjem tih usluga nakon što dobije odobrenje od Agencije. U postupku izdavanja odobrenja Agencija će, između ostalog, provjeriti i financijsku sposobnost pružatelja zemaljskih usluga na način da izvrši uvid u dokumentaciju poput godišnjih i kvartalnih financijskih izvješća, izvješća ovlaštenog revizora, plana poslovanja za sljedeće tri godine, dokaze o bonitetu, izvješća i plana investicija za tekuću i tri naredne godine i drugu dokumentaciju koju Agencija ocijeni potrebnom.

4.3 Odobravanje letova

Ured za odobravanje letova Agencije obavljat će poslove iz svojeg djelokruga rada odnosno odobravanje obavljanje komercijalnog zračnog prijevoza u/iz Republike Hrvatske operatorima iz trećih zemalja te odobravanje letačkih operacija za koje je prema propisima potrebno odobrenje. Zbog značajno povećanog obujma kako komercijalnog zračnog prometa tako i ostalih letačkih aktivnosti, vršno opterećenje u radu Ureda je u razdoblju prije početka i za vrijeme ljetne (turističke) sezone pa su u skladu s tim planirani poslovi i aktivnosti Ureda. Zbog operativne prirode poslova, radnici Ureda rade u dvije smjene te su u obveznoj pripravnosti za vrijeme vikenda za hitne slučajeve

Odobrenja za obavljanje komercijalnog zračnog prijevoza

U skladu s europskim propisima, komercijalni zračni prijevoz odobrava se samo zračnim prijevoznicima iz trećih zemalja (prijevoznicima iz država koje nisu članice Europske unije, Norveške, Liechtensteina, Islanda i Švicarske) i to za obavljanje linijskog zračnog prijevoza u ljetnom i zimskom redu letenja te za obavljanje povremenog (neredovitog) zračnog prijevoza.

Postupak odobravanja komercijalnog zračnog prijevoza sastoji se od sigurnosnog i komercijalnog aspekta (odobravanje prometnih prava). Sigurnosni aspekt reguliran je Uredbom Komisije (EU) br. 452/2014 od 29. travnja 2014. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i upravnih postupaka u vezi s letačkim operacijama operatora iz trećih zemalja u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog Parlamenta i Vijeća (SL L 133, 6.5.2014.) (u daljnjem tekstu: Uredba (452/2014)).

Sukladno Uredbi 452/2014, EASA će u 2017. godini biti jedina nadležna za provedbu ocjene sigurnosti operatora iz trećih zemalja. EASA ocjenjuje njihovu usklađenost s relevantnim standardima Organizacije međunarodnog civilnog zrakoplovstva (ICAO), a ukoliko ne postoje relevantni standardi ICAO-a, u skladu s bitnim zahtjevima Uredbe (EZ) 216/2008. Nakon provedene ocjene EASA donosi odluku o izdavanju odobrenja. Odobrenje

operatora treće zemlje koje izdaje EASA (u daljnjem tekstu TCO odobrenje) je preduvjet za odobravanje prometnih prava koja su i nadalje u nadležnosti država članica. Slijedom navedenog, Ured više neće obavljati ocjenu sigurnosti operatora prema nacionalnom propisu, već će provjeravati status operatora koji namjerava obavljati komercijalni zračni prijevoz u Republiku Hrvatsku u EASA internetskoj bazi koja sadrži sve relevantne podatke o operatorima trećih zemalja. U postupku donošenja je novi Pravilnik o odobravanju letova inozemnih zrakoplova u hrvatskom zračnom prostoru koji implementira navedene odredbe i primjenjivat će se u 2017. godini.

Negativna odluka EASA-e o zahtjevu operatora treće zemlje kao i eventualno povlačenje već izdanog odobrenja imaju izravan učinak na postupak odobravanja prometnih prava. Operator treće zemlje čiji je zahtjev EASA odbila ne smije obavljati komercijalni zračni prijevoz u Europskoj uniji te će stoga Ured morati odbiti zahtjev tog operatora.

Iznimno, a kako bi prevladao hitnu, nepredviđenu i neposrednu operativnu potrebu, operator treće zemlje može obavljati medicinske letove ili seriju povremenih letova iako nema TCO odobrenje pod uvjetom da o tome prethodno obavijesti EASA-u, da podnese zahtjev za TCO odobrenjem u roku od 10 dana te da ne podliježe zabrani letenja u skladu s Uredbom (EZ) 2111/2005. Takvu jednokratnu obavijest operator može poslati jednom svaka 24 mjeseca. Ured će moći izdati odobrenje kada dobije obavijest od EASA-e.

Osim provjere sigurnosnog statusa operatora iz treće zemlje, Ured provjerava i udovoljavanje operatora europskim propisima iz područja zaštite zračnog prometa i propisima o obveznom osiguranju od odgovornosti za štetu prouzročenu putnicima, prtljazi, teretu i trećim osobama.

Prometna prava u linijskom zračnom prijevozu operatorima trećih zemalja odobravaju se u skladu s međunarodnim sporazumima o zračnom prometu koje je sklopila Republika Hrvatska ili Europska unija. Let ili serija letova u povremenom prometu odobravaju se u skladu sa spomenutim sporazumima ako su takvi letovi regulirani istima i sukladno Zakonu o zračnom prometu. Ured mora pribaviti prethodno mišljenje ministarstva nadležnog za civilni zračni promet za odobravanje prometnih prava pete i sedme zračne slobode u povremenom prometu, a pod uvjetom da postoji uzajamnost odnosno da država operatora koji podnosi takav zahtjev omogućava ista prava hrvatskim operatorima te da je inozemni operator dostavio izjave o suglasnosti hrvatskih operatora zrakoplova za obavljanje takvog leta/letova.

Ured odobrava prelete i slijetanja operatorima trećih zemalja kada prevoze opasnu robu u kojem slučaju operatori trećih zemalja također moraju imati TCO odobrenje odnosno biti ovlašteni od svojih zrakoplovni vlasti za siguran prijevoz takve robe u zračnom prometu u skladu sa standardima i preporučenom praksom ICAO-a. Kada je opasna roba zabranjena za prijevoz zrakom u normalnim okolnostima, operator mora od nadležnog inspektora za opasne robe u posebnom postupku ishoditi izuzeće za prijevoz takve robe u skladu s primjenjivim propisima, a prije izdavanja odobrenja za prelet i/ili slijetanje koje izdaje Ured.

Odobrenja za letačke operacije i aktivnosti za koje je potrebno odobrenje

Osim komercijalnog zračnog prijevoza, Ured će odobravati i druge letačke operacije i aktivnosti za koje je propisima predviđeno da se smiju obavljati samo sa odobrenjem. Ured će provoditi postupak odobravanja izvanaerodromskog slijetanja i uzlijetanja na kopno i vodu inozemnim i domaćim operatorima zrakoplova (aviona, helikoptera, balona, sportsko-rekreativnih zrakoplova), izvanaerodromskih skokova padobranom, obavljanja radova iz zraka inozemnih operatora zrakoplova (u svrhu snimanja, iskakanja padobranaca, radovi u poljoprivredi i sl.), letenje ispod minimalnih sigurnih visina, izbacivanje i raspršivanje predmeta i drugih tvari iz zrakoplova, letenja ispod mostova i sličnih građevina, dalekovoda i antena, letenja neupravljivih letećih objekata s vlastitim pogonom (pirotehnička sredstva, vatromet i sl.) i korištenje vezanih balona.

Odobravat će se i preleti i slijetanja inozemnih zrakoplova koji nemaju standardnu svjedodžbu o plovidbenosti zrakoplova već imaju specijalnu svjedodžbu o plovidbenosti zrakoplova, dopuštenje za letenje ili sličan dokument izdan od zrakoplovni vlasti države u kojoj je zrakoplov registriran, a koji prelijeću u svrhu odlaska na održavanje, isporuke zrakoplova i sl.

Ured izdaje odobrenja nakon provjere relevantnih dokumenata operatora, zrakoplova i pilota te pribavljanja stručnog mišljenja od nadležnih unutarnjih ustrojstvenih jedinica Agencije sukladno procedurama Ureda. U ovisnosti o vrsti operacija, odobrenja mogu sadržavati posebne uvjete i ograničenja za njihovo obavljanje, a obzirom na sigurnost operacija.

Ured za interne potrebe vodi evidenciju izdanih odobrenja i za komercijalni zračni prijevoz i za ostale letačke operacije za koje se izdaju odobrenja te sudjeluje u postupcima osiguravanja primjene propisa u suradnji s nadležnim ustrojstvenim jedinicama Agencije. Evidencija izdanih odobrenja izdanih inozemnim zračnim prijevoznicima trećih zemalja dostupna je inspektorima za potrebe inspekcijskih pregleda na stajanci (SAFA), a odobrenja ostalih letačkih operacija nadležnim inspektorima u svrhu provođenja inspekcijskih nadzora.

U skladu s odredbama Zakona, Ured sudjeluje i u postupku izdavanja diplomatskih odobrenja za letenje inozemnih državnih zrakoplova. Pojedinačne i godišnje zahtjeve za odobravanjem preleta i slijetanja inozemnih državnih (civilnih) zrakoplova država podnositeljica dostavlja diplomatskim putem ministarstvu nadležnom za vanjske poslove. Diplomatsko odobrenje za letenje, na temelju suglasnosti ministarstva nadležnog za poslove obrane i Agencije, izdaje ministarstvo nadležno za vanjske poslove.

4.4 Vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova

U skladu s člankom 5. stavak 7. točka 7. Zakona o zračnom prometu, Agencija je nadležna za vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova (dalje u tekstu: Registar). Vođenje Registra obuhvaća: upis zrakoplova, dodjeljivanje registarskih oznaka, upis podataka i upis promjene podataka, ispis zrakoplova iz registra, izdavanje rješenja i potvrda o registraciji i brisanju zrakoplova iz registra te kontinuirano praćenje i ažuriranje podataka (vlasništvo, založno pravo, operator, podaci o zrakoplovu). Registar je javna knjiga za koju se smatra da potpuno i istinito odražava činjenično i pravno stanje zrakoplova. Izvadci iz Registra imaju dokaznu snagu javnih isprava.

U 2017. godini Agencija će nastaviti s vođenjem elektronskog oblika Registra uspostavljenog temeljem Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja Hrvatskog registra civilnih zrakoplova («Narodne novine» broj 137/12). Takav način vođenja Registra omogućava lakši i brži upis podataka, uvid u upisane podatke i stavljanje istih na raspolaganje zainteresiranim subjektima.

Agencija će u 2017. godini nastaviti s uvođenjem EMPIC-EAP softvera, podmodula Aircraft Registration (AR) i Aircraft Ownership (AO) za vođenje elektronskog Registra. Cilj prelaska na vođenje Registra putem EMPIC-EAP softvera je unaprijeđenje postojećeg sustava elektronskog vođenja Registra, koji se za sada vodi u Access bazi podataka koja po svojim mogućnostima ne odgovara potrebama modernog registra zrakoplova, a ne omogućava niti usklađivanje podataka između Registra i Odjela plovidbenosti, što je neodvojiv dio procesa registracije zrakoplova i procesa nadzora kontinuirane plovidbenosti zrakoplova. Tijekom 2017. godine planira se završetak testne faze i početak operativnog korištenja EMPIC-EAP softvera, kao standardnog softvera za poslovne procese Agencije u dijelu koji se odnosi na Registar.

Sukladno članku 38. Pravilnika, Agencija će nastaviti sa započetim postupkom brisanja po službenoj dužnosti svih zrakoplova kojima svjedodžba o plovidbenosti zrakoplova ne vrijedi duže od 5 godina, radi uspostavljanja ažurnog Registra u kojem se vode isključivo aktivni zrakoplovi, odnosno oni koji posjeduju valjanu svjedodžbu. Budući da su tijekom 2016. godine iz Registrabrisani oni zrakoplovi za koje su se vlasnici očitovali da ne namjeravaju ishoditi

svjedodžbu o plovidbenosti zrakoplova, tako se u 2017. godini, u suradnji s Odjelom plovidbenosti planira brisanje onih zrakoplova za koje vlasnici nakon poziva i nakon isteka roka od godine dana nisu ishodili predmetnu svjedodžbu.

Nadalje, Agencija će, u skladu s potpisanim Sporazumom o suradnji i Protokolom za razmjenu podataka između Agencije i Porezne uprave, nastaviti s dostavom svake promjene podataka i informacija o zrakoplovima Poreznoj upravi. Cilj navedene razmjene podataka je pravovremena dojava novog upisa zrakoplova kao i promjena u evidencijama Agencije, sa svrhom stvaranja imovinske kartice za potrebe Porezne uprave.

U skladu s člankom 45. stavak 1. Zakona, ažurirana preslika Registra kvartalno će se dostavljati resornom Ministarstvu, a svakog prvog u mjesecu objavljivat će se ažurirana tablica Registra na internetskim stranicama Agencije.

4.5 Rješavanje o pritužbama za zaštitu prava putnika

Agencija je, prema članku 5. stavku 7. točki 15. Zakona, nadležna za nadzor, inspekciju, mirenje te poduzimanje drugih aktivnosti u svezi sa zaštitom prava putnika, osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti te pripremanje podloge za izradu propisanih izvješća nadležnim tijelima Europske unije. U tom smislu internetska stranica Agencije sadrži detaljne informacije da bi zainteresirane osobe, koje smatraju da su im povrijeđena prava zajamčena Uredbom (EZ) br. 261/2004 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. veljače 2004. o utvrđivanju općih pravila odštete i pomoći putnicima u slučaju uskraćenog ukrcaja i otkazivanja ili dužeg kašnjenja leta u polasku (SL L 46, 17.2.2004.) (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) 261/2004) i Uredbom (EZ) br. 1107/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 5. srpnja 2006. o pravima osoba s invaliditetom i osoba smanjene pokretljivosti u zračnom prijevozu (SL L 204, 26.7.2006.), mogle poduzeti korake da ostvare prava koja im kao putnicima u zračnom prijevozu pripadaju. Ovako dostupne informacije rezultirale su velikim povećanjem broja zahtjeva za zaštitom prava i naknadom, budući je javnost bolje informirana o svojim mogućnostima. U 2017. godini, Agencija će sve zahtjeve nastaviti rješavati po ubrzanom postupku, sa što manje proceduralnih zahtjeva prema putnicima podnositeljima zahtjeva, te će u tom smislu i dalje nastaviti posredovati između putnika i zračnog prijevoznika kako bi putnik što prije saznao ima li pravo koje potražuje, odnosno kako bi dobio kompenzaciju od zračnog prijevoznika ako se utvrdi da mu ona pripada.

U cilju što boljeg poznavanja propisa, u organizaciji Agencije će se i u 2017. godini održati dvije radionice. Cilj radionica će biti upoznavanje svih sudionika koji na različite načine primjenjuju propise o zaštiti prava putnika, na postojeći međunarodni i domaći regulatorni okvir, primjere iz prakse, utvrditi međusobna prava i obveze, razjasniti sva otvorena pitanja te pružiti jasan i detaljan uvid u status najavljene revizije gore navedene Uredbe (EZ) br. 261/2004 kojom bi, između ostalog, nadležnost Agencije bila proširena i na prigovore putnika glede povrede prava koja za njih proizlaze iz Uredbe Vijeća (EZ) br. 2027/97 od 9. listopada 1997. o odgovornosti zračnih prijevoznika u slučaju nesreća (SL L 285, 17.10.1997.) koja se odnosi na naknadu štete u slučaju smrti ili ozljede putnika, kao i gubitka, oštećenja ili uništenja putnikove prtljage.

4.6 Lokalni plan implementacije Jedinstvenog europskog neba - LSSIP

Obzirom na obveze koje proizlaze iz članstva u Europskoj organizaciji za sigurnost zračne plovidbe - EUROCONTROL (Zakon o potvrđivanju Protokola s usuglašenom Međunarodnom konvencijom o suradnji na sigurnosti zračne plovidbe EUROCONTROL – («Narodne novine», Međunarodni ugovori broj 8/05), Republika Hrvatska, je između ostalog, dužna sudjelovati na donošenju i provođenju Europskog plana Jedinstvenog europskog neba (European Single Sky Implementation Plan - u daljnjem tekstu ESSIP), koji također podrazumijeva

izradu Lokalnog plana implementacije Jedininstvenog europskog neba za Republiku Hrvatsku (Local Single Sky Implementation Plan - u daljnjem tekstu LSSIP).

ESSIP predstavlja skup stratezijskih ciljeva (sigurnosni, tehnički/tehnološki, regulatorni i dr.) koje je potrebno dostignuti u cilju implementacije zahtjeva projekta Jedininstvenog europskog neba, a LSSIP predstavlja način na koji će Republika Hrvatska dostignuti strateške ciljeve koji su definirani u ESSIP-u.

Uloga Agencije u izradi LSSIP dokumenta je prvenstveno predlaganje regulatornih rješenja, tj. nacrti prijedloga podzakonskih propisa u civilnom zrakoplovstvu. Obzirom da svaki novi godišnji ciklus LSSIP-a počinje u rujnu, bit će potrebno tijekom, listopada, studenog i prosinca 2017. godine, te siječnja 2018. godine osigurati ljudske resurse koji će pripremiti tekstualni dio LSSIP-a i urediti LSSIP bazu podataka (regulatorne okvire pojedinih ciljeva).

Plan ESSIP 2016 ukupno sadrži 36 cilj, od toga 24 starih ciljeva (4 stara cilja su zatvorena (AOP03, ATC16, FCM01, ITY-COTR) te 12 novih ciljeva. Novi ciljevi na koje će biti obraćena pozornost kroz nadzor promjena su:

- AOM21.2 - Implementacija Free Route Airspace;
- NAV03 RNAV 1 – Implementacija PRNAV navigacijske specifikacije unutar TMA;
- NAV10 APV – Implementacija GNSS procedura sa vertikalnim vođenjem;
- ITY-AGDL – Implementacija ATC podatkovnog linka zemlja zrak.

Baza podataka će se zatvoriti 15. veljače 2018. godine. Zbog toga, potrebno je upisati u bazu što više podataka tijekom prosinca 2017. godine, a najkasnije do 15. siječnja 2018. godine kako bi se podaci mogli provjeriti s razine resornog Ministarstva.

U cilju što kvalitetnije implementacije pojedinih ciljeva LSSIP-a, bit će potrebno tijekom 2017. godine organizirati više stručnih sastanka kako bi se harmonizirali zahtjevi svih involviranih zainteresiranih subjekata (Agencija, Hrvatska kontrola zračne plovidbe d.o.o., Ministarstvo obrane, zračne luke te po potrebi operatori zrakoplova).

5. SURADNJA S DOMAĆIM I INOZEMNIM NADLEŽNIM TIJELIMA

Pri obavljanju poslova iz svoje nadležnosti Agencija ostvaruje suradnju s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima, temeljem odredbi zakona ili sklopljenih sporazuma o suradnji.

5.1 Suradnja s domaćim nadležnim tijelima

I tijekom 2017. godine, Agencija će nastaviti surađivati s tijelima državne uprave, prije svega s resornim Ministarstvom i Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, a koja su uz Agenciju, nadležna tijela za civilno zrakoplovstvo u Republici Hrvatskoj, sukladno odredbama Zakona. Suradnja s resornim Ministarstvom odvijat će se kao i prethodnih godina u skladu s nadležnostima za civilno zrakoplovstvo propisanih Zakonom. S Agencijom za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu nastaviti će se suradnja na unaprjeđenju zajedničkih operativnih procedura za zajedničko postupanje o događajima povezanim sa sigurnošću, te protokola i procedura vezane uz pristup, korištenje, unos i razmjenu podataka u ECCAIRS bazu podataka. Temeljem Sporazuma o suradnji između Ministarstva obrane i Agencije nastaviti će se suradnja s Ministarstvom obrane u području nadzora nad vojnim objektima i vojnom opremom u dijelu u kojem se koriste za civilni zračni promet i to kroz djelovanje Zajedničkog civilno - vojnog odbora za zračni promet. Suradnja će se ostvarivati i po ostalim pitanjima u svezi sigurnosti i zaštite zračnog prometa od zajedničkog interesa. Isto tako, Agencija će surađivati s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje po pitanju dostave podataka o događajima povezanim sa sigurnošću, nesrećama, ozbiljnim nezgodama i nezgodama zrakoplova, kao i o drugim pitanjima od zajedničkog interesa. Agencija će u 2017. godini nastaviti suradnju s Državnom geodetskom upravom vezano uz projekt „Electronic Terrain and Obstacle Data“ (TOD) koji je obveza Republike Hrvatske sukladno Lokalnom planu implementacije Jedinstvenog europskog neba – LSSIP. Suradnja i koordinacija obavlja se u području zaštite civilnog zračnog prometa sa Sigurnosno-obavještajnom agencijom i Ministarstvom unutarnjih poslova, u dijelu praćenja stanja zaštite, procjene prijetnji i definiranja dodatnih mjera zaštite civilnog zračnog prometa. S Ministarstvom unutarnjih poslova suradnja i koordinacija obavlja se i u dijelu kontrole kvalitete zaštite civilnog zračnog prometa. Agencija ostvaruje suradnju i s drugim tijelima državne za potrebe obavljanja poslova tih državnih tijela ili za potrebe Agencije, u skladu s propisanim nadležnostima. Temeljem Sporazuma o suradnji i Protokola za razmjenu podataka između Agencije i Porezne uprave, Agencija će nastaviti s dostavom svake promjene podataka i informacija o zrakoplovima Poreznoj upravi iz Hrvatskog registra civilnih zrakoplova.

Predstavnici Agencije sudjeluju u radu slijedećih povjerenstava i radnih skupina:

- Povjerenstvo za upravljanje sigurnošću u zračnom prometu;
- Nacionalno povjerenstvo za upravljanje zračnim prostorom;
- Nacionalno povjerenstvo za olakšice;
- Nacionalno povjerenstvo za zaštitu civilnog zračnog prometa;
- Nacionalno povjerenstvo za prijevoz opasnih stvari;
- Povjerenstvo za međusektorsku koordinaciju za nacionalni sustav za praćenje emisije stakleničkih plinova;
- Povjerenstvo za sprečavanje sudara zrakoplova i ptica;
- Radna skupina za izradu procjene rizika od katastrofa u Republici Hrvatskoj.

5.2 Suradnja s inozemnim nadležnim tijelima

Predstavnici Agencije će aktivno sudjelovati na redovitim sastancima i aktivnostima, prije svega, europskih te drugih međunarodnih organizacija i institucija, u radu njihovih stručnih tijela i radnih grupa te će ostvarivati suradnju s inozemnim nadležnim tijelima u području sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa, sukladno odredbama Zakona. Suradnja s Europskom agencijom za sigurnost zračnog prometa – EASA, nadležnim tijelima Europske komisije, Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL te Europskom konferencijom civilnog zrakoplovstva od posebnog je interesa za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije. Temeljem članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, Agencija je obavezna aktivno sudjelovati u radu mnogobrojnih tijela i radnih grupa iz područja civilnog zrakoplovstva / civilnog zračnog prometa, u ulozi predstavnika Republike Hrvatske kao punopravne članice Europske unije. Obzirom na značaj navedenog sudjelovanja, Agencija je izradila Plan sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija i institucija u 2017. godini koji se nalazi u Prilogu 5. ovoga Programa rada. Iz Plana je vidljivo kako su značajni resursi Agencije planirani za ispunjenje ove obveze iz nadležnosti Agencije.

Sudjelovanje u radu tijela i radnih grupa Funkcionalnog bloka zračnog prostora Središnje Europe (FAB CE), naročito u radu Vijeća Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE Council) i Koordinacijskog odbora nacionalnih nadzornih tijela (NSA CC) je važan dio aktivnosti Agencije u području zračne plovidbe.

Pored sudjelovanja u radu tijela i radnih grupa EUROCONTROL-a, Agencija ostvaruje bilateralnu suradnju s EUROCONTROL-om vezano uz unaprijeđivanje sposobnosti za obavljanje funkcije Nacionalnog nadzornog tijela (*National Supervisory Authority - NSA*), naročito pri obavljanju nadzora nad pružateljem usluga u zračnoj plovidbi (na nacionalnoj i FAB razini).

Poseban vid suradnje Agencija ostvaruje s nadležnim tijelima za civilno zrakoplovstvo drugih država (Austrija, Slovenija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo i Makedonija) vezano uz obavljanje poslova nadzora, certifikacije i licenciranja, školovanja i osposobljavanja te provedbu zajedničkih projekata. Suradnja se ostvaruje razmjenom i/ili stavljanjem na raspolaganje stručnjaka iz različitih područja civilnog zrakoplovstva drugoj strani temeljem sklopljenih sporazuma o suradnji.

5.3 Sudjelovanje u Funkcionalnom bloku zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE)

Temeljem Odluke o proglašenju Zakona o potvrđivanju sporazuma o uspostavi Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe («Narodne novine», Međunarodni ugovori broj 5/12), predstavnici Republike Hrvatske sudjeluju u radnim tijelima osnovanim od strane Vijeća Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE Council). Sukladno tome, Agencija je, kao Nacionalno nadzorno tijelo (*National Supervisory Authority – NSA*), putem resornog Ministarstva imenovala svoje predstavnike u tijela FAB CE te pripadajuće radne grupe. Putem svojih predstavnika, Agencija sudjeluje u radu delegacije Republike Hrvatske u Vijeću Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE Council), kao i u radu Koordinacijskog odbora nacionalnih nadzornih tijela (NSA CC).

Vijeće Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE Council)

Vijeće Funkcionalnog bloka zračnog prostora Srednje Europe (*FAB CE Council*) osnovano je kao zajedničko tijelo za donošenje odluka u svrhu implementacije, rada i budućeg razvoja FAB CE. Sastavljeno je od predstavnika zemalja potpisnica Sporazuma u svrhu poduzimanja potrebnih radnji kako bi se osiguralo ostvarenje ciljeva u skladu s propisima Jedinstvenog europskog neba (*Single European Sky – SES*). Predstavnik Agencije aktivno sudjeluje u radu delegacije Republike Hrvatske u Vijeću FAB CE.

U 2017. godini težište aktivnosti Agencije bit će usmjerene na izradu izvješća o provedbi Plana mjerenja učinkovitosti za drugo referentno razdoblje (FAB CE PP RP2 2015.-2019.) za 2016. godinu i dostava izvješća Europskoj komisiji, koje će biti sastavni dio jedinstvenog izvješća na FAB CE razini; sudjelovanje u analizi i vrednovanju ostvarenih rezultata FAB CE; pripremi svih aktivnosti u ostvarenju postavljenih ciljeva Jedinstvenog europskog neba, te nastavak na poslovima iz 2016. godine.

Nadalje, predstavnik Agencije u Vijeću FAB CE sudjelovat će u formuliranju i potvrđivanju principa, ciljeva i politike na strateškoj razini; analizi rada tijela uspostavljenih od strane Vijeća FAB CE; analizi dostizanja postavljenih ciljeva Jedinstvenog europskog neba; razvoju zajedničkih projekata i racionalizaciji uporabe zračnog prostora, te donošenju odluka o potvrđivanju planova i mjera koje se odnose na budući rad i razvoj FAB CE.

Koordinacijski odbor nacionalnih nadzornih tijela (NSA CC)

Obzirom na nadležnosti, od posebnog interesa za rad Agencije je sudjelovanje u radu Koordinacijskog odbora nacionalnih nadzornih tijela (NSA CC). Odbor je sastavljen od predstavnika nacionalnih nadzornih tijela zemalja članica FAB CE koje provode nadzor u zračnom prostoru zemalja članica. U 2017. godini, predstavnici Agencije će sudjelovati u ujednačavanju nacionalnih planova, nadzoru sigurnosti na razini FAB CE, razmjeni informacija vezanih za sigurnost, ujednačavanju i razmjeni pravila i procedura koje primjenjuju nacionalna nadzorna tijela u procesu certifikacije i kontinuiranog nadzora pružatelja usluga u zračnoj plovidbi, te školovanja i licenciranja kontrolora zračnog prometa i stručnosti osoblja uključenog u upravljanje zračnim prometom s aspekta sigurnosti. Stupanjem na snagu novih propisa na razini Europske unije, napravljena je raščlamba prethodno potpisanog Sporazuma o suradnji nacionalnih nadzornih tijela (NSA Cooperation Agreement), te je potpisan novi. U skladu s novopotpisanim Sporazumom u 2017. godini težište aktivnosti bit će usmjereno na definiranju novog opisa poslova koordinacijskog odbora nacionalnih nadzornih tijela.

Budući da su po starom Sporazumu bile definirane radne grupe koje su se bavile specifičnim poslovima od zajedničkog interesa na razini FAB CE, a slijedom novonastalih okolnosti, bit će nužno napraviti procjenu opravdanosti postojećih radnih grupa. Uz stručnu pomoć Europske organizacije za sigurnost zračne plovidbe (EUROCONTROL) bit će organizirano nekoliko radionica na kojima će se detaljno raščlaniti postojeće stanje, te u skladu s potrebama, u cilju dostizanja zahtjevanje razine ostvarenja zacrtanih ciljeva Jedinstvenog europskog neba (SES) ustrojiti će se nove radne grupe. Isto tako, bit će potrebno napraviti novi opis poslova za sve novoosnovane radne grupe.

Proces monitoriranja i izveščvanje o provedbi Plana mjerenja učinkovitosti za drugo referentno razdoblje počeo je u 2016. godini. Jedna od ključnih aktivnosti u 2017. godini bit će izrada izvješća o provedbi Plana, prvotno na Nacionalnoj razini, a potom njegova integracija u zajedničko izvješće na razini FAB CE. Izvješće će biti dostavljeno Europskoj komisiji na ocjenu usklađenosti s prethodno postavljenim ciljevima.

5.4 Suradnja s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL

Suradnja s Europskom organizacijom za sigurnost zračne plovidbe – EUROCONTROL inicirana je 2009. godine, a realizacija suradnje počela je 2010. godine. Glavni cilj projekta bio je tada pružanje podrške Agenciji pri uspostavi sposobnosti i stjecanju potrebnih znanja za kompetentno obavljanje funkcije Nacionalnog nadzornog tijela (*National Supervisory Authority - NSA*), naročito pri obavljanju nadzora nad pružateljem usluga u zračnoj plovidbi (na nacionalnoj i FAB razini).

Europska organizacija za sigurnost zračne plovidbe donijela je novu politiku pomoći članicama sukladno kojoj je u veljači 2016. godine potpisan novi ugovor o suradnji između Agencije i EUROCONTROL-a s ciljem jačanja

operativnih sposobnosti Agencije u nadzoru pružatelja usluga u zračnoj plovidbi. Sama operativna provedba cijelog paketa aktivnosti opisana je kroz *Project Management Plan (PMP)* koji je potpisan u lipnju 2016. godine.

U Planu upravljanja projektom (PMP) analizirati će se dosadašnje aktivnosti, te će s obzirom na ograničene resurse EUROCONTROL-a odrediti prioritetne aktivnosti na kojima će se odvijati suradnja. Načelno, suradnja će se nastaviti kroz osam osnovnih radnih paketa: *Review of Existing NSA Processes; Development of New NSA Processes; Inspectors Qualifications Scheme; Airspace and Traffic Flow and Capacity Management; Staff Training; Review of the changes related to the New ATM System; Support to the corrective plan implementation and Support to CCAA tasks related to their tasks undertaken within FABCE NSA Coordination Committee (CC)*.

U sklopu navedenih radnih paketa, u 2017. godini planiran je nastavak već započetih aktivnosti: nastavak izrade NSA priručnika pripadajućih procesa i procedura koje će uključiti nove organizacijske promjene; ažuriranje postojećih NSA procesa sukladno novoj SES regulativi ili izmjenama regulative; nastavak *secondment-a* u 2017. godini za radnike Agencije, te dodatnih školovanja kroz sustav Eurocontrola – IANS; pregled i prihvaćanje promjena od utjecaja na sigurnost novog ATM sustava i razvijanje relevantnih izvještaja; pregled dokumentacije o interoperabilnosti novog ATM sustava i izrada relevantnih izvještaja te pregled trenutne organizacijske strukture i ljudskih resursa u HACZ/NSA-u. Nadalje, osim trenutnih radnih paketa u 2017. godini planira se proširiti suradnja u područjima vezanim uz *Performance Based Navigation (PBN)*, implementacije uredbe (EU) 2015/340 od 20. veljače 2015. o utvrđivanju tehničkih zahtjeva i administrativnih postupaka koji se odnose na dozvole i certifikate kontrolora zračnog prometa u skladu s Uredbom (EZ) br. 216/2008 Europskog parlamenta i Vijeća, te implementacije *Risk Analysis Tool (RAT)* metodologije u Agenciju, odnosno implementaciju Eurocontrolovog alata koji primjenjuje RAT metodologiju. Težište će biti usmjereno na one koje će povećati učinkovitost i efikasnost procesa te razinu stručnosti djelatnika Agencije, odnosno pružanja stručne podrške u dijelu gdje Agencija još nema razvijene kompetencije.

Suradnja će se odvijati u okviru raspoloživog broja dana od strane EUROCONTROL-a u skladu s potpisanim Ugovorom i Planom upravljanja projektom (PMP).

6. UNAPRIJEĐIVANJE RADA I SPOSOBNOSTI ZA OBAVLJANJE POSLOVA IZ DJELATNOSTI AGENCIJE

6.1 Sustav upravljanja kvalitetom

Odredbe europskih Uredbi koje se odnose na nadležna zrakoplovna tijela (Authority Requirements) utvrđuju zahtjeve za administraciju i sustav upravljanja koje države članice moraju ispunjavati za provedbu i izvršenje Uredbe (EZ) br. 216/2008 i njezinih provedbenih pravila. Sustav upravljanja kvalitetom (*Quality Management System – QMS*) je temelj na kojem se gradi poslovanje Agencije i koji osigurava provedbu spomenutih zahtjeva posebno u pogledu definiranja politike i postupaka rada Agencije, načina i metoda za postizanje sukladnosti s Uredbom (EZ) br. 216/2008 i njezinim provedbenim pravilima, praćenja sukladnosti sustava upravljanja s relevantnim zahtjevima, osiguravanja postupaka unutarnje revizije i procesa upravljanja sigurnosnim rizicima itd.

Neprekidnim održavanjem i unaprijeđenjem Sustava upravljanja kvalitetom osigurava se sukladnost procesa i procedura Agencije s međunarodnim standardima. Namjera je Agencije osigurati kontinuirano i standardizirano pružanje usluga koja zadovoljava očekivanja stranaka i zahtjeve primjenjivih propisa, te u konačnici osigurati visoku razinu sigurnosti zračnog prometa.

U skladu s primjenjivim standardom Sustava upravljanjem kvalitetom, koja promiče procesni pristup i upravljanje rizicima, Agencija će tijekom 2017. godine nastaviti raditi na unaprijeđenju postojećih procesa i procedura.

Tijekom 2017. godine Agencija će nastaviti otklanjati nalaze sa standardizacijske inspekcije provedene od strane Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (*EASA – Standardisation Inspection*) u ANS/ATM domeni (ANS.HR.07.2016) u srpnju 2016. godine. S tim u svezi su planirane aktivnosti vezane uz ažuriranje AIP-a, sklapanje NSA sporazuma o suradnji s Italijom, reviziju odjelskih priručnika itd.

U sklopu programa standardizacijskih inspekcija (Standardisation Inspection Annual Programme - SIAP) EASA je najavila inspekcije Agencije za 2017. godinu u području plovidbenosti zrakoplova (AIR), pregleda na stajanci koji se obavljaju na zrakoplovima operatora koji su pod regulatornim nadzorom druge države (RAMP), te licenciranja pilota i zdravstvene sposobnosti (FCL i MED).

Agencija će u suradnji s ICAO Nacionalnim koordinatorom i tijekom 2017. godine nastaviti aktivnosti u sklopu ICAO USOAP CMA (Continuous Monitoring Approach) programa kontinuiranog praćenja sukladnosti i učinkovitosti provedbe ICAO standarda i preporučene prakse (SARP). S tim u svezi će se u suradnji s ICAO Nacionalnim koordinatorom uspostaviti postupak osiguravanja kontinuirane ažuriranost ICAO Compliance Checklists (CCL) za svaki pojedinačni ICAO Annex, te nastaviti aktivnosti na podizanju razine usklađenosti prema prosjeku EASA članica.

Agencija je predana održavanju sustava dobrog upravljanja i kontinuiranog poboljšanja svih svojih aktivnosti. U tom smislu, Ured upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa obavlja interne nadzore ključnih procesa i procedura, preporučujući mogućnosti za daljnja poboljšanja, smanjenje sustavnih rizika i veću efikasnost. Slijedom toga, a u skladu s Programom internih nadzora Agencije, baziranom na konceptu 24-mjesečnog ciklusa, tijekom 2017. godine bit će provedeni interni nadzori u Uredu zaštite zračnog prometa, Odjelu usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom, Odsjeku SAFA/SACA inspekcije, Uredu za odobravanje letova, Odjelu zrakoplovnog prava i međunarodnih poslova, te Odjelu letačkih operacija i školstva.

Tijekom 2017. godine predviđeno je osposobljavanje za obnovu znanja svih inspektora po pitanjima sustava kvalitete i metode auditiranja, sukladno planu osposobljavanja.

Tijekom 2017. godine će se nastaviti provedba aktivnosti usmjerenih prema unaprijeđenju postojećeg sustava inspektorskih ovlaštenja, te će se raditi na uspostavi sustava procjene i unaprjeđenja inspektorskih kompetencija.

6.2 Školovanje i stručno usavršavanje kadrova

Implementacija međunarodnih zahtjeva vezanih uz sigurnost zračnog prometa koji uređuju i standardiziraju postupke nadležnih tijela kod certificiranja, licenciranja i nadzora zrakoplovnih subjekata, a u cilju osiguravanja kontinuiranog udovoljavanja zahtjevima za obavljanje zračnog prijevoza i drugih djelatnosti u zračnom prometu, jedna je od temeljnih obveza Agencije.

Shodno tome, zrakoplovni inspektori Agencije moraju biti visoko kvalificirani i osposobljeni stručnjaci, koji u ime Agencije obavljaju stručne i tehničke zadatke. Njihova uloga je iznimno važna za održavanje i nadzor sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa. Stručno osposobljavanje zrakoplovnih inspektora Agencije obavlja se u skladu s internim dokumentom Agencije - Priručnikom za osposobljavanje.

Priručnik definira i opisuje program osposobljavanja zrakoplovnih inspektora Agencije od trenutka zapošljavanja (inicijalno osposobljavanje), kroz održavanje dodijeljenih inspektorskih ovlaštenja i kontinuirano usavršavanje (specijalizirana školovanja i školovanja za obnovu znanja zrakoplovnih inspektora) te stjecanja novih inspektorskih ovlaštenja sukladno novim zahtjevima.

Proces osposobljavanja zrakoplovnih inspektora predviđa pet faza – „paketa školovanja“ (*stages*) - razvoja znanja i vještina zrakoplovnih inspektora Agencije. Inicijalni paket školovanja (*stage 1 & 2*) je obavezan za sve nove inspektore kako bi se upoznali s temeljnim znanjima neophodnim za obavljanje inspektorskog posla, relevantnim nacionalnim i međunarodnim propisima te primjenjivim operativnim i administrativnim procedurama Agencije.

Treći paket školovanja (*stage 3*) inspektorima pruža specifična znanja i vještine neophodne za zadatke, obaveze i dužnosti koje proizlaze iz dodijeljenog inspektorskog ovlaštenja. Ostala dva paketa (*stage 4 & 5*) usmjerena su na daljnje usavršavanje i podizanje stručnosti i znanja inspektora u specifičnim područjima, novim tehnologijama te potiču aktivno sudjelovanje u međunarodnim tijelima i radnim grupama koje kontinuirano rade na unaprijeđenju sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa.

Školovanje i stručno usavršavanje kadrova Agencije u 2017. godini odvijat će se temeljem odobrenog Plana školovanja koji je sastavni dio ovoga Programa rada, a nalazi se u Prilogu 3. Školovanja se planiraju temeljem slijedećih kriterija:

- Plana prioriteta za pojedine radnike, napravljen na temelju analize kvalifikacijskih listi i izdanih ovlaštenja (sudjeluju voditelj kvalitete, šef sektora / voditelj odjela i voditelj školovanja i osposobljavanja);
- Pregleda potrebnih školovanja prema inspektorskim ovlaštenjima sukladno važećoj reviziji Priručnika za osposobljavanje zrakoplovnih inspektora;
- Pregleda realizacije školovanja u 2016. godini za Sektore, Urede, Odjele i pojedine inspektore;
- Financijskog plana Agencije za 2017. godinu (financijska sredstva planirana su za potrebe internih i eksternih školovanja – kako u inozemstvu, tako i u Republici Hrvatskoj);
- Aktualne ponude raspoloživih školovanja i potreba za osposobljavanjem;
- Praćenjem najnovijih tehnoloških trendova u području sigurnosti i zaštiti civilnog zračnog prometa.

U 2017. godini planira se implementacija reevaluacije sustava inspektorskih ovlaštenja i sustava osposobljavanja. Kako je sustav autorizacije zrakoplovnih inspektora u ovisnoj vezi s osposobljavanjem zrakoplovnih inspektora, očekuje se uspostava novih procesa osposobljavanja zrakoplovnih inspektora i novih „paketa školovanja“ za zrakoplovne inspektore.

6.3 Komunikacija sa zrakoplovnom zajednicom/zrakoplovnim subjektima

Težišne komunikacijske aktivnosti prema zrakoplovnoj zajednici/zrakoplovnim subjektima tijekom 2017. godine, bit će usmjerene prema podizanju razine znanja, stručnosti i sigurnosne kulture u civilnom zrakoplovstvu Republike Hrvatske. Krajem 2016. godine Agencija je pokrenula Program unaprijeđenja zrakoplovne kulture i promocije sigurnosti u zrakoplovnoj zajednici te je definirala aktivnosti koje će poduzimati u cilju boljeg razumijevanja propisa i veće razine njihove implementacije.

Program će se nastaviti provoditi i u 2017. godini kroz komunikaciju s pilotima generalne avijacije (VFR piloti s malo naleta, sportsko rekreativno zrakoplovstvo), operatorima sustava bespilotnih zrakoplova (u većini slučajeva nisu upoznati sa svojim obvezama niti zrakoplovnim pravilima) te zrakoplovnu zajednicu u cjelini s ciljem stvaranja uvjeta za bolje razumijevanje propisa i veću razinu implementacije. U svrhu ostvarenja postavljenih ciljeva Agencija će pokrenuti niz aktivnosti od kojih ističemo:

- organizaciju tematskih radionica;
- uključivanje predstavnika industrije u postupak izrade propisa;
- objave publikacija (infolist, poster, brošure, letci itd.);
- objave informativnih videomaterijala;
- objave kvizova procjene znanja na internetskim stranicama Agencije;
- unaprijeđenje sadržaja i funkcionalnosti internetskih stranica Agencije.

Cilj izdavanja publikacija je na prihvatljiv i jednostavan način upoznati zrakoplovnu zajednicu/zrakoplovne subjekte s novom regulativom, ispravnim tumačenjem regulative, poteškoćama u primjeni regulative te upoznavanja sa zahtjevima Agencije u pogledu dostavljanja raznih izvješća, dokumenata, priručnika i tome slično.

Također, komunikacija sa zrakoplovnom industrijom/zrakoplovnim subjektima povezana je s jačanjem edukativne funkcije Agencije. Prije svega, jačanje edukativne funkcije Agencije je jedan od temeljnih ciljeva Agencija koji se ogleda kroz kontinuirano održavanje besplatnih radionica i tečajeva za industriju, uz angažman najkvalitetnijih domaćih i međunarodnih predavača. Brojne radionice održane proteklih godina pokazale su svoju svrishodnost i opravdanost što je rezultiralo zadovoljstvom krajnjih korisnika.

Sve veći broj polaznika radionica iz zemalja u okruženju, pokazuje kako je Agencija prepoznata kao jedan od vodećih zrakoplovnih autoriteta u regiji. Kroz organizaciju radionica/tečajeva i obnove znanja, bit će potrebno uložiti dodatne napore kako bi zrakoplovna zajednica prepoznala rizike koji ugrožavaju sigurnost letenja sportsko rekreativnih zrakoplova.

Potrebno je uspostaviti komunikaciju i zajedničku suradnju svih sudionika u zračnom prometu, ne samo Hrvatske agencije za civilno zrakoplovstvo već i Hrvatske kontrole zračne plovidbe, Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu, Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva obrane Republike Hrvatske. U tom cilju, uspostaviti će se bolja komunikacija sa spomenutim institucijama kako bi se pravovremeno, u slučaju organiziranja radionica/tečajeva vezanih uz sportsko rekreativno zrakoplovstvo, angažirale odgovorne osobe iz spomenutih institucija. One bi se tako bolje upoznale s problemima zrakoplovne zajednice i svojim angažmanom dale doprinos kvaliteti rasprava i dijaloga što u konačnici treba rezultirati boljim razumijevanjem problema i rješenjima koja bi pozitivno utjecala na sigurnost zračnog prometa.

Jedan od vrlo važnih načina komunikacije Agencije sa zrakoplovnom zajednicom u 2017. godini bit će, kao i prethodnih godina, slobodno uključivanje zainteresirane stručne javnosti u raspravu oko nacrtu prijedloga podzakonskih propisa u području zrakoplovstva. Zainteresirana zrakoplovna zajednica/zrakoplovni subjekti bit će

u mogućnosti na nacrtu prijedloga podzakonskih propisa dostaviti primjedbe, komentare i prijedloge u cilju što kvalitetnije izrade predmetnih propisa.

Agencija će na svojim web stranicama zrakoplovnoj zajednici i javnosti davati obavijesti i informacije o provedenim i planiranim izmjenama nacionalne i međunarodne regulative. Posebne obavijesti i smjernice davat će se u slučaju specifičnih problema/pitanja povezanih sa sigurnošću zračnog prometa na koje zrakoplovni subjekti trebaju obratiti pažnju prilikom obavljanja svojih aktivnosti.

6.4 Unaprijeđivanje organizacijske kulture

Od svog osnivanja, Agencija je izgrađivala organizacijsku kulturu baziranu na utvrđenim temeljnim vrijednostima.

Temeljne vrijednosti	Obilježja ponašanja
Stručnost i znanje	Na razini kolektiva i svakog pojedinca, kontinuirano usavršavanje i stjecanje potrebnih znanja predstavljaju osnovu na kojoj baziramo sve naše aktivnosti.
Orijentacija na postizanje ciljeva	Sve aktivnosti koje provodimo, provodimo u funkciji postizanja zadanih ciljeva. Postizanjem zadanih ciljeva dajemo smisao svekolikom radu Agencije.
Odgovornost i pouzdanost	Osobe koje su spremne preuzeti na sebe odgovornost za svoje postupke, te koje su pouzdane u izvršenju zadataka, predstavljaju čvrst oslonac cijele organizacije.
Moralni i profesionalni integritet	Postupanje Agencije, odnosno njenih zaposlenika mora zadovoljavati visoke moralne i profesionalne standarde. Moralni i profesionalni integritet Agencije ne može biti predmet kompromisa.
Ljudski rad	Samo fokusiranim ljudskim radom je moguće ostvariti ciljeve. Savjestan i pošten odnos prema produktivnom korištenju radnog vremena smatra se velikom vrlinom.
Inicijative i inovacije	Potičemo i naročito cijenimo inovativne ideje i inicijative zaposlenika, a koje doprinose poboljšanju rada Agencije i ostvarenju postavljenih ciljeva.
Timski rad i solidarnost među zaposlenicima	Zajednički koordinirani rad na zadacima, međusobno ispomaganje i tolerantan kolegijalan odnos među radnicima i rukovodstvom je temelj zdrave organizacije i preduvjet za ostvarenje ugodnog radnog okoliša.

Temeljne vrijednosti Agencije su na odgovarajući način ugrađene u Pravilnik o postupku i kriterijima ocjenjivanja rada radnika Agencije čija temeljna svrha je poticanje radnika na učinkovito izvršavanje zadataka i utvrđivanje doprinosa radnika u obavljanju poslova kao kriterija za nagrađivanje i napredovanje na radu. Temeljem analize i iskustva iz prethodnih godina, pokazala se potreba za unaprijeđivanje sustava ocjenjivanja rada radnika, odnosno redefiniranje postupka i kriterija ocjenjivanja radnika. U skladu s navedenim, u 2017. godini pristupit će se izmjeni postojećeg Pravilnika kao jednog od instrumenata za povećanje kvalitete i učinkovitosti rada radnika u obavljanju poslova svoga radnog mjesta.

7. RAZVOJNI PROJEKTI

Razvojni projekti su značajan instrument za unaprijeđenje rada i razvoja djelatnosti Agencije. Agencija je u proteklom razdoblju koristila sve dostupne bespovratne ili vrlo povoljne izvore financiranja (IPA 2008 / IPA 2009 / EBRD / EUROCONTROL) za realizaciju pojedinih projekata važnih za rad i razvoj Agencije. Agencija će i u 2017. godini nastaviti provoditi razvojne projekte, a za koje će sredstva osigurati iz viška prihoda kako je to propisano člankom 10. stavkom 4. Zakona i člankom 36. stavkom 3. Statuta Agencije.

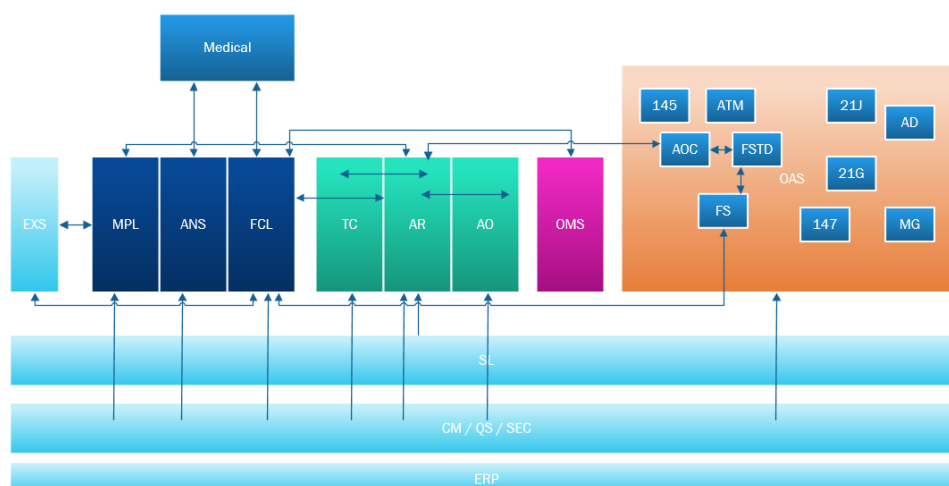
7.1 Projekt EMPIC

EMPIC-EAP je standardni softver za civilne zrakoplovne vlasti razvijen od strane njemačke firme EMPIC GmbH. Agencija je kupila softver 2013. godine u sklopu IPA 2009 projekta. Glavni cilj implementacije EMPIC-EAP softvera u poslovne procese Agencije je centralizacija i standardizacija baza podataka koje se koriste u radu Agencije. Softver omogućava centralno vođenje potrebnih evidencija u skladu s propisima kao i certificiranje i licenciranje zrakoplovnih subjekata. Implementacija EMPIC-EAP softvera izvodi se postupno i u fazama zbog kompleksnosti modula i podmodula softvera. Moduli i podmoduli obuhvaćaju djelokrug i poslovne procese pojedinih organizacijskih jedinica Agencije. Nakon uspješno implementiranih *Central Modules* i *Personal Licensing* modula u Odjelu licenciranja, implementacija će se u 2017. godini nastaviti sukladno Projektu implementacije s Organization Approval and Surveillance modulom u Odjelu plovidbenosti, i paralelno s Technical area modulom u Odjelu zrakoplovnog prava i međunarodnih poslova.

EMPIC-EAP softver se sastoji od četiri glavna modula:

- Modul 1: EMPIC-EAP - Central Modules
- Modul 2: EMPIC-EAP - Personnel Licensing
- Modul 3: EMPIC-EAP – Organization Approval and Surveillance
- Modul 4: EMPIC-EAP – Technical areas,

Podaci u EMPIC softveru su međusobno povezani i ovise jedni o drugima. Iz tog razloga je potrebno pokrenuti implementaciju tehničkih modula Technical Area – Aircraft Registration (AR), Aircraft Ownership (AO) i Type Certification (TC) modula paralelno s implementacijom Organization Approval and Surveillance (OAS) modula kako bi se u konačnici stvorila jedinstvena baza podataka sa svim podacima potrebnim za rad Agencije. Povezanost modula vidi se na slijedećoj slici:

Slika 1.: Povezanost EMPIC modula

Nakon odrađenog inicijalnog školovanja ključnih osoba za implementaciju modula Organization Approval and Surveillance i Technical area tijekom 2016., u 2017. godini će se intenzivno raditi na implementaciji i unosu podataka u EMPIC-EAP softver. Djelatnici Odjela plovodbenosti i Odjela zrakoplovnog prava i međunarodnih poslova će zajedno s IT djelatnicima unositi prvo *master data*. To su podaci potrebni za definiranje poslovnih procesa i pravila za izdavanje certifikata. Nakon *master data* potrebno je unijeti sve postojeće podatke da odgovaraju trenutnom stanju u postojećim bazama podataka zajedno s odgovarajućom regulativom kako bi sve informacije bile povezane u jedinstvenu bazu podataka. Količina podataka koju je potrebno unijeti je velika i predviđa se unos podataka tijekom cijele 2017. godine.

Organization Approval and Surveillance modul obuhvaća veliko područje rada Agencije, što ukazuje na kompleksnost njegove implementacije. Implementacijom Organization Approval and Surveillance modula i Technical area modula poslovni procesi unutar Agencije će biti povezani, a razmjena informacija i dostupnost podataka između različitih odjela će biti centralizirana što je najveća korist implementacije EMPIC softvera za rad Agenciji.

U 2017. godini implementacija Organization Approval and Surveillance i Technical area modula će obuhvatiti pomodule *MC: Maintenance Companies* te *TC: Type Certification, Airworthiness Directives and Environment Certificates*, *AR: Aircraft Registration* i *AO: Aircraft Ownership podmodule*. Podaci će se povezivati između modula, a to će se postići paralelnim unosom podataka.

Iz Tablice 14. je vidljivo koji podmoduli će biti implementirani u prvoj fazi implementacije Organization Approval and Surveillance i Technical area modula:

EMPIC-EAP – Organization Approval and Surveillance	OPS: Air Operators MC: Maintenance Companies FS: Flight Schools MT: Maintenance Training Organizations POA: Production Organization Approval DOA: Design Organization Approval AD: Aerodromes ATM: Air Traffic Management
EMPIC-EAP – Technical areas	TC: Type Certification, Airworthiness Directives and Environment Certificates AR: Aircraft Registration AO: Aircraft Ownership

Tablica 14.: Podmoduli implementacije OAS i Technical area modula

Unos podataka u EMPIC-EAP softver će biti dugotrajan proces i očekuje se da će biti završen do kraja 2017. godine. Nakon inicijalnog unosa, svi podaci će se provjeriti i osigurati da odgovaraju postojećim evidencijama i poslovnim procesima Agencije prije nego se EMPIC-EAP počne koristiti kao jedini softver za obavljanje certificiranja i nadzora za Odjel plovodbenosti, te jedina baza podataka registra zrakoplova za Odjel zrakoplovnog prava i međunarodnih poslova. U provjeru unesenih podataka će biti uključen Ured upravljanja kvalitetom i sigurnosti zračnog prometa.

Faze implementacije OAS i Technical area modula prikazane su u Tablici 15.:

Aktivnost	Opis rezultata	Početak aktivnosti	Krajnji Rok
Faza 1 – Koncept			
G1	Izrada, usvajanje i odobrenje Projekta implementacije <i>OAS</i> i <i>Technical area</i> modula - EMPIC	01.01.2016.	1.2.2016.
Faza 2 – Implementacija <i>OAS/Technical area</i> modula (EMPIC-EAP) u EMPIC sustav			
G2.1	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>MC</i>	01.02.2016.	31.12.2017.
G2.2	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>AR</i>	01.02.2016.	31.12.2017.
G2.3	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>AO</i>	01.02.2016.	31.12.2017.
G2.4	Implementiran i funkcionalan podmodul <i>TC</i>	01.02.2016.	31.12.2017.
G2.5	Implementiran i funkcionalan <i>OAS</i> modul	Po završetku G2.1	
G2.6	Implementiran i funkcionalan <i>Technical area</i> modul	Po završetku G2.2, G2.3 i G2.4	
Faza 3 – Testiranje i zatvaranje projekta			
G3.1	Operativno korištenje <i>OAS</i> i <i>Technical area</i> modula u EMPIC-EAP softveru (prijelaz iz <i>Acceptance</i> u <i>Production</i> okruženje)	1.6..2017.	1.1.2018.
G3.2	Prestanak korištenja postojećih baza podataka	Po završetku G2.1, G2.2, G2.3, G2.4, G2.5, G2.6, G3.1 a najkasnije do 1.1.2018.	

Tablica 15.: Aktivnosti po fazama implementacije EMPIC modula

Po završetku prve faze implementacije Organization Approval and Surveillance modula nastaviti će se s implementacijom ostalih podmodula sukladno Projektu implementacije *OAS* i *Technical area* modula.

Ključni korisnici EMPIC softvera u Agenciji po implementiranim modulima sudjelovat će u 2017. godini na sastancima korisnika kako bi bili upućeni u novosti vezane za ažuriranje softvera i kako bi svojim prijedlozima sudjelovali u donošenju odluka vezanih za promjene u softveru. Tvrtka EMPIC GmbH organizira dva puta godišnje sastanak korisnika gdje se izlažu problemi s kojima se korisnici susreću prilikom korištenja softvera i gdje se skupljaju prijedlozi za poboljšanje softvera i prilagođavanje novoj regulativi.

7.2 Projekt rekonstrukcije i sanacije poslovne zgrade

Agencija je krajem 2014. godine, uz suglasnost Vlade Republike Hrvatske, kupila poslovnu zgradu u cilju stjecanja vlastitog poslovnog prostora koji bi omogućio daljnji razvoj djelatnosti Agencije uz racionalnije korištenje resursa za tu namjenu. Navedena nekretnina je kupljena u svrhu osiguranja poslovnog prostora za potrebe Agencije, Agencije za istraživanje nesreća u zračnom, pomorskom i željezničkom prometu i Agencije za sigurnost željezničkog prometa. Nekretnina se sastoji od 1.411 m² građevinskog zemljišta i objekata (javna zgrada tlocrtne površine 1.046 m², pomoćna zgrada tlocrtne površine 72,00 m² te dvorište i okućnica površine 293 m²) sveukupne BGP 5.439,50 m² (NKP 4.351,60 m²), od toga višekatna javna zgrada površine 5.367,50 m², a prizemna pomoćna zgrada 72,00 m², sve na lokaciji Zagreb, Krajiška 20.

Obzirom na stanje predmetne nekretnine koja je u ruševnom (derutnom) stanju, nužno je potrebno izvršiti rekonstrukciju i sanaciju te dogradnju cjelokupne građevine kako bi se ista privela svrsi za koju je kupljena, a sve u skladu s prostornim planovima i propisima iz graditeljstva.

Budući da se predmetna građevina nalazi u Povijesnoj urbanoj cjelini Grada Zagreba i predstavlja vrijednu arhitektonsku industrijsku baštinu (bivša tvornica DTR), za izradu projektne dokumentacije odabrana je forma arhitektonskog natječaja s osnovnim ciljem dobivanja najkvalitetnijeg idejnog arhitektonskog rješenja putem procedure instituta javnog, otvorenog arhitektonskog natječaja koji je najsigurnija metoda izbjegavanja mogućih grešaka, objektiviziranja potreba iz projektnog programa, cjelokupnog sagledavanja i valoriziranja oblikovno funkcionalnih karakteristika predloženih natječajnih radova.

Nadalje, cilj natječaja je dobivanje arhitektonskih idejnih rješenja s maksimalnom iskorištenosti uličnog volumena građevine kojeg je prema konzervatorskim smjernicama potrebno sanirati i restaurirati mu vrijedno izvorno oblikovanje, te rekonstrukcija preostalog dijela građevine: uklanjanje postojeće dvorišne izgradnje te smještaj preostalih planiranih programskih sadržaja u novu dogradnju koja će s restauriranim uličnim volumenom sačinjavati integralnu cjelinu. Provedba arhitektonskog natječaja je u tijeku i postupak odabira prvonagrađenog rada bit će završen krajem studenog 2016. godine, nakon čega će se s prvonagrađenim ponuditeljem zaključiti ugovor o projektiranju u pregovaračkom postupku javne nabave. Dovršetak izrade projektne dokumentacije planiran je do sredine svibnja 2017. godine, nakon čega će biti potrebno izvršiti reviziju glavnog projekta, potvrdu glavnog projekta i pribavljanje građevinske dozvole za rekonstrukciju i sanaciju zgrade u Krajiškoj ulici 20. Po dobivanju građevinske dozvole pristupit će se izradi izvedbenih projekata i izradi tendera za izvođenje radova, te krajem 2017. godine raspisati otvoreni postupak javne nabave za odabir izvođača radova.

R. br.	Zadatak	Početak	Kraj
2.2	Provedba arhitektonskog natječaja, odabir prvonagrađenog rada, pregovarački postupak za usluge projektiranja	06.09.2016.	17.12.2016.
3.	GLAVNI PROJEKT, TROŠKOVNIK I GRAĐEVINSKA DOZVOLA	01.01.2017.	10.03.2018.
3.1	Izrada glavnog projekta i troškovnika	17.12.2016.	09.05.2017.
3.2	Izrada geodetskog elaborata	01.01.2017.	31.01.2017.
3.3	Izrada geomehaničkog projekta	01.01.2017.	31.01.2017.
3.4.	Potvrda glavnog projekta	10.05.2017.	07.06.2017.
3.4	Revizija glavnog projekta	10.05.2017.	20.05.2017.
3.5	Pribavljanje građevinske dozvole	24.06.2017.	30.08.2017.
3.6.	Pravomoćnost građevinske dozvole	16.09.2017.	16.09.2017.
3.6.	Izrada izvedbenih projekata	16.09.2017.	12.12.2017.
3.7.	Izrada tendera za izvođenje radova	07.11.2017.	12.12.2017.
3.8.	Postupak javne nabave i odabir izvođača	12.12.2017.	10.03.2018.

Tablica 16.: Izvadak iz Plana aktivnosti na projektu rekonstrukcije i sanacije poslovne zgrade za 2017. godinu

Financijskim planom za 2017. godinu osigurana su financijska sredstva za sve planirane aktivnosti za realizaciju Projekta Krajiška u 2017. godini.

7.3 *Twinning projekt Gruzija*

Agencija je u lipnju 2014. godine primila poziv od Austro Control GmbH – Republika Austrija za zajedničkim sudjelovanjem u natječaju za Twinning projekt u Gruziji. Nakon procjene potrebnih resursa i uz suglasnost Vijeća Agencije, donesena je odluka kojom je prihvaćen poziv za sudjelovanjem, po prvi puta, u međunarodnom projektu u ulozi pružatelja pomoći. Kao uvjet za sudjelovanje u Twinning projektu, Agencija je zatražila i dobila od Europske komisije (*DG Enlargement*) status nadležnog tijela (*Mandated Body*) u području civilnog zrakoplovstva.

Dana 14. studenog 2014. godine, Delegacija Europske unije u Gruziji je objavila kako je zajednički prijedlog konzorcija Austro Control / Hrvatska agencija za civilno zrakoplovstvo, pobijedio na međunarodnom natječaju za implementaciju Twinning projekta "Približavanje pravne regulative civilnih zrakoplovnih vlasti Gruzije".

Cilj projekta u Gruziji je ojačati strukturu i sposobnosti gruzijskih civilnih zrakoplovnih vlasti na održiv način. Ukupna planirana vrijednost projekta je 1,23 milijuna EUR. Provođenje projekta će omogućiti gruzijskim civilnim zrakoplovnim vlastima usvajanje one europske regulative koja proizlazi iz multilateralnog Sporazuma o europskom zajedničkom zračnom prostoru (ECAA - European Common Aviation Area) između Gruzije i Europske unije te njezinih članica. Projekt se sastoji od pet komponenti, od kojih su najznačajnije:

- Optimiziranje organizacije i procesa rada gruzijskih zrakoplovnih vlasti;
- Pomoć u izradi i implementaciji EU propisa – u svim područjima zrakoplovstva;
- Uvođenje safety management funkcije.

Projekt je započeo u lipnju 2015. godine te je njegova realizacija, nakon inicijalne snimke stanja u CAA Gruzije koja je obavljena krajem 2015. godine, trebala biti provedena tijekom 2016. godine.

Uglavnom zbog nemogućnosti gruzijskog CAA da primi svu planiranu podršku, vrlo malo je ostvareno od planiranog, te je projekt u velikom kašnjenju. U drugoj polovici 2016. godine, projekt je preplaniran i reduciran kako bi se do kraja projekta izvršile sve potrebne misije. Izvorno prema ugovoru o twinningu, kraj projekta je planiran u ožujku 2017. godine, no izvjesno je produljenje trajanja projekta za tri mjeseca – do lipnja 2017. godine. Redukcija projekta uglavnom se odnosi na područja koja gruzijski CAA već pokriva na zadovoljavajući način, odnosno u područjima gdje nema EU regulative ili je ista relativno nova (još nije implementirana niti u EU). Tako je reduciran broj misija u područjima: security, ATM i aerodromi. Temeljem inicijalno planirane distribucije posla između Austro Controla i Agencije, upravo ta područja pokriva pretežito Agencija, tako da je opseg posla za Agenciju značajno smanjen u odnosu na inicijalni plan. Temeljem novog ažuriranog plana projekta, Agencija bi u 2017. godini trebala realizirati prihod od 82.554,50 EUR odnosno izraženo u kunama oko 627.959,00 kn, a koji bi trebao biti ostvaren na ukupno 89 dana-misija. Za realizaciju planiranih aktivnosti na ovom projektu, predviđeni su ukupni troškovi Agencije u iznosu od 421.445,00 kn, što uzevši u obzir planirani prihod, čini višak prihoda u iznosu oko 206.000,00 kn.

7.4 *Projekt unaprijeđivanja sustava upravljanja spisima*

U svrhu optimizacije procesa i povećanja učinkovitosti rada Agencije početkom 2017. godine bit će pokrenut projekt unaprijeđivanja sustava upravljanja spisima. Obveze su Agencije kao stvaratelja i imatelja arhivskog i registraturnog gradiva:

- savjesno čuvanje gradiva u sređenom stanju i zaštita od oštećenja;
- dostavljanje, na zahtjev nadležnog državnog arhiva, podataka o gradivu i izvješćivanje o svim promjenama u vezi s njim;
- pribavljanje mišljenja nadležnog državnog arhiva prije poduzimanja mjera koje se odnose na gradivo;
- redovito odabiranje arhivskog gradiva iz registraturnog gradiva;

- omogućavanje stručnog nadzora nad čuvanjem gradiva;
- pridržavanje uputa nadležnog arhiva u vezi sa zaštitom gradiva;
- osiguranje primjerenog prostora za smještaj i čuvanje gradiva te kvalificiranih radnika za rukovanje gradivom.

Prvi dio projekta je digitalizacija cjelokupnog registraturnog i arhivskog gradiva koje je nastalo tijekom sedmogodišnjeg rada Agencije, uključivo i dio dokumentacije preuzete od Ministarstva pomorstva, prometa i infrastrukture koja se odnosi na djelatnost Agencije. Arhivsko i registraturno gradivo Agencije smješteno je u nekoliko prostorija u Agenciji koji dijele različite ustrojstvene jedinice. U cilju zaštite gradiva, njegovog učinkovitog čuvanja u strogo kontroliranim uvjetima i omogućavanja pristupa gradivu u prisustvu ovlaštene osobe samo u slučaju potreba odgovarajućih sudskih i upravnih postupaka, planirano je do kraja 2017. godine u potpunosti digitalizirati cjelokupno registraturno i arhivsko gradivo Agencije. Na taj način gradivo će se maksimalno zaštititi i sačuvati, a radnicima Agencije omogućiti lakši i brži pristup građi koju moraju koristiti svakodnevno u operativnom radu. Procjena je da ukupna količina gradiva Agencije iznosi 800 dužnih metara. Postupak digitalizacije odvijao bi se u slijedećim fazama:

- utvrđivanje uvjeta za izlučivanje registraturnog gradiva kojima su istekli rokovi čuvanja i provedba postupka izlučivanja gradiva u skladu s propisima;
- određivanje odrednica neophodnih za pretragu registraturnog i arhivskog gradiva koje će se digitalizirati;
- provedba postupka javne nabave za digitalizaciju i upravljanje digitaliziranim dokumentima;
- sortiranje i odlaganje u odgovarajuće kutije, otpremanje na digitalizaciju po unaprijed utvrđenom rasporedu i rokovima;
- povrat digitalizirane dokumentacije, spremanje u odgovarajuće arhive;
- do kraja 2018. godine izvršena digitalizacija cjelokupnog arhivskog i registraturnog gradiva Agencije.

8. POTREBNI RESURSI

8.1 Ljudski resursi

Sukladno odredbama članka 5. stavka 19. Zakona, Agencija je obvezna zaposliti i održavati dovoljan broj stručnog osoblja, u cilju osiguranja obavljanja svih poslova koji proizilaze iz nadležnosti Agencije utvrđenih Zakonom.

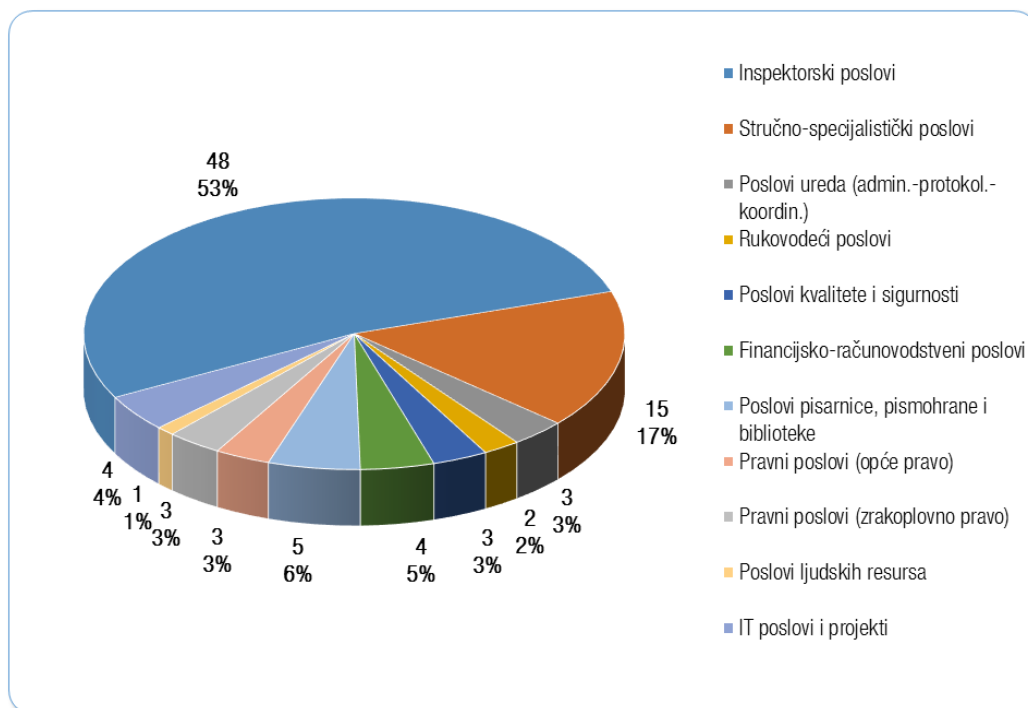
Tijekom 2017. godine, Agencija planira zaposliti 4 nova radnika na radna mjesta kako je prikazano u Planu zapošljavanja u 2017. godini. Od toga, 2 zapošljavanja predstavljaju nerealizirana zapošljavanja iz Plana zapošljavanja u 2016. godini. Planira se da će Agencija u 2017. godini zapošljavati 91 radnika (od toga 1 pripravnik). Navedeni broj radnika je optimalan i realan broj zaposlenih potrebnih za obavljanje poslova iz nadležnosti Agencije u narednom razdoblju, a u odnosu na veličinu i očekivani razvoj zrakoplovne industrije u Republici Hrvatskoj. Prema preliminarnim informacijama, u 2017. godini 2 radnika Agencije ostvaruju uvjete za starosnu mirovinu.

Plan zapošljavanja u 2017. godini			
Unutarnja ustrojstvena jedinica	Naziv radnog mjesta	Napomena	Mjesec
Ured zaštite zračnog prometa	Zrakoplovni inspektor (SEC)	Nerealizirano zapošljavanje iz Plana zapošljavanja u 2016. godini	
Sektor aerodroma, usluga u zračnoj plovidbi i upravljanja zračnim prometom / Odsjek ekonomske regulacije i financijskih performansi	Specijalist za ekonomsku regulaciju i financijske performanse	Nerealizirano zapošljavanje iz Plana zapošljavanja u 2016. godini	
Sektor pravnih i zajedničkih poslova / Odjel pravnih poslova, ljudskih resursa i pisarnice / Pisarnica	Arhivar	Plan zapošljavanja u 2017. godini	
	Administrativni referent	Plan zapošljavanja u 2017. godini	

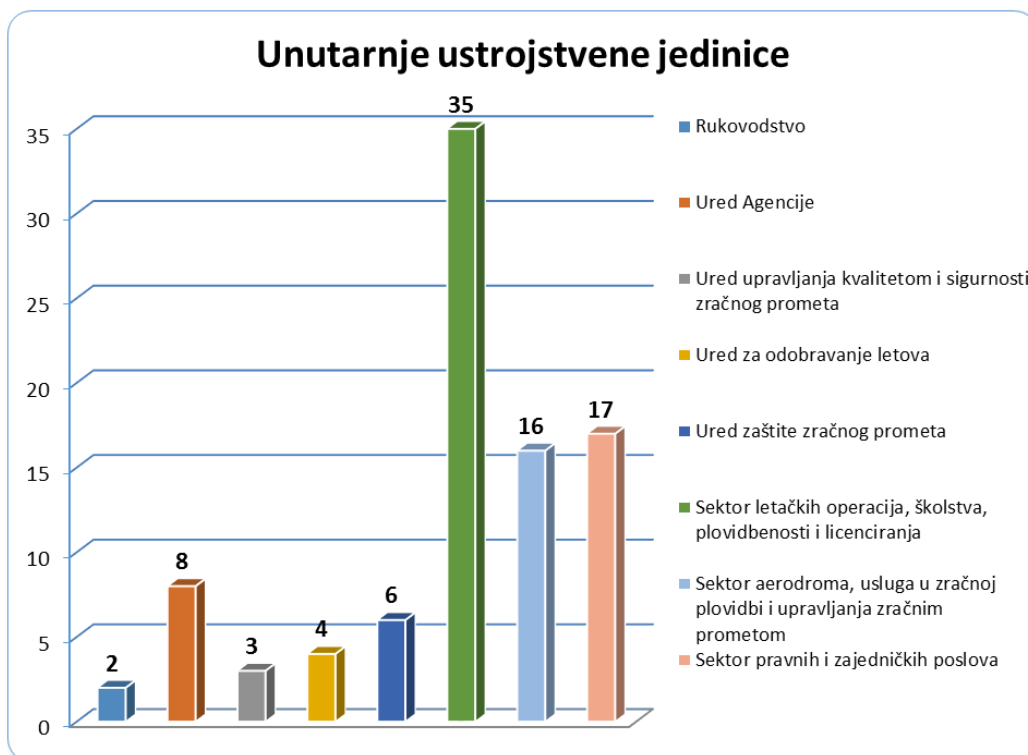
Tablica 17.: Plan zapošljavanja u 2017. godini

Potrebe za novim zapošljavanjem u 2017. godini temelje se na povećanju opsega poslova iz nadležnosti Agencije u području zaštite civilnog zračnog prometa i ekonomske regulacije. Potreba zapošljavanja u području zaštite civilnog zračnog prometa opravdana je zbog potrebe usklađivanja s novim međunarodnim standardima i regulatornim zahtjevima Europske unije. U području ekonomske regulacije povećava se obim poslova Agencije i to: nadzor ekonomske sposobnosti subjekata u civilnom zrakoplovstvu, odobravanje cjenika naknada zračnih luka i visine naknada za zaštitu zračnog prometa, utvrđivanje jediničnih cijena rutnih i terminalnih naknada te praćenje i nadzor provedbe Plana mjerenja učinkovitosti u skladu s propisima kojima se regulira Jedinstveno europsko nebo. Nadalje, potrebe za novim zapošljavanjem u 2017. godini uvjetovane su povećanim obimom poslova u administrativnom području rada Agencije te potrebi unaprijeđivanja sustava upravljanja spisima, a u cilju optimizacije procesa i povećanja učinkovitosti rada Agencije.

U nastavku slijedi prikaz planirane strukture zaposlenih u Agenciji prema vrsti poslova i prikaz planiranog broja radnika po unutarnjim ustrojstvenim jedinicama Agencije u 2017. godini.

Slika 2.: Prikaz planirane strukture zaposlenih u Agenciji prema vrsti poslova u 2017. godini

Slika 3.: Prikaz planiranog broja radnika po unutarnjim ustrojstvenim jedinicama Agencije u 2017. godini

Croatian Civil Aviation Agency

HRVATSKA AGENCIJA ZA CIVILNO ZRAKOPLOVSTVO GODIŠNJI PROGRAM RADA ZA 2017. GODINU

Planirani broj zaposlenih uz povoljnu strukturu zaposlenih prema vrsti poslova te starosnu i obrazovnu strukturu radnika Agencije su faktori koji u potpunosti omogućavaju održanje sposobnosti Agencije kao organizacije koja je u stanju osigurati visoke standarde sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj sukladno međunarodnim standardima i preporučenim praksama.

Agencija će i tijekom 2017. godine, za obavljanje poslova za koje nema ekonomskog opravdanja obavljati ih vlastitim resursima, angažirati vanjske stručne suradnike. Vanjski stručni suradnici će biti angažirani za obavljanje specifičnih i povremenih poslova, prvenstveno vezanih uz licenciranje zrakoplovnog osoblja (provođenje teorijskih praktičnih ispita za stjecanje dozvole/ovlaštenja) i provedbu nadzora zrakoplovno-medicinskih centara (AeMC) u ciklusu od 24 mjeseca i zrakoplovno-medicinskih ispitivača (AME) te nadzora sigurnosti pružatelja usluga u zračnoj plovidbi.

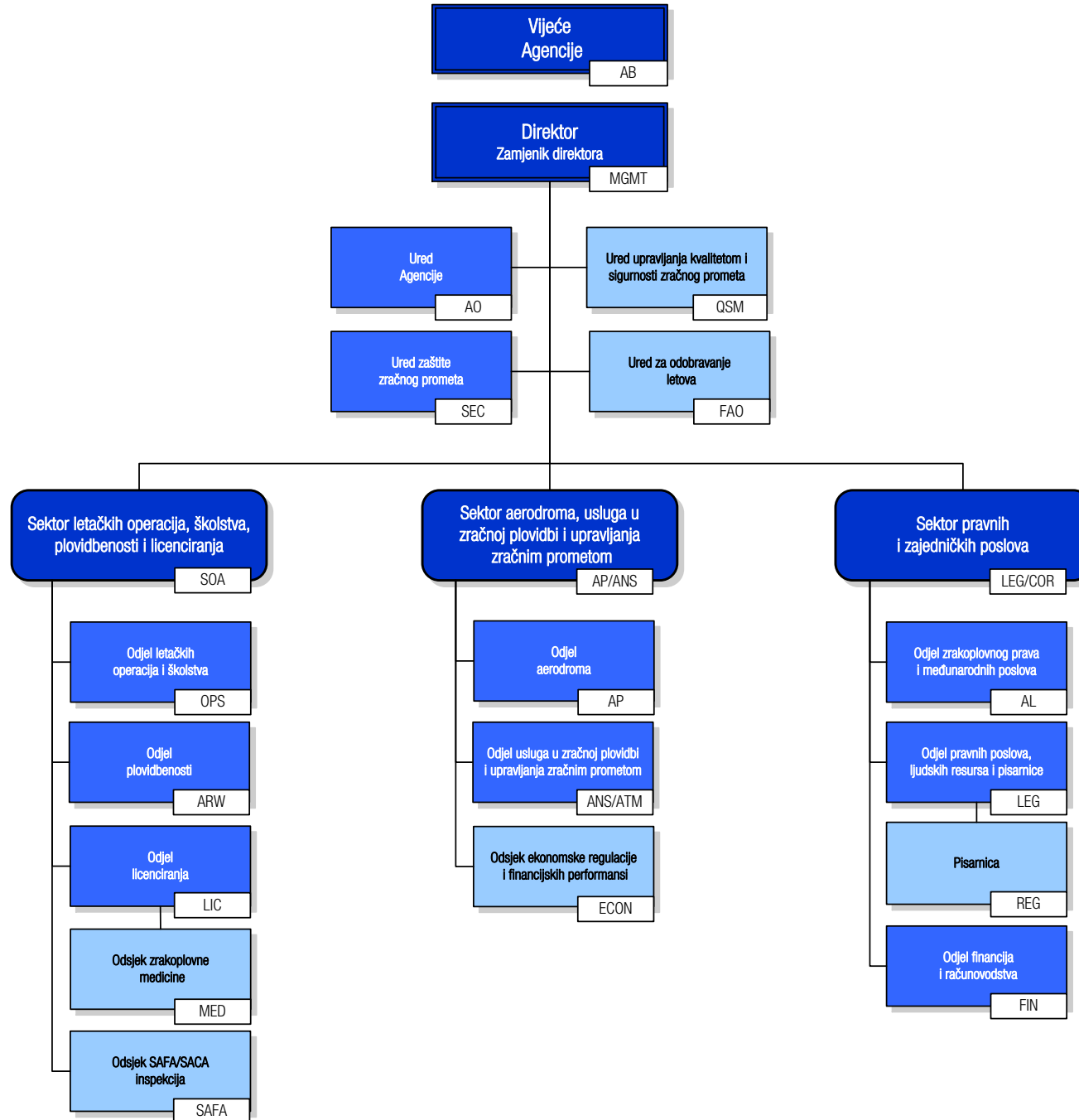
9. ZAKLJUČAK

Težišne aktivnosti Agencije u 2017. godini će biti usmjerene na daljnje unaprijeđivanje standarda sigurnosti i zaštite te razvoj civilnog zračnog prometa u Republici Hrvatskoj. Pri tome, Agencija će nastaviti sustavno provoditi nadzor sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa, uključujući certificiranje i licenciranje zrakoplovnih subjekata, implementaciju sustava upravljanja sigurnošću te Nacionalnog programa sigurnosti u zračnom prometu. U području zaštite civilnog zračnog prometa, Agencija će nastaviti provoditi značajne regulatorne i operativne aktivnosti u cilju unaprijeđivanja dostignute razine implementacije i učinkovitosti mjera zaštite civilnog zrakoplovstva u Republici Hrvatskoj te daljnjeg usklađivanja s novim međunarodnim standardima i novim regulatornim zahtjevima Europske unije. Izrada nacрта prijedloga podzakonskih propisa će se odvijati u skladu s potrebama donošenja propisa za provedbu EU propisa i nacionalnih propisa za područja koja nisu regulirana EU propisima u skladu s potrebama zrakoplovne industrije u Republici Hrvatskoj. Agencija će i u 2017. godini nastaviti obavljati poslove ekonomske regulacije u području civilnog zračnog prometa koja uključuje utvrđivanje i odobravanje različitih vrsta naknada te nadzor ekonomske sposobnosti subjekata u civilnom zrakoplovstvu Republike Hrvatske. Odobravanje letova, vođenje Hrvatskog registra civilnih zrakoplova i rješavanje o pritužbama za zaštitu prava putnika redoviti su poslovi iz nadležnosti Agencije u 2017. godini, kao i prethodnih godina. Obzirom na svoju djelatnost, Agencija će tijekom 2017. godine surađivati s domaćim i inozemnim nadležnim tijelima, naročito onima iz područja civilnog zrakoplovstva. Temeljem članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji, Agencija je obavezna aktivno sudjelovati u radu mnogobrojnih tijela i radnih grupa iz područja civilnog zrakoplovstva / civilnog zračnog prometa, u ulozi predstavnika Republike Hrvatske kao punopravne članice Europske unije. Kontinuirano unaprijeđivanje rada i sposobnosti za obavljanje poslova iz djelatnosti Agencije će i u 2017. godini biti u fokusu Agencije. Sustav upravljanja kvalitetom je i nadalje temelj na kojem se gradi poslovanje Agencije u cilju unaprijeđenja postojećih procesa i procedura. U 2017. godini očekuju se četiri standardizacijske inspekcije Europske agencije za sigurnost zračnog prometa (EASA) kojima će se procijeniti sposobnost Agencije za obavljanje poslova nadzora sigurnosti u području plovidbenosti zrakoplova (AIR), pregleda na stajanci koji se obavljaju na zrakoplovima operatora koji su pod regulatornim nadzorom druge države (RAMP), te licenciranja pilota (FCL) i zdravstvene sposobnosti (MED). Kao i prethodnih godina, školovanje i stručno usavršavanje radnika Agencije je i 2017. godini vrlo važna aktivnost Agencije u cilju održavanja potrebne razine stručnosti i inspektorskih ovlaštenja. U kontekstu unaprijeđivanja standarda sigurnosti zračnog prometa, Agencija će kroz niz aktivnosti ostvarivati komunikaciju sa zrakoplovnom zajednicom/zrakoplovnim subjektima u cilju podizanja razine znanja, stručnosti i sigurnosne kulture u civilnom zrakoplovstvu Republike Hrvatske. U okviru svojih nadležnosti i obaveza, Agencija će provoditi aktivnosti vezane uz inicijativu Europske komisije nazvanu Jedinствено europsko nebo, uključujući proces implementacije projekata utvrđenih Lokalnim planom implementacije Jedinственог europskog neba (LSSIP), aktivnosti vezane uz Funkcionalni blok zračnog prostora Srednje Europe (FAB CE) i Plan mjerenja učinkovitosti. U cilju daljnjeg unaprijeđenja rada i razvoja djelatnosti, Agencija će u 2017. godini nastaviti s provedbom razvojnih projekata, s težištem na Projektu rekonstrukcije i sanacije poslovne zgrade i Projektu EMPIC.

Agencija posjeduje potrebnu sposobnost za obavljanje poslova iz svoje nadležnosti u skladu s međunarodnim standardima i preporučenim praksama u području civilnog zrakoplovstva, a koji omogućavaju ispunjenje preuzetih obveza koje proizlaze iz odredbi međunarodnih ugovora kojih je Republike Hrvatska potpisnica.

U potpori provedbe ovog Programa rada planirani su dostatni ljudski, financijski i materijalni resursi.

U svom radu, Agencija će voditi računa o interesima Republike Hrvatske u smislu osiguranja implementacije europskih standarda sigurnosti i zaštite civilnog zračnog prometa na adekvatnoj razini.

Planovi nadzora u 2017. godini

Plan školovanja u 2017. godini

Plan sudjelovanja u radu međunarodnih organizacija i institucija
u 2017. godini

**Plan održavanja radionica i osposobljavanja za
zrakoplovnu zajednicu / zrakoplovne subjekte
u 2017. godini**

